



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ &  
ΚΟΣΤΟΥΣ ΖΩΗΣ  
ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ**

**ΟΔΗΓΙΕΣ  
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ  
ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ  
ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ  
EU-SILC 2020**

**Πειραιάς, 2020**

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b> .....	5
Νομική βάση .....	5
Σκοπός της έρευνας.....	5
Κάλυψη .....	6
Σχεδιασμός της έρευνας .....	6
<b>II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ</b> .....	7
Ερωτηματολόγια και λοιπά έντυπα.....	7
Τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων .....	7
Τεχνική συνέντευξης.....	8
<b>III. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ</b> .....	8
Κατοικία .....	8
Νοικοκυριό .....	9
Μέλη του νοικοκυριού .....	9
Εισόδημα .....	11
Πηγές εισοδήματος.....	11
Περίοδοι αναφοράς .....	11
<b>IV. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ</b> .....	12
<b>ΜΗΤΡΩΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ</b> .....	12
<i>Τμήμα Α. Εντοπισμός Νοικοκυριού.....</i>	12
<i>Τμήμα Β. Εντοπισμός κατοικίας .....</i>	13
<i>Τμήμα Γ. Αποτελέσματα συνέντευξης νοικοκυριού .....</i>	14
<b>ΜΗΤΡΩΟ ΜΕΛΩΝ</b> .....	14
<i>Τμήμα Α. Βασικά χαρακτηριστικά και σημερινό καθεστώς μελών.....</i>	15
<i>Τμήμα Β. Πίνακας Σχέσεων Μελών του Νοικοκυριού.....</i>	20
<i>Τμήμα Γ. Φροντίδα παιδιών ηλικίας μέχρι 12 ετών.....</i>	22
<i>Τμήμα Δ. Φύλλο ανίχνευσης μέλους.....</i>	23
<b>ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ</b> .....	24
<i>Τμήμα Α. Στοιχεία Κύριας Κατοικίας .....</i>	24
<i>Τμήμα Β. Ιδιόκτητη κατοικία .....</i>	27
<i>Τμήματα Γ και Δ. Ενοικιασμένη κατοικία.....</i>	27
<i>Τμήμα Ε. Παραχωρημένη δωρεάν κύρια κατοικία.....</i>	27
<i>Τμήμα Ζ. Δαπάνες κύριας κατοικίας.....</i>	28
<i>Τμήμα Η. Μη χρηματικά αγαθά.....</i>	28
<i>Τμήμα ΗΑ. Αποστέρηση υλικών αγαθών.....</i>	28
<i>Τμήμα Θ. Οικονομική Κατάσταση .....</i>	29
<i>Τμήμα Ι. Εξέλιξη του Εισοδήματος του Νοικοκυριού.....</i>	33
<i>Τμήμα ΙΑ. Υπερχρέωση, Κατανάλωση και Πλούτος.....</i>	34
<i>Τμήμα Κ. Εισόδημα ατόμων &lt;16 ετών .....</i>	39
<i>Τμήμα Λ. Φόροι και τέλη ακίνητης περιουσίας .....</i>	39
<i>Τμήμα Μ. Εισοδήματα σε είδος.....</i>	40
<i>Τμήμα Ν. Ατομα στο νοικοκυριό που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης.....</i>	40
<i>Τμήμα ΝΑ. Επάρκεια τροφής .....</i>	43
<i>Τμήμα Ξ. Διάρκεια και ημερομηνία συνέντευξης .....</i>	45
<b>ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕΛΟΥΣ</b> .....	46
<i>Τμήμα Α. Δημογραφικά στοιχεία.....</i>	45
<i>Τμήμα Β. Εκπαίδευση .....</i>	46
<i>Τμήμα Γ. Υγεία.....</i>	47

Τμήμα Δ. Τρέχουσα ασχολία.....	52
Τμήματα Ε και Ζ. Χαρακτηριστικά της εργασίας.....	57
Τμήμα Η. Ιστορικό ασχολίας.....	63
Τμήμα Θ. Εισόδημα μισθωτών.....	65
Τμήμα Κ. Εισόδημα από αυτοαπασχόληση.....	68
Τμήμα Λ. Εισόδημα από επενδύσεις.....	72
Τμήμα Μ. Ιδιωτικές συντάξεις.....	72
Τμήμα ΝΑ.Επιδότησεις- επιδόματα - παροχές - δάνεια.....	73
Τμήμα ΝΒ. Κοινωνική βοήθεια.....	73
Τμήμα ΝΓ. Εισόδημα από ενοίκια.....	78
Τμήμα ΝΔ. Οικογενειακά επιδόματα και παροχές.....	79
Τμήμα ΝΕ. Παροχή βοήθειας σε / και από τρίτους.....	81
Τμήμα ΞΑ. Επιδόματα ανεργίας/ επαγγελματικής επιμόρφωσης.....	82
Τμήμα ΞΒ. Συντάξεις.....	84
Τμήμα ΞΓ. Συντάξεις - βοηθήματα από το /τη σύζυγο.....	85
Τμήμα ΞΔ. Επιδόματα- βοηθήματα ασθενείας.....	85
Τμήμα ΞΕ. Συντάξεις - επιδόματα / βοηθήματα αναπηρίας - ανικανότητας.....	86
Τμήμα ΞΖ. Εκπαιδευτικές παροχές.....	87
Τμήμα Π. Φόροι εισοδήματος.....	87
Τμήμα Ρ. Έκτακτη οικονομική εισφορά στα φυσικά πρόσωπα με μεγάλο εισόδημα.....	88
Τμήμα Σ. Αποστέρηση υλικών αγαθών.....	88
Τμήμα ΣΑ. Άτομα με περιορισμό δραστηριοτήτων.....	89
Τμήμα Τ. Διάρκεια και ημερομηνία συνεντευξης.....	93

## **I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

### **Γενικά**

Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions, στο εξής EU-SILC) είναι μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλες οι χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το Ευρωπαϊκό Πάνελ Νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP).

Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί την πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η έρευνα αποτελείται από δύο μέρη (συνιστώσες), τη συγχρονική (cross sectional) και τη διαχρονική (longitudinal) συνιστώσα. Η συγχρονική συνιστώσα της έρευνας αναφέρεται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ή περίοδο, ενώ η διαχρονική αναφέρεται στις αλλαγές που παρουσιάζονται σε ατομικό επίπεδο σε χρονικό διάστημα τριών ή τεσσάρων ετών.

Η συγκρισιμότητα των στοιχείων επιβάλλει σε όλες τις χώρες-μέλη, κατά το σχεδιασμό και την κατάρτιση των ερωτηματολογίων, να ληφθούν υπόψη οι οδηγίες και τα ερωτηματολόγια της Eurostat, αφού προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

### **Νομική βάση**

Η παρούσα έρευνα διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου με αριθ. 1177/2003, καθώς και των πέντε (5) εφαρμοστικών κανονισμών του που αφορούν στη μέθοδο δειγματοληψίας και στους κανόνες ανίχνευσης, στις βασικές έννοιες και ορισμούς, στον κατάλογο των ετήσιων κύριων μεταβλητών, στη συλλογή των δεδομένων και στις διαδικασίες τεκμαρτής εκτίμησης μη συλλεγέντων στοιχείων και στις εκθέσεις ποιότητας. Επιπρόσθετα, κάθε χρόνο η έρευνα συνενικουρείται και από τον εφαρμοστικό κανονισμό που αφορά στις ετήσιες δευτερεύουσες μεταβλητές.

### **Σκοπός της έρευνας**

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθούν ορισμένα κοινωνικο-οικονομικά μεγέθη, που επηρεάζουν τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού, ώστε η Χώρα μας να είναι σε θέση να υπολογίσει και να καταρτίσει τους διαρθρωτικούς δείκτες κοινωνικής συνοχής και να παράγει συστηματικές στατιστικές σχετικά με το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών σε εθνικό επίπεδο.

Τα στοιχεία που θα προκύψουν από την έρευνα θα χρησιμοποιηθούν για να μελετηθούν οι εισοδηματικές ανισότητες, οι ανισότητες στις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός και άλλα παρόμοια φαινόμενα. Οι δείκτες κοινωνικής συνοχής βοηθούν επίσης, στη διαμόρφωση και στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής της Χώρας μας.

Κυριότεροι δείκτες κοινωνικής συνοχής είναι ο κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι συντάξεις γήρατος και χηρείας), ο κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (στις οποίες περιλαμβάνονται οι συντάξεις γήρατος και χηρείας), η εισοδηματική ανισότητα (S80/S20), το βάθος του κινδύνου φτώχειας κλπ.

Για το σκοπό αυτό συγκεντρώνονται στοιχεία για το νοικοκυριό, γενικά, αλλά και για τα μέλη του νοικοκυριού, ειδικότερα, που αφορούν:

- στο εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχεται (*εργασία, περιουσία, συντάξεις, κοινωνικά επιδόματα κλπ.*)
- στην απασχόληση
- στις συνθήκες στέγασης (*ποιότητα κατοικίας, ανέσεις κλπ.*)
- στην οικονομική κατάσταση
- στην αποστέρηση αγαθών
- στο επίπεδο εκπαίδευσης και
- στην κατάσταση της υγείας των μελών του νοικοκυριού

### **Κάλυψη**

Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους.

### ***Εξαιρούνται από την έρευνα:***

- Οι συλλογικές κατοικίες, όπως π.χ. ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κλπ. Συλλογικές κατοικίες θεωρούνται και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους.
- Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους, που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.

### **Σχεδιασμός της έρευνας**

Η έρευνα είναι δειγματοληπτική, με σχεδιασμό *rotational integrated design*, που επιλέχθηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.

Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υπο-δείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από τον πρώτο χρόνο (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα τον πρώτο χρόνο της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται αρχικά ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων, ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.

Το αρχικό δείγμα της έρευνας EU-SILC (έτος 2003) είχε προσδιοριστεί σε 8.000, περίπου, νοικοκυριά, ώστε να επιτευχθεί το “ελάχιστο αποτελεσματικό μέγεθος δείγματος” των 4.750 και 3.500 νοικοκυριών για τη συγχρονική και διαχρονική συνιστώσα της έρευνας, αντίστοιχα, όπως ορίζει ο κανονισμός της Eurostat. Ο προσδιορισμός αυτός του δειγματικού μεγέθους στηρίχθηκε σε πρόβλεψη ποσοστού ανταπόκρισης τουλάχιστον 75% και τιμής design effect ίσης, περίπου, με 1,3. Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας, που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού του 2011 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.

Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:

1. Το πρώτο επίπεδο είναι η γεωγραφική στρωμάτωση, που βασίζεται στο διαμερισμό της Χώρας στις Περιφέρειες, που αντιστοιχούν στο Ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα.
2. Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους. Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες. Η περιφέρεια Πρωτεύουσας και το Πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης χωρίστηκαν σε 31 και 9 ισομεγέθη στρώματα, αντίστοιχα.

Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών, που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από το σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφανείας.

## II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ

### Ερωτηματολόγια και λοιπά έντυπα

Οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν με τα παρακάτω ερωτηματολόγια /έντυπα:

- Μητρώο Νοικοκυριού (ΕΡ. ΕΙΣ. 1)
- Μητρώο Μελών (ΕΡ. ΕΙΣ. 2)
- Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού (ΕΡ. ΕΙΣ. 3)
- Ερωτηματολόγιο Μέλους (ΕΡ. ΕΙΣ.4)

*Επισημαίνεται* ότι στο πρόγραμμα εισαγωγής δεδομένων, το Μητρώο Νοικοκυριού και το Μητρώο Μελών του νοικοκυριού θα εμφανίζεται ως ένα ερωτηματολόγιο, ενώ στην έντυπη μορφή είναι δύο ανεξάρτητα ερωτηματολόγια.

Στην έρευνα θα χρησιμοποιηθούν και τα εξής βοηθητικά έντυπα:

- Χαρτογραφικό σχεδιάγραμμα της Μονάδας Επιφανείας
- Αποσπάσματα του Μητρώου Νοικοκυριών των επαναλαμβανόμενων Μονάδων Επιφανείας
- Κατάλογος κατοικιών των νοικοκυριών του νέου δείγματος
- Ενημερωτική επιστολή προς τα νοικοκυριά
- Ειδοποίηση

### Τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων

Οι απαντήσεις που θα δοθούν στα ερωτήματα:

- Καταχωρούνται με έναν από τους κωδικούς που περιγράφονται κάτω από τις στήλες του Μητρώου Μελών
- Σημειώνονται με ένα **X** στο ανάλογο τετραγωνίδιο, όπως π.χ. ερωτήματα με απάντηση *Ναι* ή *Όχι*, ερωτήματα με δύο ή περισσότερες κλειστού τύπου απαντήσεις κλπ.
- Γράφονται αριθμητικά σε φαντρία.  
*Παράδειγμα:* έτος..... |2|0|1|8| ή ώρες... |4|5| ή αριθμός μηνών... |0|8|
- Καταγράφονται αριθμητικά, όπως π.χ. το εισόδημα σε ένα φαντρίο ή με την ένδειξη **X** στην αντίστοιχη εισοδηματική κατηγορία.  
*Παραδείγματα:*  
- Μικτό ποσό .....€ | 1.200,00 | ή  
- Από 1.000 μέχρι κάτω από 3.000 €..... |0|2|
- Σημειώνονται στην κενή γραμμή με λέξεις που αποδίδουν την αναλυτική πληροφορία, όπως το επάγγελμα, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας κλπ.  
*Παράδειγμα:* βοηθός λογιστή
- Σημειώνονται με ένα **X** στο αντίστοιχο τετραγωνίδιο και λεκτικά, όπως στα επιδόματα κλπ.  
*Παράδειγμα:* Άλλες παροχές – επιδόματα, δηλαδή: Επίδομα μητρότητας ανασφαλιστών

Ακόμα, υπάρχουν ορισμένα βοηθητικά ερωτήματα τα οποία συμπληρώνονται, ελέγχονται και συσχετίζονται από τον ερευνητή σύμφωνα με τις απαντήσεις που έχει δώσει ο ερευνώμενος σε προηγούμενα ερωτήματα ή κατόπιν προσωπικής διαπίστωσης. Τα ερωτήματα αυτά αποτελούν τον οδηγό του ερευνητή για τη συμπλήρωση των άλλων ερωτημάτων.

Τέλος, τα βέλη (→) υποδεικνύουν στον ερευνητή τον αριθμό της επόμενης ερώτησης, με την οποία θα συνεχίσει τη συνέντευξη.

### **Τεχνική συνέντευξης**

Η επιτυχία της έρευνας, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα του ερευνητή να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τα μέλη του νοικοκυριού, ώστε να συγκεντρώσει τις πληροφορίες που απαιτούνται με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια. Ο ερευνητής πρέπει να καταβάλλει προσπάθεια, ώστε τα μέλη του νοικοκυριού να κατανοήσουν πλήρως τη σημασία που έχει αυτή η έρευνα για τη Χώρα μας και για τους ίδιους τους ερευνωμένους. Επομένως, πριν αρχίσει την έρευνα στα νοικοκυριά, **θα πρέπει να έχει μελετήσει προσεκτικά τις οδηγίες και τα ερωτηματολόγια της έρευνας και να γνωρίζει, επακριβώς, τι ζητά από το νοικοκυριό και σε τι αποβλέπει η έρευνα.**

Επισημαίνεται ότι οι πληροφορίες που θα δοθούν στον ερευνητή της Υπηρεσίας μας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για στατιστικούς σκοπούς και τηρείται το **ΑΠΟΡΡΗΤΟ** των στοιχείων (Ν.3832/2010). Επισημαίνεται, τέλος, ότι η παροχή στοιχείων στη ΕΛΣΤΑΤ είναι **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ**, ότι κανείς άλλος δε θα λάβει γνώση αυτών και ότι τιμωρείται αυστηρά ο ερευνητής που τυχόν θα αποκαλύψει πληροφορίες που αφορούν στο νοικοκυριό. Με βάση τα στοιχεία του συνόλου των νοικοκυριών θα καταρτιστούν διαρθρωτικοί δείκτες που αφορούν στη φτώχεια, στη συνεχιζόμενη φτώχεια, στον κοινωνικό αποκλεισμό, στη μισθολογική διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών κ.λπ., καθώς και συγκεντρωτικοί στατιστικοί πίνακες, που θα εμφανίζουν μέσους όρους των εισοδημάτων και άλλα σχετικά στοιχεία.

Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με το Ν.2472/97 για την «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με ενσωματωμένες τις τροποποιήσεις», η επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων που συλλέγονται με την έρευνα πραγματοποιείται για **ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς**, τηρείται η ανωνυμία (τα δεδομένα συγκεντρώνονται σε ανώνυμα αρχεία) και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

Τέλος, κατ' εφαρμογή του Άρθρου 6, παρ.1 (γ) και (ε), του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ), τονίζεται προς τα νοικοκυριά ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται μέσω της έρευνας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για λόγους που σχετίζονται με τη διενέργεια της έρευνας και την παραγωγή των σχετικών στατιστικών. Η διαχείριση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει επικοινωνία με τα νοικοκυριά στο πλαίσιο της ορθής συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων της έρευνας. Πρόσβαση στα δεδομένα τους έχει μόνο η ΕΛΣΤΑΤ.

### **III. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ**

Στο τμήμα αυτό αναλύονται οι βασικές έννοιες και οι ορισμοί που θα χρησιμοποιηθούν στην έρευνα.

#### **Κατοικία**

Είναι ένας χώρος από την κατασκευή του χωριστός και ανεξάρτητος, που κτίστηκε ή μετατράπηκε για να καλύψει στεγαστικές ανάγκες ή που χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία κατά τη διάρκεια της έρευνας, ακόμη και αν δεν κατασκευάστηκε για το σκοπό αυτό.

### **Κατοικίες θεωρούνται:**

- Μία μονοκατοικία, ένα διαμέρισμα διπλοκατοικίας ή πολυκατοικίας ή συγκροτήματος κατοικιών
- Ένα κατοικούμενο δωμάτιο ή σειρά δωματίων, όπου διαμένει το νοικοκυριό
- Μία αποθήκη, καλύβα, παράγκα ή οποιοσδήποτε άλλος στεγασμένος χώρος, που κατά τη διάρκεια της έρευνας χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία.

### **Δε θεωρούνται κατοικίες:**

- Οι χώροι που κατασκευάστηκαν για κατοικία, αλλά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για άλλους σκοπούς, όπως επαγγελματική στέγη,, π.χ. διαμερίσματα που χρησιμοποιούνται ως εργαστήρια, ιατρεία κλπ.

### **Νοικοκυριό**

Νοικοκυριό είναι ένα άτομο που ζει μόνο του σε μία κατοικία ή μία ομάδα ατόμων, συγγενικών ή μη, τα οποία διαμένουν στην ίδια κατοικία και εξασφαλίζουν από κοινό προϋπολογισμό τη διατροφή τους και άλλα είδη που είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή τους. Τα μέλη του νοικοκυριού συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων.

Πιο συγκεκριμένα:

### **Μονοπρόσωπα νοικοκυριά:**

- Ένα άτομο που ζει σε μία κατοικία ή σε ένα δωμάτιο κατοικίας και προμηθεύεται μόνο του τα απαραίτητα είδη για τη συντήρησή του.
- Δύο ή περισσότερα άτομα συγγενικά ή μη, τα οποία διαμένουν σε μία κατοικία, αλλά δεν προμηθεύονται από κοινού τα απαραίτητα για τη συντήρησή τους, το καθένα από αυτά έχει την αποκλειστική χρήση ενός τουλάχιστον δωματίου και δε χρησιμοποιούν κάποιον κύριο κοινό χώρο (καθιστικό, γραφείο - όχι όμως χολ- κ.λπ.).

### **Πολυπρόσωπα νοικοκυριά:**

- Ένα ζευγάρι μόνο του ή γονείς με τα παιδιά τους ή ένας από τους γονείς με τα παιδιά του.
- Ένα ζευγάρι με ή χωρίς παιδιά, οι γονείς του ζευγαριού και η εσωτερική οικιακή βοηθός, αν υπάρχει και προτίθεται να παραμείνει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 6 μηνών.
- Δύο ή περισσότερα άτομα, όχι απαραίτητα συγγενικά μεταξύ τους, τα οποία διαμένουν σε μία κατοικία και προμηθεύονται από κοινού τα είδη που είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή τους.
- Μία οικογένεια με έναν έως πέντε -το πολύ- οικοτρόφους.

### **Μέλη του νοικοκυριού**

Τα άτομα που αποτελούν το νοικοκυριό καλούνται μέλη του νοικοκυριού. Αυτά μπορεί να διαμένουν, συνήθως, στο νοικοκυριό ή να απουσιάζουν προσωρινά από αυτό.

**Άτομα που συνήθως διαμένουν** στο νοικοκυριό θεωρούνται τα άτομα που κατά το χρονικό διάστημα των τελευταίων 6 μηνών πέρασαν τις περισσότερες ώρες της ημέρας και της νύχτας στο συγκεκριμένο νοικοκυριό.

**Άτομα που προσωρινά απουσιάζουν** από το νοικοκυριό, είτε επειδή βρίσκονται σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό είτε σε συλλογική κατοικία (π.χ. νοσοκομείο, γηροκομείο κλπ.), θα θεωρηθούν μέλη και θα καταγραφούν ως μέλη του νοικοκυριού, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται πιο κάτω.

Μέλη του νοικοκυριού θεωρούνται και καταγράφονται στο Μητρώο Μελών του Νοικοκυριού οι παρακάτω κατηγορίες ατόμων:

- **Συγγενικά άτομα που, συνήθως, διαμένουν μαζί** (άγαμα και έγγαμα παιδιά, γονείς υπευθύνου, εγγόνια, άλλοι συγγενείς κλπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων (ανήλικα παιδιά, άτομα που δεν έχουν εισόδημα κ.ά.).



- **Μη συγγενικά άτομα που, συνήθως, διαμένουν μαζί** (σύντροφοι κλπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται από αυτές, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων (ανήλικα παιδιά, άτομα που δεν έχουν εισόδημα κ.ά.).
- **Άτομα (μέχρι 5) που συγκατοικούν σε μία κατοικία ως ενοικιαστές** και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε διέμειναν ή προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.
- **Φιλοξενούμενοι του νοικοκυριού**, συγγενείς ή μη, που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε διέμειναν ή προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.
- **Βοηθητικό προσωπικό**, που διαμένει στην κατοικία, κατά τη διάρκεια της έρευνας, δεν έχει αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία και διέμειναν ή προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών. Η εξωτερική οικιακή βοηθός δε θεωρείται μέλος του νοικοκυριού και δεν ερευνάται.
- **Τα άτομα που απουσιάζουν για μικρό χρονικό διάστημα** (σε διακοπές, για εργασία, σπουδές κ.λπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία και απουσίαζαν ή αναμένεται να απουσιάσουν συνολικά από την κατοικία τους για χρονικό διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών.
- **Οι μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές** που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους και οι **στρατιώτες**, που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, **ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που προτίθενται να απουσιάσουν** και κατά τη διάρκεια της έρευνας **δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία**, είναι σύντροφοι ή παιδιά μέλους του νοικοκυριού και οι οποίοι συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους.
- **Συγγενικά άτομα που απουσιάζουν για μεγάλο χρονικό διάστημα** (π.χ. ναυτικοί, υπάλληλοι σιδηροδρόμων, υπεραστικών λεωφορείων, δημόσιοι υπάλληλοι εκτός έδρας κ.λπ.), που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, θεωρούνται μέλη του νοικοκυριού, **ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που απουσιάζουν**, και κατά τη διάρκεια της έρευνας **δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία**, είναι σύντροφοι ή παιδιά μέλους του νοικοκυριού και συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους.
- **Τα άτομα που διατηρούν οικογενειακούς δεσμούς και απουσιάζουν προσωρινά** δηλαδή βρίσκονται προσωρινά στο νοσοκομείο, γηροκομείο κ.λπ., που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, έχουν οικονομικούς δεσμούς με το νοικοκυριό και απουσίαζαν ή αναμένεται να απουσιάσουν συνολικά από την κατοικία τους για χρονικό διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών.

Έννοιες που χρησιμοποιούνται στην έρευνα (Μητρώο Νοικοκυριού) είναι οι κάτωθι:

**Αρχικά νοικοκυριά** είναι το σύνολο των νοικοκυριών που επιλέγησαν πριν τη διενέργεια της έρευνας. Ως αρχικά νοικοκυριά θα θεωρηθούν και τα νοικοκυριά με rotation 1 (τα οποία πρωτοεπιλέγησαν κατά το τρέχον, δέκατο όγδοο κύμα).

**Θυγατρικά νοικοκυριά** είναι τα νοικοκυριά που δημιουργούνται από άτομο δείγματος το οποίο μετακινείται εντός της Χώρας και δημιουργεί καινούριο, ξεχωριστό νοικοκυριό.

**Άτομο/α δείγματος** θεωρείται/ούνται το/τα μέλος/η που απαρτίζει/ουν τα αρχικά νοικοκυριά ηλικίας 14 ετών και άνω κατά την επιλογή του δείγματος.

**Νοικοκυριό δείγματος** θεωρείται το νοικοκυριό που περιλαμβάνει ένα τουλάχιστον μέλος δείγματος ηλικίας 16 ετών και άνω.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην περίπτωση κατά την οποία μέλος δείγματος ηλικίας κάτω των 16 ετών μετακινείται σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό εντός της Χώρας. Έτσι επειδή, λόγω ηλικίας, το μέλος δείγματος/παιδί δε συμπληρώνει Ερωτηματολόγιο Μέλους, στο Μητρώο Νοικοκυριού στο Τμήμα Α καταχωρείται ο κωδικός 8 «θυγατρικό», στο Τμήμα Β1 ο κωδικός 11 «εντοπίστηκε η κατοικία» και στο Τμήμα Γ «Αποτελέσματα Συνέντευξης Νοικοκυριού» ο κωδικός 24 «Το Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού δε συμπληρώθηκε για άλλους λόγους (κανείς δε μιλάει την ελληνική γλώσσα, είναι αναλφάβητοι, δεν περιέχεται μέλος δείγματος ηλικίας  $\geq 16$  ετών κλπ.)».

### **Εισόδημα**

Το εισόδημα, είναι μία από τις σπουδαιότερες μεταβλητές της έρευνας, δεδομένου ότι αποτελεί το βασικότερο παράγοντα στη διαμόρφωση των συνθηκών διαβίωσης του νοικοκυριού.

Εισόδημα θεωρείται το σύνολο των απολαβών σε χρήμα ή και σε είδος του ατόμου ή ολόκληρου του νοικοκυριού, που προέρχονται από εργασία ή και άλλες πηγές. Εισοδήματα θεωρούνται οι μισθοί, οι συντάξεις, τα κέρδη από γεωργικές, κτηνοτροφικές, εμπορικές κλπ. επιχειρήσεις, τα έσοδα από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας, από τόκους και μερίσματα, από κοινωνικά επιδόματα κλπ.

Βασικός στόχος της έρευνας είναι ο υπολογισμός του διαθέσιμου εισοδήματος, δηλαδή του εισοδήματος που, κατά τη περίοδο αναφοράς του εισοδήματος (έτος 2019), το νοικοκυριό έχει στη διάθεσή του και το οποίο είναι το σύνολο των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που ενδεχομένως επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους. Ως καθαρές θεωρούνται οι αποδοχές μετά την αφαίρεση του φόρου και των ποσών που καταβάλλονται για τις υποχρεωτικές ασφαλιστικές εισφορές.

Επισημαίνεται ότι στόχος της έρευνας αποτελεί η συλλογή των μεικτών αποδοχών από κάθε πηγή, προκειμένου να διερευνηθεί η επίδραση των φόρων στην ανακατανομή του εισοδήματος.

Ο υπολογισμός του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος και ανά συνιστώσα θα υπολογιστεί με «μοντέλο μετατροπής του καθαρού σε ακαθάριστο εισόδημα» που έχει καταρτιστεί από την ΕΛΣΤΑΤ (πρώην ΕΣΥΕ) και το Πανεπιστήμιο της Σιένα (Ιταλία).

### **Πηγές εισοδήματος**

Προκειμένου να υπολογιστεί το διαθέσιμο εισόδημα, ζητείται το καθαρό εισόδημα κατά πηγή, για κάθε μέλος του νοικοκυριού ηλικίας 16 ετών και άνω. Όλες οι συνιστώσες του εισοδήματος ζητούνται σε ατομικό επίπεδο. Για τις ανάγκες της έρευνας τα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία, από επενδύσεις, τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα στέγασης, οι τόκοι στεγαστικού δανείου, η κοινωνική βοήθεια, το εισόδημα ηλικίας ατόμων κάτω των 16 ετών, καθώς και οι χρηματικές μεταβιβάσεις από και προς άλλα νοικοκυριά μετατρέπονται σε εισοδήματα νοικοκυριού. Επίσης, ζητούνται πληροφορίες απαραίτητες για τη μετατροπή των εισοδημάτων από καθαρά σε μικτά και αντίστροφα.

### **Περίοδοι αναφοράς**

Τα χρονικά διαστήματα, στα οποία αναφέρονται τα διάφορα στοιχεία που ζητούνται κατά την έρευνα, αποκαλούνται **περίοδοι αναφοράς**. Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιούνται κυρίως οι παρακάτω περίοδοι αναφοράς, ενώ όπου είναι απαραίτητο παρουσιάζονται επιπλέον διευκρινήσεις στην αναλυτική παρουσίαση των ερωτήσεων στη συνέχεια:

Για τα ενοίκια, τα εισοδήματα, τους φόρους και τις εισφορές για ασφάλιση:

- **Ο τρέχων μήνας** (ενοίκιο και τεκμαρτό ενοίκιο κατοικίας)
- **Το προηγούμενο ημερολογιακό έτος**, δηλαδή το 2019 (εισοδήματα μισθωτών και αυτοαπασχολουμένων, κοινωνικά επιδόματα, συντάξεις, οικονομική βοήθεια από και προς τρίτους, εισοδήματα από επενδύσεις, φόροι κλπ.)
- Για την απασχόληση και την ανεργία:
  - **ημέρα διενέργειας της έρευνας** (κύρια ασχολία, οικογενειακή κατάσταση)

- **2 εβδομάδες**, μετά την ημέρα διενέργειας της έρευνας (δυνατότητα ανάληψης εργασίας)
- **12 τελευταίοι μήνες**, πριν την ημέρα διενέργειας της έρευνας (αλλαγή εργασίας)

Για την υγεία:

- **ημέρα διενέργειας της έρευνας** (κατάσταση υγείας)
- **12 τελευταίοι μήνες**, πριν από την ημέρα διενέργειας της έρευνας (ιατρικές επισκέψεις σε ειδικευμένο γιατρό ή οδοντίατρο).

#### IV. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

##### ΜΗΤΡΩΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

Το Μητρώο Νοικοκυριού είναι το πρώτο ερωτηματολόγιο που συμπληρώνεται από τον ερευνητή. Με το έντυπο "Μητρώο Νοικοκυριού" συλλέγονται:

- Το ονοματεπώνυμο του υπευθύνου, η ταχυδρομική διεύθυνση της κατοικίας, ο αριθμός τηλεφώνου του νοικοκυριού και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του (e-mail) (στο εξώφυλλο του εντύπου).
- Πληροφορίες για τη δυνατότητα ή μη εντοπισμού της κατοικίας.
- Το αποτέλεσμα της συνέντευξης με το νοικοκυριό.

Το Μητρώο Νοικοκυριού συμπληρώνεται για κάθε νοικοκυριό.

Στο εξώφυλλο, τόσο του Μητρώου Νοικοκυριού όσο και των υπόλοιπων ερωτηματολογίων της έρευνας, καταχωρείται ο Κωδικός του Νοικοκυριού, που αποτελείται από τρία τμήματα με 11, συνολικά, ψηφία. Τα πρώτα επτά ψηφία είναι ο Κωδικός της Μονάδας Επιφανείας, τα επόμενα δύο δηλώνουν τον αύξοντα αριθμό του νοικοκυριού μέσα στη Μονάδα Επιφανείας και τα τελευταία δύο ψηφία δηλώνουν αν το νοικοκυριό είναι αρχικό ή θυγατρικό -είναι δε για τα αρχικά νοικοκυριά και για όσα ερευνώνται για πρώτη φορά μηδέν-μηδέν (00), ενώ για τα θυγατρικά νοικοκυριά 01, 02 κ.ο.κ. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι απλή και δε χρειάζεται συνεργασία με το ερευνώμενο νοικοκυριό, αφού οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται αφορούν στον εντοπισμό του νοικοκυριού, στον εντοπισμό της κατοικίας και στο αποτέλεσμα της συνέντευξης με το νοικοκυριό.

Επισημαίνεται ότι η καταγραφή του τηλεφώνου, καθώς και της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι απαραίτητα για πιθανό έλεγχο των στοιχείων και τη χρησιμοποίηση του δείγματος σε τηλεφωνική έρευνα ή/και σε online (web) έρευνα.

##### **Τμήμα Α. Εντοπισμός Νοικοκυριού**

Οι πληροφορίες του τμήματος Α σχετίζονται με το προηγούμενο κύμα της έρευνας. Ειδικότερα:

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα / Ημέρα διενέργειας της έρευνας
Νοικοκυριά που προέρχονται από το προηγούμενο κύμα:	
Εντοπίστηκε η διεύθυνση	<p><b>1</b> Το νοικοκυριό εντοπίστηκε στην ίδια ταχυδρομική διεύθυνση με αυτήν του προηγούμενου κύματος - Προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη ενός τουλάχιστον μέλους δείγματος στο νοικοκυριό.</p> <p><b>2</b> Ολόκληρο το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε άλλη διεύθυνση, εντός της Χώρας - Προϋπόθεση αποτελεί η επικοινωνία με το νοικοκυριό στη νέα αυτή διεύθυνση να είναι εφικτή (δηλαδή στο τμήμα Β1 που ακολουθεί καταχωρείται ο κωδικός 11). Σε αντίθετη περίπτωση, εάν δηλαδή η νέα διεύθυνση του νοικοκυριού δεν είναι δυνατόν να βρεθεί, θα καταχωρείται στο τμήμα Α2 ο κωδικός 11 (μη ανιχνεύσιμο). Επίσης, εάν η νέα διεύθυνση του νοικοκυριού δεν είναι δυνατόν να προσεγγιστεί (λόγω καιρικών συνθηκών), θα καταχωρείται στο τμήμα Α2 ο κωδικός 7.</p>

<i>Αλλά είναι εκτός του πεδίου της έρευνας</i>	<p><b>3</b> αν όλο το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε συλλογική κατοικία ή σε ίδρυμα εντός της Χώρας</p> <p><b>4</b> αν όλο το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε ιδιωτική κατοικία εκτός Χώρας</p> <p><b>5</b> αν όλα τα μέλη του νοικοκυριού απεβίωσαν</p> <p><b>6</b> όταν κανένα από τα εναπομείναντα (π.χ. λόγω θανάτου) μέλη του νοικοκυριού δεν είναι άτομα δείγματος - <i>Ο ίδιος κωδικός καταχωρείται και για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες π.χ. το ένα από τα δύο μέλη του νοικοκυριού απεβίωσε, ενώ το άλλο πήγε σε γηροκομείο.</i></p>
<i>Αλλά δεν είναι δυνατή η επικοινωνία/ εύρεση της διεύθυνσης</i>	<p><b>7</b> το νοικοκυριό μετακινήθηκε ολόκληρο σε άλλη διεύθυνση, η οποία όμως δεν είναι δυνατόν να προσεγγιστεί (π.χ. λόγω καιρικών συνθηκών)</p> <p><b>11</b> το νοικοκυριό μετακινήθηκε ολόκληρο σε άλλη διεύθυνση, η οποία δεν μπορεί να βρεθεί (μη υπαρκτή διεύθυνση, άγνωστη διεύθυνση).</p>
<i>Νοικοκυριό που προστέθηκε στο δείγμα σε αυτό το κύμα</i>	<p><b>8</b> θυγατρικά νοικοκυριά που δημιουργήθηκαν από το προηγούμενο κύμα μέχρι σήμερα (έτος 2020) και τα οποία δεν αποτελούν αρχικά νοικοκυριά.</p> <p><b>9</b> για τα νοικοκυριά που προστέθηκαν στο δείγμα για το κύμα αυτό (και δεν είναι θυγατρικά) και των οποίων το τρίτο ψηφίο του κωδικού είναι ένα (1).</p>
<i>Νοικοκυριά που συγχωνεύθηκαν</i>	<p><b>0</b> Συγχώνευση - <i>Όταν τα μέλη δείγματος διαφορετικών νοικοκυριών δείγματος ενώνονται και σχηματίζουν ένα νέο νοικοκυριό. Ο κωδικός θα καταχωρηθεί για το νοικοκυριό που μετακόμισε και δε ζει πια στην ίδια διεύθυνση, ενώ για το νοικοκυριό δείγματος στο οποίο εγκαταστάθηκε το πρώτο νοικοκυριό, καταχωρείται ο κωδικός 1 στο τμήμα Α. Εντοπισμός νοικοκυριού.</i></p>

### **Τμήμα Β. Εντοπισμός κατοικίας**

Ο ερευνητής με τα στοιχεία που διαθέτει από τον Κατάλογο των προς έρευνα νοικοκυριών, δηλαδή την ταχυδρομική διεύθυνση (περιοχή, οδός, αριθμός), θα προσπαθήσει να εντοπίσει την κατοικία του νοικοκυριού που πρόκειται να ερευνηθεί.

<b>Περίοδος αναφοράς</b>	Τρέχουσα / Ημέρα διενέργειας της έρευνας
<i>Η επικοινωνία με το νοικοκυριό είναι εφικτή</i>	<b>11</b> Έχει εντοπιστεί η κατοικία στη συγκεκριμένη διεύθυνση και είναι εφικτή η επικοινωνία με το νοικοκυριό
<i>Η επικοινωνία με το νοικοκυριό δεν είναι εφικτή</i>	<p><b>21</b> Αδυναμία εντοπισμού κατοικίας - <i>Η κατοικία δεν μπορεί να εντοπιστεί με τα υπάρχοντα στοιχεία από τον κατάλογο κατοικιών (περιοχή, οδός, αριθμός)</i></p> <p><b>22</b> Αδυναμία πρόσβασης στην κατοικία – <i>Δεν είναι δυνατή η πρόσβαση λόγω πλημμύρας, χιονιών, μη προσπελάσιμων δρόμων κλπ.</i></p> <p><b>23</b> Δεν υπάρχει η κατοικία - <i>Το κτίριο στη συγκεκριμένη διεύθυνση έχει καταδαφιστεί, έχει διατεθεί για επαγγελματική χρήση (κατάστημα, επιχείρηση) ή δευτερεύουσα κατοικία ή η κατοικία είναι κενή λόγω επισκευής, θανάτου των ενοίκων κλπ.</i></p>

Επισημαίνεται ότι εφόσον είναι εφικτή η επικοινωνία με το νοικοκυριό η τιμή στο Τμήμα Β θα είναι 11) και είναι ανεξάρτητη από το αποτέλεσμα της συνέντευξης (Τμήμα Γ), αν δηλαδή το νοικοκυριό

*Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*

συμμετάσχει, αρνηθεί να συμμετάσχει στην έρευνα, απουσιάζει προσωρινά, δεν μπορεί να συμμετάσχει για λόγους υγείας κλπ.

**Ερευνητέο νοικοκυριό** θεωρείται:

α) **για τα νοικοκυριά που ερευνώνται για πρώτη φορά** (rotation 1), το νοικοκυριό το οποίο, κατά τη διενέργεια της έρευνας, διαμένει στην κατοικία, ανεξάρτητα αν το ονοματεπώνυμο του υπευθύνου του νοικοκυριού διαφέρει από αυτό που αναγράφεται στον Κατάλογο (αν πρόκειται, δηλαδή, για άλλο νοικοκυριό).

β) **για τα νοικοκυριά που ερευνήθηκαν και στο προηγούμενο κύμα**, το συγκεκριμένο νοικοκυριό που αναζητείται και

γ) **για θυγατρικά νοικοκυριά**, το νοικοκυριό που δημιουργήθηκε από το/τα μέλος/η που μετακινήθηκε/καν

δ) για νοικοκυριά που δημιουργήθηκαν από **συγχώνευση** μελών δείγματος, το νέο νοικοκυριό που δημιουργείται.

Στις περιπτώσεις όπου η επικοινωνία με το νοικοκυριό δεν είναι εφικτή, η έρευνα ολοκληρώνεται και δε συμπληρώνονται τα υπόλοιπα ερωτηματολόγια.

### **Τμήμα Γ. Αποτελέσματα συνέντευξης νοικοκυριού**

Στο Τμήμα αυτό η απάντηση θα καταχωρείται σε σχέση με το αν συμπληρώθηκε ή όχι το Ερωτηματολόγιο του Νοικοκυριού.

<b>Περίοδος αναφοράς</b>	<b>Τρέχουσα / Ημέρα διενέργειας της έρευνας</b>
<i>Συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο</i>	<b>11</b> Το Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού συμπληρώθηκε.
<i>Μη συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο</i>	<b>21</b> Το νοικοκυριό αρνήθηκε να συνεργαστεί.  <b>22</b> Ολόκληρο το νοικοκυριό απουσιάζει προσωρινά κατά τη διάρκεια της έρευνας – <i>Όλα τα μέλη του νοικοκυριού απουσιάζουν προσωρινά π.χ. σε διακοπές, για εργασία κλπ και αναμένεται να απουσιάζουν για όλο το χρονικό διάστημα διενέργειας της έρευνας (3 μήνες).</i>  <b>23</b> Το νοικοκυριό δεν είναι δυνατό να ανταποκριθεί – <i>Δεν είναι δυνατή η επικοινωνία λόγω χρόνιας ασθένειας ή ανικανότητας. Σε περίπτωση που είναι μονοπρόσωπο νοικοκυριό δεν υπάρχει κάποιος – εκτός του νοικοκυριού – να παρέχει τις πληροφορίες.</i>  <b>24</b> Άλλοι λόγοι - <i>Δεν είναι δυνατή η επικοινωνία για άλλους λόγους (κανείς δε μιλάει την ελληνική γλώσσα, είναι αναλφάβητοι, δεν περιέχεται μέλος δείγματος ηλικίας <math>\geq 16</math> ετών κλπ.).</i>

Στην περίπτωση που καταχωρούνται οι κωδικοί 21, 22, 23 ή 24, η έρευνα ολοκληρώνεται και το προς έρευνα νοικοκυριό δεν αντικαθίσταται με άλλο.

### **ΜΗΤΡΩΟ ΜΕΛΩΝ**

Το Μητρώο Μελών είναι το δεύτερο ερωτηματολόγιο που συμπληρώνεται, αλλά ουσιαστικά το πρώτο που συμπληρώνεται από πληροφορίες που παρέχονται από το ερευνώμενο νοικοκυριό.

Οι πληροφορίες για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να δίνονται από συγκεκριμένα μέλη του νοικοκυριού με τη σειρά που ακολουθεί:

- Από το μέλος που έδωσε τα στοιχεία κατά το προηγούμενο έτος ή
- Από οποιοδήποτε «μέλος δείγματος» ηλικίας 16 ετών και άνω, με προτεραιότητα στο μέλος που είναι υπεύθυνο για την κατοικία ή στο πλέον κατάλληλο μέλος για να παράσχει τις πληροφορίες του νοικοκυριού.

Το «Μητρώο Μελών» χωρίζεται σε τέσσερα τμήματα.

#### **Τμήμα Α. Βασικά χαρακτηριστικά και σημερινό καθεστώς μελών**

Το τμήμα αυτό αποτελείται από 21, συνολικά, στήλες, στις οποίες καταγράφονται:

- *Όνομα και επώνυμο* όλων των μελών του νοικοκυριού είτε αυτά διαμένουν κατά τη διενέργεια της έρευνας στο νοικοκυριό, είτε απουσιάζουν προσωρινά, είτε ακόμα έζησαν κατά τη διάρκεια του 2019 στο νοικοκυριό, για τουλάχιστον τρεις μήνες. Τα μέλη του νοικοκυριού θα καταγράφονται σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στην ενότητα ΙΙΙ (σελ.9-10).
- *Βασικές δημογραφικές πληροφορίες*, όπως μήνας και έτος γέννησης των μελών
- *Πληροφορίες σχετικά με την κύρια οικονομική δραστηριότητα* όλων των παρόντων μελών
- Πληροφορίες για το αν ο πατέρας, η μητέρα ή ο/η σύζυγος / σύντροφος για καθένα από τα μέλη διαμένουν στο ίδιο νοικοκυριό
- Τα αποτελέσματα συνέντευξης μέλους και
- Η μέθοδος συνέντευξης.

#### **Ειδικότερα:**

##### **Στήλη 1: Α/α Μέλους**

Για νοικοκυριά που ερευνήθηκαν και στο προηγούμενο κύμα, η αύξουσα αρίθμηση (Α/α) των μελών παραμένει η *ίδια*, όπως αυτή αναγράφεται στο «Απόσπασμα Μητρώου Νοικοκυριού για χρήση της έρευνας EU-SILC 2020».

Για νοικοκυριά που ερευνώνται για πρώτη φορά, η καταχώρηση των μελών του νοικοκυριού, με συνεχή αύξουσα αρίθμηση, θα ακολουθεί την εξής σειρά: υπεύθυνος του νοικοκυριού, σύζυγος/σύντροφος, παιδιά του υπευθύνου ή συζύγου (κατά ηλικία), γονείς του υπευθύνου ή συζύγου, άλλοι συγγενείς, οικιακοί βοηθοί, οικότροφοι και λοιπά μη συγγενικά πρόσωπα.

Στα *θυγατρικά νοικοκυριά* το/τα μέλος/η που μετακινήθηκε/καν δε διατηρεί/ρούν τους ίδιους αύξοντες αριθμούς, αλλά καταγράφονται με προτεραιότητα στο Μητρώο Μελών.

##### **Στήλη 4: Ημερομηνία γέννησης**

Καταχωρούνται για κάθε μέλος του νοικοκυριού, ο μήνας και τα τέσσερα ψηφία του έτους γέννησής του.

##### **Στήλη 5: Φύλο**

Καταχωρείται το φύλο κάθε μέλους του νοικοκυριού (Άρρεν=1 και Θήλυ=2).

##### **Στήλη 5α: Χώρα γέννησης**

Καταχωρείται η χώρα γέννησης του κάθε μέλους. Ως χώρα γέννησης ορίζεται η χώρα συνήθους κατοικίας, με βάση τα σημερινά ισχύοντα σύνορα, της μητέρας του μέλους κατά τη γέννησή του. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε περιπτώσεις όπου έχουν αλλάξει τα εθνικά σύνορα μιας χώρας ή προηγούμενα υπάρχουσες χώρες έχουν διαιρεθεί σε περισσότερες από μία.

##### **Στήλη 5β: Διάρκεια (σε έτη) παραμονής στη Χώρα**

Καταχωρείται η διάρκεια, σε έτη, παραμονής στη Χώρα.

##### **Στήλη 5γ: Πρώτη υπηκοότητα**

Καταχωρείται η πρώτη υπηκοότητα κάθε μέλους.

##### **Στήλη 5δ: Δεύτερη υπηκοότητα**

Καταχωρείται η δεύτερη υπηκοότητα για κάθε μέλος σε περίπτωση που υπάρχει.

##### **Στήλη 5ε: Έτος εισόδου μεταναστών στη Χώρα**

Καταχωρείται το έτος εισόδου των μεταναστών στη Χώρα. Κάποιος που έχει γεννηθεί στην Ελλάδα από μετανάστες γονείς δεν θεωρείται μετανάστης για την Έρευνα.

Επαναπατρισμός του ατόμου στην χώρα καταγωγής ή στη χώρα γέννησής του θα θεωρηθεί ως μετανάστευση. Σημειώνεται ότι η εσωτερική μετακίνηση (από μια περιοχή σε άλλη) δεν θεωρείται μετανάστευση.

Τέλος, η πληροφορία που καταχωρείται θα πρέπει να είναι σε συμφωνία με την πληροφορία που καταχωρείται στη στήλη 5β: *Διάρκεια (σε έτη) παραμονής στη Χώρα.*

#### **Στήλη 6: Κατάσταση μελών**

Για όλα τα τρέχοντα και πρώην μέλη του νοικοκυριού, καταχωρείται η πληροφορία, αν αυτά παραμένουν μέλη ή όχι, ως εξής:

<b>Τιμές</b>	
<i>Τρέχοντα μέλη</i>	<i>1</i> Ήταν μέλος του νοικοκυριού από το προηγούμενο κύμα <i>2</i> Εγκαταστάθηκε στο νοικοκυριό από άλλο νοικοκυριό του δείγματος → <u>Συμπληρώνεται η στήλη 10</u> <i>3</i> Εγκαταστάθηκε στο νοικοκυριό από άλλο νοικοκυριό <u>εκτός</u> δείγματος – Με κωδικό 3 καταγράφονται και τα μέλη που εκ λάθους δεν καταχωρήθηκαν, αν και ήταν μέλη, κατά το προηγούμενο κύμα → <u>Συμπληρώνεται η στήλη 10</u> <i>4</i> Νεογέννητο
<i>Πρώην μέλη</i>	<i>5</i> Μέλος που μετακόμισε → <u>Συμπληρώνονται οι στήλες 7-9 και το τμήμα Δ</u> <i>6</i> Μέλος που απεβίωσε → <u>Συμπληρώνονται οι στήλες 8-9</u> <i>7</i> Μέλος που έζησε στο νοικοκυριό για τουλάχιστον τρεις (3) μήνες, κατά το έτος αναφοράς (2019) αλλά δεν είχε καταγραφεί ως μέλος του νοικοκυριού κατά το προηγούμενο κύμα → <u>Συμπληρώνεται η στήλη 9</u>

#### **Στήλη 7: Για μέλη που μετακινήθηκαν/μετακόμισαν**

Η στήλη συμπληρώνεται μόνο για τα μέλη που στην προηγούμενη στήλη έχουν κωδικό 5 (μετακίνηση-μετακόμιση) και καταγράφεται η μετακίνηση/μετακόμιση:

- σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό εντός της Χώρας, η ταχυδρομική διεύθυνση του οποίου είναι γνωστή → κωδικός 1 και συμπλήρωση τμήματος Δ
- σε συλλογική κατοικία ή ίδρυμα → κωδικός 2
- στο εξωτερικό (άλλη χώρα) → κωδικός 3
- σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό εντός της Χώρας, του οποίου η ταχυδρομική διεύθυνση δεν είναι δυνατόν να βρεθεί και το οποίο θεωρείται πλέον μη ανιχνεύσιμο → κωδικός 4

#### **Στήλη 8: Για μέλη που μετακινήθηκαν/μετακόμισαν ή απεβίωσαν**

Για μέλη που μετακινήθηκαν στο νοικοκυριό ή απεβίωσαν καταγράφεται ο μήνας και το έτος αποχώρησης/θανάτου στις δύο διακριτές επιμέρους στήλες.

#### **Στήλη 9α - Αριθμός μηνών: Καταγράφεται ο αριθμός των μηνών**

Συμπληρώνεται για μέλη που μετακινήθηκαν, απεβίωσαν ή έζησαν, κατά το 2019, για τουλάχιστον τρεις μήνες στο νοικοκυριό: α) ο συνολικός αριθμός μηνών κατά τη διάρκεια του έτους και β) η κύρια ασχολία τους (εργαζόμενος, άνεργος, συνταξιούχος, μη οικονομικά ενεργός), όπως και στη στήλη 12 (βλ. παρακάτω: Πίνακα κύριας ασχολίας).

**Στήλη 9β – Κύρια ασχολία:** βλ. στήλη 12 για τρόπο συμπλήρωσης

**Στήλη 10: Για μέλη που εγκαταστάθηκαν στο νοικοκυριό** καταγράφεται ο μήνας και το έτος εγκατάστασης στις δύο διακριτές επιμέρους στήλες.

### Στήλη 11: Κατάσταση διαμονής

Ένα μέλος του νοικοκυριού θεωρείται ότι απουσιάζει προσωρινά όταν π.χ. κάποιος είναι ασθενής σε νοσοκομείο, υπηρετεί την θητεία του στο στρατό, είναι κρατούμενος ή υπόδικος, είναι σε άλλη πόλη για εργασία ή εκπαιδευτικό σεμινάριο, είναι σε ταξίδι εργασίας (π.χ. ναυτικός) ή αναψυχής κλπ. Στις περισσότερες περιπτώσεις ισχύει το χρονικό περιθώριο των 6 μηνών μέσα στο οποίο θα πρέπει να επιστρέψει ή απουσιάζει συνολικά. Κατ' εξαίρεση, άτομα με πολύ στενούς οικογενειακούς δεσμούς καταγράφονται ως μέλη που απουσιάζουν, ανεξαρτήτως χρονικού διαστήματος, αρκεί να μην έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία.

### Στήλες 12 και 9β: Κύρια ασχολία

Για κάθε μέλος, θα δοθεί με μία μόνο απάντηση η κύρια ασχολία του. Η κύρια ασχολία αυτοκαθορίζεται από τον ερευνώμενο. Φοιτητές εργαζόμενοι με μερική ή πλήρη απασχόληση ενδεχομένως θεωρούν ως κύρια ασχολία τις σπουδές τους, ενώ άλλοι την εργασία τους. Αν το άτομο δε θεωρηθεί εργαζόμενο, σύμφωνα με τα παραπάνω, καταγράφεται η ασχολία που το ίδιο το μέλος, το οποίο δίνει τις πληροφορίες, θεωρεί κύρια (κωδικοί 2 έως 9).

Η απάντηση καταχωρείται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους κωδικούς 1 – 9, ως εξής:

Τιμές	
Στήλες 12 & 9β Κύρια ασχολία μέλους	<p><b>1 Εργαζόμενος/η</b> - Για όσους έχουν κάποια εργασία από την οποία αποκομίζουν άμεσα ή έμμεσα οικονομικό όφελος. Ο χαρακτηρισμός εργαζόμενος μπορεί να αποδοθεί ανεξάρτητα από το επίσημο καθεστώς απασχόλησής τους τις ώρες εργασίας και το εισόδημα από απασχόληση. Μπορούν επίσης να εργάζονται ήδη και παράλληλα να αναζητούν καινούρια εργασία.</p> <p>Στην κατηγορία αυτή μπορούν να ενταχθούν και άτομα που θα ταίριαζαν και σε κάποια άλλη εφόσον οι ίδιοι θεωρούν ως κύρια απασχόλησή τους την εργασία, ενώ, επίσης, άτομα που μπορεί να επιλέξουν μία άλλη κατηγορία κύριας απασχόλησης μπορούν να είναι και εργαζόμενοι. Παράδειγμα μπορεί να αποτελούν άτομα που θεωρούν ως κύρια απασχόλησή τους τη φοίτηση ή τη φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων και παράλληλα έχουν κάποια εργασία. Στην κατηγορία αυτή μπορεί να περιλαμβάνονται:</p> <p><u>Μισθωτοί ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής τους (με μισθό, ημερομίσθιο, σε είδος, με ποσοστά κλπ.)</u></p> <p><u>Μαθητευόμενοι με ή χωρίς αμοιβή</u></p> <p><u>Αυτοαπασχολούμενοι και επιχειρηματίες που εργάζονται και οι ίδιοι,</u></p> <p><u>Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση με ή χωρίς αμοιβή</u></p> <p><u>Άτομα σε κανονική ή αναρρωτική άδεια, σε απεργία κλπ. που έχουν διακόψει προσωρινά την εργασία τους,</u></p> <p><u>Άτομα σε άδεια μητρότητας/πατρότητας εφόσον επιλέξουν αυτή την κατηγορία και όχι τη φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων.</u></p> <p><u>Άτομα σε διαθεσιμότητα εφόσον λαμβάνουν πάνω από το 50% του μισθού τους</u></p> <p><u>Άτομα που παρακολουθούν πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης, το οποίο λαμβάνει χώρα (κυρίως) στο χώρο εργασίας τους, σε αντίθεση με τα άτομα παρακολουθούν πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης χωρίς αμοιβή, τα οποία μπορούν να εντάχθούν στην κατηγορία 5. Μαθητής, σπουδαστής, φοιτητής.</u></p> <p><b>2 Άνεργος/η</b> - Για όσους δεν εργάζονται και ζητούν σήμερα μία εργασία (π.χ. όσοι απολύθηκαν, τελείωσε η εργασία που είχαν αναλάβει, έκλεισε η επιχείρηση ή ζητούν εργασία για πρώτη φορά. Κατατάσσονται και οι εποχικά εργαζόμενοι, όπως ξενοδοχοϋπάλληλοι, εργάτες γεωργίας, ηθοποιοί κλπ., κατά την περίοδο που δεν εργάζονται (εκτός σεζόν) κ.λπ.).</p> <p>Το ότι κάποιος/α θεωρεί τον εαυτό του/της άνεργο/η δεν πρέπει κατ' ανάγκη να συνάδει με την εγγραφή τους ή όχι στα επίσημα μητρώα ανεργίας (ΟΑΕΔ).</p> <p>Επίσης, κάποιος/α άνεργος/η μπορεί να απασχολείται περιστασιακά ή για λίγες ώρες σε κάποια εργασία που δεν θεωρείται κύρια ή μερική απασχόληση, ενώ</p>



	<p>ταυτόχρονα αναζητά σταθερή εργασία.</p> <p><b>3 Συνταξιούχος σε κανονική ηλικία ή μη</b> ή έχει διακόψει τις εργασίες της επιχείρησής του - <i>Για όσους λαμβάνουν σύνταξη από την εργασία τους, λόγω ορίου ηλικίας, σύνταξη αναπηρίας από ατύχημα, ασθένειας κλπ. Σημειώνεται ότι <u>δε θα θεωρηθούν συνταξιούχοι τα άτομα που λαμβάνουν τη σύνταξη του αποθανόντος συζύγου ή πατέρα, ενώ συνταξιούχοι θεωρούνται όσοι λαμβάνουν πρόωρη σύνταξη (εκτός της πρόωρης επιδοτούμενης σύνταξης αγροτών).</u></i>          Συνταξιούχοι θεωρούνται και όσοι λαμβάνουν σύνταξη ή έχουν διακόψει την εργασία τους/τις εργασίες της επιχείρησής τους είτε λόγω ηλικίας είτε λόγω θεμάτων υγείας, αλλά ωστόσο εξακολουθούν να έχουν ένα μικρό εισόδημα από εργασία ή εργάζονται λίγες ώρες. Την κατηγορία αυτή μπορεί να επιλέξουν και άτομα σε πρόωρη συνταξιοδότηση άνευ λόγων υγείας.</p> <p><b>4 Αδύνατο να εργασθεί λόγω χρόνιων/σοβαρών προβλημάτων υγείας</b> - άτομα που δεν είναι ακόμα σε ηλικία συνταξιοδότησης αλλά είναι αδύνατο να εργασθούν λόγω χρόνιων προβλημάτων υγείας, ειδικών αναγκών, αναπηρίας κ.λπ. μπορούν να επιλέξουν αυτή την κατηγορία. Η επιλογή της κατηγορίας αυτής είναι ανεξάρτητη από τη χορήγηση αντίστοιχων επιδομάτων/βοηθημάτων. Άτομα που είναι σε πρόωρη συνταξιοδότηση (πριν την κανονική ηλικία) λόγω προβλημάτων υγείας μπορούν να επιλέξουν την κατηγορία αυτή εφόσον δεν θεωρούν τους εαυτούς τους συνταξιούχους (κατηγορία 3).</p> <p><b>5 Μαθητής, σπουδαστής, φοιτητής</b> - στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα άτομα που η κύρια ασχολία τους είναι μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, κ.λπ.</p> <p><b>6 Φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων</b> - στην κατηγορία αυτή μπορεί να ενταχθούν και άτομα που θεωρούν ως κύρια ασχολία τους τη φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων παρά το γεγονός ότι μπορεί να έχουν κάποια αμοιβόμενη εργασία, να εισπράττουν σύνταξη ή να είναι οι ίδιοι συνταξιούχοι.</p> <p><b>7 Στρατιώτης</b> – άτομα που εκτελούν την υποχρεωτική στρατιωτική τους θητεία.</p> <p><b>8 Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου</b> - Μη οικονομικά ενεργά άτομα μπορεί να θεωρηθούν:  <i>Μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, καθώς και νεαρά άτομα σε ηλικία υποχρεωτικής εκπαίδευσης που δεν πηγαίνουν σχολείο</i>  <i>Άτομα σε γονική άδεια ή άδεια ανατροφής παιδιού που λαμβάνουν τις προβλεπόμενες παροχές μητρότητας εφόσον επιλέξουν αυτή την κατηγορία και όχι αυτή του εργαζόμενου</i>  <i>Όσοι ασχολούνται με οικιακές εργασίες (π.χ. Νοικοκυρές)</i>  <i>Συνταξιούχοι που λαμβάνουν σύνταξη θανόντος συζύγου</i>  <i>Εισοδηματίες σε αναμονή συνταξιοδότησης</i>  <i>Υποψήφιοι εισαγωγής σε πανεπιστημιακά/τεχνολογικά ιδρύματα</i>  <i>Όσοι είναι σε αναμονή στράτευσης ή μόλις απολύθηκαν από το στρατό</i>  <i>Άτομα που περιμένουν να αναλάβουν εργασία που έχουν ήδη βρει</i>  <i>Άτομα σε διαθεσιμότητα εφόσον λαμβάνουν κάτω από το 50% του μισθού τους ή δεν πρόκειται να επιστρέψουν στην εργασία τους</i>  <i>Άτομα που θα μεταναστεύσουν</i>  <i>Άεργοι (δε θέλουν να εργαστούν)</i>  <i>Άτομα που εργάζονται εθελοντικά (χωρίς αμοιβή)</i></p> <p><b>9 Άτομο με μόνιμη αναπηρία</b> – Άτομο με μόνιμη αναπηρία που δεν μπορεί να εργαστεί</p>
--	--

**Στήλες 13, 14 και 15: Α/α πατέρα, μητέρας, συντρόφου/συζύγου**

Στις στήλες αυτές καταχωρούνται οι αύξοντες αριθμοί του πατέρα, της μητέρας και του /της συντρόφου /συζύγου του μέλους του νοικοκυριού, σύμφωνα με τη στήλη 1. Αν ο πατέρας, η μητέρα, ο /η σύζυγος /σύντροφος δεν είναι μέλη του νοικοκυριού καταχωρείται -2.

**Στήλη 16: Μέλη ηλικίας 16 ετών και άνω**

Συμπληρώνεται αν το μέλος είναι ηλικίας 16 ετών και άνω (Ναι=1, Όχι=4).

**Στήλη 17: Αποτελέσματα συνέντευξης μέλους**

Καταγράφονται τα αποτελέσματα της συνέντευξης κάθε μέλους ηλικίας 16 ετών και άνω, σύμφωνα με τους παρακάτω κωδικούς.

Τιμές	
<b>Αποτελέσματα συνέντευξης μέλους</b>	11. Πλήρως συμπληρωμένο Ερωτηματολόγιο Μέλους 21. Αδυναμία συμπλήρωσης Ερωτηματολογίου Μέλους (λόγω ασθένειας, ανικανότητας) και δεν είναι δυνατή η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δι' αντιπροσώπου 22. Δεν επιστράφηκαν τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από τα ίδια τα νοικοκυριά 23. Άρνηση για συνεργασία 31. Προσωρινή απουσία και δεν είναι δυνατή η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δι' αντιπροσώπου 32. Δεν επιτεύχθηκε η επικοινωνία για άλλους λόγους 33. Δεν ολοκληρώθηκε η συνέντευξη για άγνωστους λόγους

**Στήλη 18: Μέθοδος συνέντευξης**

Καταχωρείται η μέθοδος με την οποία πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη, σύμφωνα με τους παρακάτω κωδικούς.

Τιμές	
<b>Μέθοδος συνέντευξης</b>	1. Προσωπική συνέντευξη με έντυπο (PAPI) 2. Προσωπική συνέντευξη με Ηλεκτρονικό Υπολογιστή (CAPI) 3. Συνέντευξη δια τηλεφώνου (CATI) 4. Συμπλήρωση ερωτηματολογίου από τον ίδιο τον ερευνώμενο χωρίς τη συμμετοχή ερευνητή 5. Συνέντευξη μέσω διαδικτυακής εφαρμογής (CAWI) 6. Συνέντευξη δι' αντιπροσώπου με έντυπο (PAPI) → Συμπλήρωση στήλης 19 7. Συνέντευξη δι' αντιπροσώπου με Ηλεκτρονικό Υπολογιστή (CAPI) → Συμπλήρωση στήλης 19 8. Τηλεφωνική συνέντευξη δι' αντιπροσώπου (CATI) → Συμπλήρωση στήλης 19 9. Συμπλήρωση ερωτηματολογίου δι' αντιπροσώπου χωρίς τη συμμετοχή ερευνητή → Συμπλήρωση στήλης 19 10. Συνέντευξη δι' αντιπροσώπου μέσω διαδικτυακής εφαρμογής (CAWI) → Συμπλήρωση στήλης 19

**Στήλη 19: Συνέντευξη δι' αντιπροσώπου**

Συμπληρώνεται μόνο αν στη στήλη 18 ο κωδικός είναι 6-10 (συνέντευξη δι' αντιπροσώπου) με τον α/α μέλους που συμπλήρωσε το Ερωτηματολόγιο του μέλους.

**Στήλη 20: Μέλη ηλικίας κάτω των 12 ετών**

Συμπληρώνεται αν το μέλος έχει ηλικία μικρότερη από 12 έτη (Ναι=1, Όχι=2).

### **Στήλη 21: Γυναίκες 12 ετών και άνω - Αριθμός παιδιών που έχουν γεννήσει**

Η στήλη συμπληρώνεται μόνο για γυναίκες ηλικίας 12 ετών και άνω, δηλαδή για όσες έχουν γεννηθεί από το έτος 2007 και πριν. Προσμετρώνται όλα τα παιδιά, είτε γεννήθηκαν ζώντα είτε μη.

#### **Τμήμα Β. Πίνακας Σχέσεων Μελών του Νοικοκυριού**

Ο Πίνακας Σχέσεων Μελών του Νοικοκυριού είναι ένας πίνακας στον οποίο κάθε γραμμή αντιστοιχεί σε ένα μέλος του νοικοκυριού και κάθε στήλη σε ένα άλλο μέλος του. Με τον τρόπο αυτό αποτυπώνεται το είδος της σχέσης κάθε μέλους του νοικοκυριού με κάθε ένα από τα υπόλοιπα μέλη του, σύμφωνα με συγκεκριμένους κωδικούς που καταχωρούνται στα κελιά όπου η γραμμή και η στήλη των αντίστοιχων μελών διασταυρώνονται. Η παρουσίαση των δεδομένων με τη μορφή πίνακα βοηθά στην αποτύπωση επιπλέον πληροφοριών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ερευνητικούς σκοπούς και σκοπούς διάχυσης των στοιχείων, περιλαμβανομένων των σχέσεων μεταξύ των μελών του νοικοκυριού, τον τύπο του νοικοκυριού, το μέγεθος του νοικοκυριού, τη σχέση ζευγαριών μεταξύ των μελών του νοικοκυριού (παντρεμένοι, με σύμφωνο συμβίωσης, συμβίοι χωρίς άλλη νομική δέσμευση) και, μαζί με την μεταβλητή της ηλικίας, τη σύνθεση του νοικοκυριού κατά ηλικία.

Ο πίνακας είναι συμμετρικός (π.χ. αν το μέλος με A/A «1» είναι γιός του μέλους με A/A «2», τότε ταυτόχρονα το μέλος με A/A «2» είναι γονέας (πατέρας/μητέρα) του μέλους με A/A «1») και η διαγώνιος του (η οποία συνδέει κάθε μέλος με τον εαυτό του) είναι ουσιαστικά ουδέτερη, καθιστώντας αναγκαία τη συμπλήρωση του ενός μισού του πίνακα (όπως αυτό ορίζεται από τη διαγώνιο) προκειμένου να καταγραφεί το σύνολο των απαιτούμενων πληροφοριών.

Ακολουθώς, παρουσιάζονται αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τους ορισμούς των διαφόρων σχέσεων που μπορεί να υπάρχουν μεταξύ των μελών του νοικοκυριού, ενώ οι κωδικοί των σχέσεων καταγράφονται και στο Ερωτηματολόγιο του Μητρώου Μελών κάτω από τον πίνακα σχέσεων των μελών.

#### **Ορισμοί Σχέσεων**

**Σύντροφος:** Μπορεί να προσδιοριστεί με βάση το νομικό ή μη καθεστώς της σχέσης:

- **Κωδικός 11 - Σύζυγος ή Σύντροφος με σύμφωνο συμβίωσης:** προσδιορίζεται σύμφωνα με το νομικό καθεστώς του γάμου. Πρόκειται, δηλαδή, για το (νομικό) συζυγικό καθεστώς κάθε ατόμου σε σχέση με τους νόμους (ή τα έθιμα/θεσμούς) περί γάμου που ισχύουν στη χώρα λαμβάνοντας υπόψη και το σύμφωνο συμβίωσης. Τα μέλη των ζευγαριών ίδιου φύλου μπορούν να θεωρηθούν σύζυγοι ή σύντροφοι με σύμφωνο συμβίωσης εφόσον η σχετική με το γάμο νομοθεσία της χώρας προβλέπει κάτι τέτοιο.
- **Κωδικός 12 - Συμβίος/α (σύντροφος) χωρίς γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης:** προσδιορίζεται σύμφωνα με την προσωπική άποψη των συμβίων και τον ορισμό που αποδίδουν οι ίδιοι για τη σχέση τους, χωρίς να υπάρχει κάποια νομική δέσμευση.

**Τέκνο (Γιός/Κόρη):** Περιλαμβάνει:

- **Κωδικός 21 - Βιολογικά ή θετά παιδιά,** καθώς και
- **Κωδικός 22 - Παιδιά του συντρόφου από τον προηγούμενο γάμο ή σχέση,** για τα οποία ο μη γονέας είναι πατριός/μητριά ανάλογα,

ανεξάρτητα από την ηλικία των γονέων ή το είδος της μεταξύ τους σχέσης (γάμος ή όχι), η κύρια κατοικία των οποίων είναι αυτή του νοικοκυριού ενός τουλάχιστον από τους δύο γονείς.

Ως υιοθεσία ορίζεται η ανάθρεψη ενός βιολογικού παιδιού άλλων γονέων ως παιδί των ατόμων που το υιοθετούν σύμφωνα με τη ισχύουσα νομοθεσία. Μέσω δικαστικών διαδικασιών, τα υιοθετημένα τέκνα είτε διατηρούν σχέσεις με τους θετούς γονείς είτε όχι, αποκτούν τα δικαιώματα που θα είχαν αν ήταν βιολογικά παιδιά των γονέων που τα υιοθέτησαν.

**Τέκνο συντρόφου από προηγούμενο γάμο/σχέση (Κωδικός 22):** Ο/η πατριός/μητριά ανατρέπει και φέρεται στο παιδί του συντρόφου του από προηγούμενο γάμο ή σχέση σαν να ήταν δικό του παιδί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, χωρίς να το έχει υιοθετήσει.

**Κωδικός 30 - Γαμπρός/Νύφη:** Πρόκειται για τον/την σύντροφο (ανεξαρτήτως νομικής δέσμευσης ή όχι) του τέκνου (βιολογικού, υιοθετημένου ή συντρόφου από προηγούμενο γάμο/σχέση) ενός ατόμου.

**Κωδικός 40 - Εγγόνι:** Είναι το παιδί του παιδιού ενός ατόμου, ανεξάρτητα αν πρόκειται για βιολογικό ή υιοθετημένο παιδί ή το παιδί του συντρόφου του ατόμου από προηγούμενο γάμο ή σχέση.

**Γονέας:** Πρόκειται για την αντίστροφη ακριβώς σχέση από αυτή που περιγράφεται στον ορισμό του τέκνου και πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

**Κωδικός 51 – Βιολογικός ή θετός γονέας και**

**Κωδικός 52 – Πατριός/Μητριά**

**Κωδικός 60 - Πεθερός/Πεθερά:** Πρόκειται για τον γονέα του (με νομική δέσμευση ή όχι) συντρόφου ενός ατόμου.

**Κωδικός 70 - Παππούς/Γιαγιά:** Πρόκειται για τον γονέα του γονέα ενός παιδιού/ατόμου ανεξάρτητα από τον αν πρόκειται για βιολογικό ή θετό γονέα ή πατριό/μητριά.

**Αδερφός/Αδερφή:** Ανεξάρτητα από το αν αναφερόμαστε σε βιολογικά, θετά, ετεροθαλή αδέρφια ή αδέρφια με την έννοια του γονεϊκού ρόλου που αναλαμβάνει ο πατέρας/μητέρα ενός παιδιού/ατόμου για τον παιδί του συντρόφου του από προηγούμενο γάμο ή σχέση. Επομένως, αναλυτικότερα περιλαμβάνει:

**Κωδικός 81 – Βιολογικός/η ή θετός/ή αδερφός αδερφή**

**Κωδικός 82 – Θεωρούμενος/η αδερφός/η ως τέκνο του συντρόφου του γονέα από προηγούμενο γάμο ή σχέση**

**Κωδικός 90 - Άλλοι συγγενείς:** Πρόκειται για λοιπούς συγγενείς που δεν περιγράφονται στους παραπάνω ορισμούς, όπως π.χ. ξάδερφος/ξάδερφη, θείος/θεία, ανηψιός/ανηψιά κ.λπ., ενώ περιλαμβάνει και συγγενικές σχέσεις όπως κουνιάδος/κουνιάδα, παππούς/γιαγιά συντρόφου και αντίστοιχα σύντροφος του εγγονού ή εγγονής κ.λπ.

**Κωδικός 95 - Λοιπά άτομα, μη συγγενείς:** περιλαμβάνει μη συγγενικές σχέσεις, όπως π.χ. εργαζόμενος, εργοδότης, ένοικος, οικότροφος, ιδιοκτήτης σπιτιού κ.λπ. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και τα παιδιά τα οποία προσωρινά μένουν και ανατρέφονται σε ένα νοικοκυριό, που έχει αναλάβει την κηδεμονία τους, χωρίς να έχουν υιοθετηθεί.

Ακολουθεί ένα παράδειγμα σύνθεσης νοικοκυριού και περιγραφής των σχέσεων μεταξύ των μελών του.

A/A Γραμμής	Όνομα																	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	Γιάννης	1																
2	Ελένη	2	12															
3	Νίκος	3	52	51														
4	Βασίλης	4	51	51	81													
5	Αλίκη	5	21	30	40	40												
6	Κατερίνα	6	90	81	90	90	95											
7		7																
8		8																
9		9																
10		10																
11		11																
12		12																
13		13																
14		14																
15		15																

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 2 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση της Ελένης προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 3 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση του Νίκου προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 3 – στήλη 2, περιγράφεται η σχέση του Νίκου προς την Ελένη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 4 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση του Βασίλη προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 4 – στήλη 2, περιγράφεται η σχέση του Βασίλη προς την Ελένη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 4 – στήλη 3, περιγράφεται η σχέση του Βασίλη προς το Νίκο.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 5 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση της Αλίκης προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 5 – στήλη 2, περιγράφεται η σχέση της Αλίκης προς την Ελένη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 5 – στήλη 3, περιγράφεται η σχέση της Αλίκης προς το Νίκο.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 5 – στήλη 4, περιγράφεται η σχέση της Αλίκης προς το Βασίλη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 2, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς την Ελένη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 3, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς το Νίκο.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 4, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς το Βασίλη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 5, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς την Αλίκη.

### ***Τμήμα Γ. Φροντίδα παιδιών ηλικίας μέχρι 12 ετών***

***Στο τμήμα Γ*** καταγράφονται οι ώρες που τα παιδιά περνούν σε προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης, υποχρεωτικής εκπαίδευσης, φύλαξης μέσα ή έξω από το σχολείο, με παιδοκόμους ή με παππούδες/γιαγιάδες ή άλλα μέλη του νοικοκυριού, με φίλους, συγγενείς ή γείτονες σε μία συνήθη εβδομάδα του έτους.

Ως συνήθης εβδομάδα θα θεωρηθεί μία τυπική εβδομάδα του χρονικού διαστήματος Ιανουαρίου – Ιουνίου 2020, μέχρι την ημερομηνία της συνέντευξης, στην οποία δεν περιλαμβάνονται ημέρες αργιών/ασθένειες και άδειας εργασίας των γονέων των παιδιών. Στη φροντίδα παιδιών δεν περιλαμβάνεται η φροντίδα τους από τους γονείς, που είναι μέλη των νοικοκυριών. Περιλαμβάνεται η φροντίδα που παρέχεται από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς.

*Διευκρινίζεται ότι* στην περίπτωση που δεν υπάρχει απάντηση σε κάποια στήλη του τμήματος αυτού θα καταχωρείται στο αντίστοιχο πεδίο «0». Η φροντίδα μπορεί να παρασχεθεί όλο το εικοσιτετράωρο, καθώς και όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

Ειδικότερα:

#### ***Στήλη 1: Α/α μέλους***

Καταγράφεται ο ίδιος αριθμός μέλους του παιδιού, ηλικίας μέχρι 12 ετών, που έχει καταχωρηθεί στο πρώτο μέρος του Μητρώου Μελών του νοικοκυριού.

#### ***Στήλη 2: Πρόγραμμα προσχολικής εκπαίδευσης (για γεννηθέντα από τον Ιανουάριο 2014 και μετά)***

Πρόγραμμα προσχολικής εκπαίδευσης θεωρείται ο βρεφονηπιακός, παιδικός σταθμός και το *Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*

νηπιαγωγείο. Οι ώρες στο πρόγραμμα δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις 50 ώρες την εβδομάδα. Στις ώρες προσμετρούνται και οι ώρες μετακίνησης από και προς στο σχολείο, στην περίπτωση που τα παιδιά συνοδεύονται από ενήλικες που δεν είναι οι γονείς τους.

***Στήλη 3: Πρόγραμμα υποχρεωτικής εκπαίδευσης (για γεννηθέντα από τον Απρίλιο 2008 έως τον Δεκέμβριο 2013)***

Πρόγραμμα υποχρεωτικής εκπαίδευσης θεωρείται το δημοτικό και το γυμνάσιο. Οι ώρες στο πρόγραμμα αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις 35 ώρες την εβδομάδα. Στις ώρες προσμετρούνται και οι ώρες μετακίνησης από και προς στο σχολείο, στην περίπτωση που τα παιδιά συνοδεύονται από ενήλικες που δεν είναι οι γονείς τους.

***Στήλη 4: Πρόγραμμα φύλαξης στο σχολείο (για γεννηθέντα από τον Απρίλιο 2008 και μετά)***

Τα προγράμματα φύλαξης παιδιών αφορούν στις ώρες πριν την έναρξη ή/και μετά τη λήξη των μαθημάτων (συνήθως από τις 7 π.μ. και μέχρι την ώρα έναρξης των μαθημάτων και από την ώρα που τελειώνουν τα μαθήματα και μέχρι τις 4 μ.μ.) σχολικής ή προσχολικής εκπαίδευσης, δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, και μπορεί να λαμβάνουν χώρα εντός ή εκτός των εγκαταστάσεων του σχολείου, παιδικού σταθμού κ.λπ.. Στα προγράμματα φύλαξης συμπεριλαμβάνεται και το ολόημερο σχολείο (διευρημένου ωραρίου) που εφαρμόζεται στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό και το παρακολουθούν, συνήθως, τα παιδιά των εργαζομένων. Η συμμετοχή των παιδιών σε προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης (δηλ. σε πολιτιστικά, αθλητικά κ.λπ. προγράμματα) συμπεριλαμβάνεται μόνο εφόσον υποκαθιστά κάποιο πρόγραμμα φύλαξης. Σημειώνεται ότι πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης δεν υπάρχει σε όλα τα σχολεία. Διευκρινίζεται ότι οι ώρες στο πρόγραμμα αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις 25 την εβδομάδα.

***Στήλη 5: Φροντίδα εκτός σχολείου (για γεννηθέντα από τον Απρίλιο 2008 και μετά)***

Φροντίδα εκτός σχολείου θεωρείται η φύλαξη, συνήθως λίγων ωρών, των παιδιών σε ειδικά κέντρα όπως παιδότοποι, κέντρα νεότητας των Δήμων, baby parking κ.λπ.

***Στήλη 6: Φροντίδα από παιδοκόμους (για γεννηθέντα από τον Απρίλιο 2008 και μετά)***

Φροντίδα από παιδοκόμους θεωρείται η φύλαξη των παιδιών από άτομα με ή χωρίς ειδικές σπουδές, είτε στο σπίτι των παιδιών είτε στο σπίτι τους.

***Στήλη 7: Φροντίδα από συγγενείς, φίλους ή άλλα μέλη του νοικοκυριού (για γεννηθέντα από τον Απρίλιο 2008 και μετά)***

Περιλαμβάνεται η φύλαξη των παιδιών από παππούδες / γιαγιάδες, άλλα μέλη του νοικοκυριού εκτός των γονέων ή κηδεμόνων, άλλους συγγενείς ή φίλους.

Δεν περιλαμβάνονται στη φροντίδα παιδιών οι τυχόν εκπαιδευτικές, πολιτιστικές ή αθλητικές δραστηριότητές τους εκτός σχολείου, όπως μαθήματα αγγλικών, μαθήματα πιάνου, στίβος, κολύμβηση κ.λπ.

Αν η ώρα φροντίδας είναι λιγότερη της μίας ώρας, προσμετράται σε 1 ώρα. Επίσης, αν οι πραγματικές ώρες φροντίδας είναι π.χ. 5,5, τότε καταγράφονται ως έξι (6).

***Τμήμα Δ. Φύλλο ανίχνευσης μέλους***

Για μέλη που μετακινούνται από το νοικοκυριό (στήλη 6 - κωδικός 5 και στήλη 7 – κωδικός 1) και δημιουργούν θυγατρικά νοικοκυριά, συμπληρώνεται το *Φύλλο Ανίχνευσης Μέλους*, το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία της νέας ταχυδρομικής διεύθυνσης.

Στη περίπτωση δημιουργίας θυγατρικού νοικοκυριού:

α. αν ο ίδιος ερευνητής διενεργήσει την έρευνα, τότε αυτός επισκέπτεται το μέλος που μετακινήθηκε στη νέα του κατοικία και συμπληρώνει όλα τα έντυπα για το θυγατρικό νοικοκυριό (επισημαίνεται ότι στο Μητρώο Νοικοκυριού του θυγατρικού θα καταχωρείται ο κωδικός 8).

β. αν πρόκειται να διενεργήσει την έρευνα άλλος ερευνητής (μετακίνηση εκτός Νομού), θα σταλεί το Φύλλο Ανίχνευσης Μέλους με fax στο αρμόδιο Τμήμα συλλογής δεδομένων για περαιτέρω ενέργειες.

## ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

Με το ερωτηματολόγιο αυτό συγκεντρώνονται πληροφορίες που αφορούν στην κύρια κατοικία του νοικοκυριού και στις συνθήκες διαβίωσής του, πληροφορίες σχετικά με το εισόδημα μελών του νοικοκυριού ηλικίας κάτω των 16 ετών, σχετικά με την επάρκεια τροφής, την εξέλιξη του εισοδήματος του νοικοκυριού, την υπερχρέωση, την κατανάλωση και τον πλούτο (Ad-Hoc Module 2020), καθώς και πληροφορίες σχετικά με το αν το νοικοκυριό πλήρωσε διάφορα Ειδικά Τέλη για το ακίνητό του κατά τη διάρκεια του 2019.

Οι πληροφορίες για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να δίνονται από συγκεκριμένα μέλη του νοικοκυριού με τη σειρά που ακολουθεί:

- Από το μέλος που έδωσε τα στοιχεία κατά το προηγούμενο έτος ή
- Από τον υπεύθυνο για την κατοικία ή
- Από οποιοδήποτε μέλος ηλικίας 16 ετών και άνω, το οποίο θα είναι το πλέον κατάλληλο για να παράσχει τις πληροφορίες του νοικοκυριού.

Στην αναλυτική παρουσίαση των ερωτημάτων που ακολουθούν δεν περιλαμβάνονται τα ερωτήματα, των οποίων η συμπλήρωση είναι απλή και δεν απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις.

Στην πρώτη σελίδα του ερωτηματολογίου ο ερευνητής θα πρέπει να σημειώσει λεπτομερώς την ώρα έναρξης της συνέντευξης, π.χ. 18:23, καθώς και τον αριθμό (α/α) του μέλους που δίνει τις πληροφορίες για το νοικοκυριό, και του μέλους/μελών που είναι υπεύθυνο/α για την κατοικία.

Μέλος υπεύθυνο για την κατοικία θεωρείται το άτομο, το οποίο είναι ο ιδιοκτήτης της κατοικίας ή το άτομο στο όνομα του οποίου ενοικιάζεται η κατοικία ή στο οποίο έχει παραχωρηθεί δωρεάν η χρήση της κατοικίας από τον εργοδότη, το κράτος, συγγενή κ.λπ. Στην περίπτωση που δύο μέλη είναι υπεύθυνα για την κατοικία, τότε ως πρώτο υπεύθυνο μέλος θεωρείται το μεγαλύτερο σε ηλικία άτομο και ως δεύτερο το άλλο άτομο. Στην περίπτωση που περισσότερα των δύο μέλη είναι υπεύθυνα για την κατοικία, ως υπεύθυνα μέλη θεωρούνται τα δύο μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα.

### Τμήμα Α. Στοιχεία Κύριας Κατοικίας

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα / Ημέρα διενέργειας της έρευνας
A1. Τύπος κατοικίας	<p><b>1 «Μονοκατοικία πανταχόθεν ελεύθερη»:</b> Ένα μονώροφο, διώροφο κλπ. κτίριο που περιλαμβάνει μία κατοικία και όλες οι πλευρές του είναι ελεύθερες.</p> <p><b>2 «Μονοκατοικία ημι-ελεύθερη ή συγκρότημα όμοιων κατοικιών κτισμένων σε σειρά»:</b> Μονοκατοικία της οποίας τουλάχιστον η μία πλευρά είναι μεσοτοιχία με διπλανό κτίριο. Διευκρινίζεται ότι τα κτίρια που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία κατοικίες χαρακτηρίζονται στην έρευνα αυτή ως πολυκατοικίες. Ως συγκρότημα όμοιων κατοικιών, κτισμένων σε σειρά, ορίζονται οι κατοικίες, οι οποίες έχουν ξεχωριστή είσοδο από το δρόμο και ορισμένες φορές υπάρχει κοινόχρηστος χώρος, στον οποίο έχουν πρόσβαση όλες οι κατοικίες (σκάλα, διάδρομος, εξώστης κ.ά.). <u>Προσοχή</u> να δοθεί στις πολυκατοικίες με δύο εισόδους, οι οποίες θα θεωρηθούν ως δύο διαφορετικά κτίρια, αν κάθε είσοδος οδηγεί σε ορισμένα μόνο και όχι σε όλα τα διαμερίσματα.</p> <p><b>3 «Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες»:</b> Ένα κτίριο χαρακτηρίζεται πολυκατοικία από τον αριθμό των κατοικιών που έχει και όχι από τον αριθμό των ορόφων. Εδώ θα καταχωρηθούν τα διαμερίσματα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες.</p> <p><b>4 «Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες»:</b></p>

	<p>Ένα κτίριο χαρακτηρίζεται πολυκατοικία από τον αριθμό των κατοικιών που έχει και όχι από τον αριθμό των ορόφων. Εδώ θα καταχωρηθούν τα διαμερίσματα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες.</p> <p><b>5 «Άλλο είδος, δηλαδή:»</b> Περιλαμβάνονται οι παράγκες, οι καλύβες, τα καταστήματα που χρησιμοποιούνται ως κύριες κατοικίες κάποιου νοικοκυριού κατά τη διενέργεια της έρευνας. Επίσης, στην περίπτωση αυτή κατατάσσεται κάποιο ξεχωριστό διαμέρισμα ή άλλος ανεξάρτητος χώρος που βρίσκεται μέσα σε συλλογική κατοικία, π.χ. σε οικοτροφείο, ίδρυμα κλπ. και στο οποίο διαμένει μόνιμα το νοικοκυριό (κανονική κατοικία μέσα σε συλλογική κατοικία).</p>
<p><b>A2. Αριθμός κανονικών δωματίων που χρησιμοποιεί το νοικοκυριό &amp; μβαδόν κατοικίας</b></p>	<p>Ως <u>«κανονικό δωμάτιο»</u> θεωρείται ο χώρος μέσα σε μία κατοικία που έχει τουλάχιστον δύο (2) μέτρα ύψος, τέσσερα (4) τετραγωνικά μέτρα επιφάνεια και τέτοιο σχήμα, ώστε να χωράει ένα κανονικό κρεβάτι.</p> <p><b>Δεν προσμετρώνται η κουζίνα, το λουτρό, η τουαλέτα, οι αποθήκες και το χωλ.</b> Σημειώνεται ότι οι κουζίνες, που χρησιμοποιούνται εκτός του μαγειρέματος και για άλλους σκοπούς, π.χ. ως καθιστικό ή ως χώρος που κοιμάται κάποιο μέλος του νοικοκυριού, θα υπολογισθούν ως κανονικά δωμάτια.</p> <p><b>Δεν υπολογίζονται τα δωμάτια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς.</b> Αν, όμως, η χρήση τους είναι συγχρόνως επαγγελματική και ιδιωτική, θα προσμετρηθούν στον αριθμό δωματίων (π.χ. προσμετράται το δωμάτιο που χρησιμοποιείται ταυτόχρονα ως εργαστήριο μοδίστρας και ως υπνοδωμάτιο).</p> <p>Στο <b>εμβαδόν</b> θα συμπεριληφθούν <u>όλοι οι χώροι</u> (τα δωμάτια, η κουζίνα, τα μπάνια καθώς και όλοι οι βοηθητικοί χώροι της κατοικίας) <u>εκτός</u> εκείνων που χρησιμοποιούνται για επαγγελματικούς σκοπούς.</p>
<p><b>A3. Βασικές ανέσεις κατοικίας</b></p>	<p>Το ερώτημα εξετάζει αν η κατοικία διαθέτει ή όχι:</p> <p><b>Εσωτερικό λουτρό ή ντους:</b> αν υπάρχει λουτρό ή ντους μέσα στον προαύλιο χώρο αλλά εκτός της κατοικίας, η απάντηση να είναι όχι.</p> <p><b>Εσωτερική τουαλέτα:</b> αν υπάρχει τουαλέτα μέσα στον προαύλιο χώρο αλλά εκτός της κατοικίας, η απάντηση να είναι όχι.</p> <p><b>Μπαλκόνι:</b> είναι ο στεγασμένος ή μη χώρος, ο οποίος προεξέχει από την όψη του κτιρίου (κάτω από το μπαλκόνι δεν υπάρχει κλειστός χώρος).</p> <p><b>Βεράντα:</b> είναι ο στεγασμένος ή μη χώρος, ο οποίος δεν προεξέχει από την όψη του κτιρίου (ρετιρέ), δηλαδή κάτω από το μπαλκόνι υπάρχει κλειστός ή, όταν πρόκειται για ισόγειο, μπαζωμένος χώρος.</p> <p><b>Κήπος:</b> συνήθως είναι ένας υπαίθριος χώρος όπου καλλιεργούνται φυτά. Για κήπους γύρω από πιλοτές θα καταχωρείται θετική απάντηση.</p>
<p><b>A4. Θόρυβος από τους γείτονες στην κατοικία σας ή από το δρόμο (συγκοινωνία, εμπορικές επιχειρήσεις, βιομηχανία κλπ.)</b></p>	<p>Το ερώτημα εξετάζει εάν - κατά την κρίση του μέλους του νοικοκυριού που δίνει τις πληροφορίες για το ερωτηματολόγιο του νοικοκυριού - ο 'θόρυβος από τους γείτονες ή από το δρόμο' είναι πρόβλημα που σχετίζεται με την κατοικία (όχι αν το μέλος ενοχλείται από το θόρυβο). Επισημαίνεται ότι περιλαμβάνεται κάθε πηγή ηχορύπανσης, π.χ. θόρυβος από τους γείτονες, αποχετευτικό σύστημα ή το κλιμακοστάσιο της πολυκατοικίας, εμπορικές επιχειρήσεις, βιομηχανίες, εργοτάξια, αυτοκίνητα, αεροπλάνα κλπ.</p>



<p><b>A5. Ατμοσφαιρική ρύπανση (νέφος), καπνιά ή άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως μόλυνση, δυσοσμία ή μολυσμένο νερό</b></p>	<p>Από τα περιβαλλοντικά προβλήματα περιλαμβάνονται ατμοσφαιρική ρύπανση (νέφος), καπνιά ή άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως μόλυνση από τα αυτοκίνητα ή τη βιομηχανία, δυσοσμία ή μολυσμένο νερό από αμιαντοσωλήνες ή άλλες ουσίες.</p>
<p><b>A6. Αντιμετωπίζετε στην περιοχή που διαμένετε βανδαλισμούς, βία και εγκληματικότητα</b></p>	<p>Η εγκληματικότητα ορίζεται ως οποιαδήποτε αποκλίνουσα συμπεριφορά που παραβιάζει τους νόμους και τον ηθικό κώδικα.</p>
<p><b>A7. Αντιμετωπίζετε στην κατοικία σας κάποιο από τα παρακάτω προβλήματα;</b>  - «διαρροή στη στέγη, υγρασία στους τοίχους, στα πατώματα, στα θεμέλια ή υπάρχουν σάπιες κάσες στα παράθυρα ή σάπια πατώματα»  - «σκοτεινά δωμάτια»</p>	<p>Τα ερωτήματα απαντώνται σύμφωνα με την υποκειμενική κρίση του ερωτώμενου μέλους.</p> <p>«Σκοτεινά δωμάτια»: Θεωρούνται τα κανονικά δωμάτια που ο φωτισμός τους από το ύπαιθρο είναι ελλιπής, διότι δεν έχουν παράθυρα ή έχουν παράθυρα, αλλά δεν φωτίζονται αρκετά κατά τη διάρκεια μιας φωτεινής/ηλιόλουστης ημέρας. Διευκρινίζεται ότι η απάντηση πρέπει να είναι θετική (ΝΑΙ), έστω και αν ένα από τα δωμάτια της κατοικίας είναι σκοτεινό. Δεν θα ληφθεί υπόψιν ο φωτισμός που προέρχεται από ηλεκτρικούς λαμπτήρες.</p>
<p><b>8. Μορφή ιδιοκτησίας της κατοικίας</b></p>	<p><b>«Ιδιόκτητη χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, υποθήκη κλπ.)»</b> - Θεωρείται η κατοικία που αποκτήθηκε με αγορά και δεν υπάρχουν οικονομικές υποχρεώσεις. Ιδιόκτητη θα θεωρηθεί και η κατοικία, η οποία έχει παραχωρηθεί από τους γονείς στο παιδί με γονική παροχή → <u>Συμπλήρωση τμήματος Β</u></p> <p><b>«Ιδιόκτητη με οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, υποθήκη κλπ.)»</b>  - Θεωρείται η κατοικία που αποκτήθηκε με αγορά και επιβαρύνεται ακόμη με κάποιο δάνειο, γραμμάτια κ.λπ., δηλαδή δεν έχει ακόμη εξοφληθεί → <u>Συμπλήρωση τμήματος Β</u></p> <p><b>«Ενοικιασμένη/υπεννοικιασμένη σε τιμή σύμφωνη με αυτή που επικρατεί στην αγορά»</b> - Ως ενοικιασμένη θεωρείται η κατοικία για τη χρήση της οποίας καταβάλλεται μίσθωμα, ακόμα και αν αυτό καλύπτεται μερικώς ή εξ ολοκλήρου από κάποιο στεγαστικό επίδομα (π.χ. επιδότηση ενοικίου). Ως υπεννοικιασμένη κατοικία θεωρείται αυτή, που είναι ήδη ενοικιασμένη και στη συνέχεια ο ενοικιαστής την ενοικιάζει σε τρίτους, ολόκληρη ή κατά ένα μέρος → <u>Συμπλήρωση τμήματος Γ</u></p> <p><b>«Ενοικιασμένη με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή αγοράς»</b> - Ως ενοικιασμένη με μειωμένο ενοίκιο θεωρείται η κατοικία για τη χρήση της οποίας καταβάλλεται ενοίκιο χαμηλότερο από την επικρατούσα τιμή της αγοράς. Η κατοικία με μειωμένο ενοίκιο μπορεί να παρέχεται από τον εργοδότη, το κράτος, την εκκλησία, φιλανθρωπικά ιδρύματα ή άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς → <u>Συμπλήρωση τμήματος Δ</u></p>

	<p>«<b>Η χρήση της έχει παραχωρηθεί δωρεάν</b>» - Αναφέρεται σε κατοικίες των οποίων ο ιδιοκτήτης δεν είναι μέλος του νοικοκυριού, αλλά συγγενής, φίλος, εργοδότης κλπ. και έχει <b>παραχωρήσει δωρεάν</b> στο ερευνώμενο νοικοκυριό <u>μόνο</u> τη χρήση της κατοικίας → <u>Συμπλήρωση τμήματος Ε</u></p>
--	--

### **Τμήμα Β. Ιδιόκτητη κύρια κατοικία**

**Ερώτημα Β1.** Συμπληρώνεται το έτος αγοράς της κατοικίας.

Σε περίπτωση που ο ιδιοκτήτης νοίκιαζε την κατοικία πριν την αγοράσει, συμπληρώνεται το έτος που την αγόρασε.

Σε περίπτωση που ο ιδιοκτήτης κληρονόμησε την κατοικία συμπληρώνεται το έτος κληρονομιάς, ακόμα κι αν κατοικούσε σε αυτήν από πριν.

### **Ερωτήματα Β2 – Β3:**

Σκοπός αυτών των ερωτημάτων είναι να καταγραφεί το τεκμαρτό ενοίκιο, το ενοίκιο δηλαδή που θα πλήρωναν οι ιδιοκτήτες αν ενοίκιαζαν μία παρόμοια κατοικία (το ακριβές ποσό ή η τάξη μεγέθους στην οποία κατατάσσεται το ποσό του ενοικίου). Η εκτίμηση για το ποσό του ενοικίου θα γίνεται από τον ερευνώμενο, ο ερευνητής, όμως, πρέπει να ελέγχει την ορθότητα της απάντησης, με βάση τα ενοίκια της περιοχής.

### **Ερωτήματα Β4 – Β5:**

Σκοπός αυτών των ερωτημάτων είναι να καταγραφεί η τιμή ζώνης της κύριας κατοικίας ή έστω στην περίπτωση που αυτή δεν είναι ακριβώς γνωστή, η τάξη μεγέθους στην οποία ανήκει.

### **Τμήματα Γ και Δ. Ενοικιασμένη κύρια κατοικία**

**Ερωτήματα Γ1 και Δ1:** Συμπληρώνεται το έτος υπογραφής του συμβολαίου, και, σε περίπτωση ανανέωσης του συμβολαίου, το έτος ανανέωσης.

**Ερωτήματα Γ2 και Δ2:** Συμπληρώνεται το ενοίκιο της κύριας μόνο κατοικίας του νοικοκυριού. Σε περίπτωση που το νοικοκυριό λαμβάνει επιδότηση ενοικίου, καταγράφεται το μικτό μηνιαίο ποσό ενοικίου, δηλαδή το ενοίκιο πριν αφαιρεθεί το ποσό που, ενδεχομένως, επιστράφηκε από την επιδότηση ενοικίου. Το ποσό του ενοικίου αναφέρεται στο μηνιαίο ποσό που πληρώνεται για χρήση μη επιπλωμένης κατοικίας. Συμπεριλαμβάνεται και το ποσό που πληρώνεται για χρήση χώρου στάθμευσης της κατοικίας.

**Ερώτημα Δ3.** Καταγράφεται το τεκμαρτό ενοίκιο, δηλαδή το «πλήρες» ενοίκιο –σύμφωνα με τα ισχύοντα στην περιοχή– που θα κατέβαλαν όσοι καταβάλλουν μειωμένο ενοίκιο. Αν το ακριβές ποσό δεν μπορεί να εκτιμηθεί, θα συμπληρώνεται, στο **ερώτημα Δ4** κατά προσέγγιση, η τάξη μεγέθους στην οποία κατατάσσεται το ποσό του ενοικίου. Η εκτίμηση θα γίνεται από τον ερευνώμενο, ο ερευνητής, ωστόσο, θα πρέπει να ελέγχει την ορθότητα της απάντησης, με βάση τα ενοίκια της περιοχής.

### **Τμήμα Ε. Παραχωρημένη δωρεάν κύρια κατοικία**

**Ερώτημα Ε1:** Συμπληρώνεται το έτος που το νοικοκυριό κατοίκησε στην κατοικία.

**Ερωτήματα Ε2 – Ε3:** Καταγράφεται το τεκμαρτό ενοίκιο που θα πλήρωναν όσοι διαμένουν στην κατοικία που τους έχει παραχωρηθεί δωρεάν. Αν το ακριβές ποσό δεν μπορεί να εκτιμηθεί, συμπληρώνεται, στο **ερώτημα Ε3** κατά προσέγγιση, η τάξη μεγέθους στην οποία κατατάσσεται το ποσό του ενοικίου που θα ήταν διατεθειμένο το νοικοκυριό να πληρώσει αν νοίκιαζε μια παρόμοια κατοικία.

## **Τμήμα Ζ. Δαπάνες κύριας κατοικίας**

Στο **ερώτημα Ζ1** συμπληρώνεται – επιλέγοντας ναι ή όχι - εάν το νοικοκυριό πληρώνει κάποιο ποσό για κάθε μια από τις κατηγορίες δαπανών που αναγράφονται.

Διευκρινίζεται ότι - για διαμερίσματα πολυκατοικιών - δαπάνες κοινοχρήστων, όπως συντήρηση καυστήρα, απολύμανση κοινοχρηστων χώρων, περιποίηση κήπου κ.λπ., περιλαμβάνονται στα «άλλα έξοδα», ενώ - για μονοκατοικίες - οι ανάλογες δαπάνες θα περιληφθούν στην «τακτική συντήρηση – επισκευές». Ως τακτική συντήρηση θα θεωρηθεί το βάψιμο των τοίχων μονοκατοικίας ή του εσωτερικού του διαμερίσματος και η εκκένωση βόθρου, ενώ το βάψιμο των κοινοχρηστων χώρων πολυκατοικίας θα περιληφθεί στα «άλλα έξοδα».

Στα **ερωτήματα Ζ2 & Ζ3**, τα νοικοκυριά που πληρώνουν για νερό ή/και ηλεκτρικό, θα πρέπει να απαντήσουν αν τους παρείχε το κράτος ειδική τιμολόγηση (κοινωνικό τιμολόγιο) και ποιο ήταν το συνολικό ετήσιο ποσό που εξοικονόμησαν από την παραπάνω παροχή.

## **Τμήμα Η. Μη χρηματικά αγαθά**

Στο **ερώτημα Η1** για καθένα από τα αναφερόμενα διαρκή καταναλωτικά αγαθά συμπληρώνεται αν τα έχει στη διάθεσή του το νοικοκυριό ανεξάρτητα από το αν είναι ιδιόκτητα (είτε επιβαρύνονται με κάποιο δάνειο είτε όχι), ενοικιασμένα, παραχωρημένη δωρεάν η χρήση τους ή με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing).

Επιπλέον, για τα αναφερόμενα αγαθά (με εξαίρεση το τηλέφωνο) θεωρείται ότι το νοικοκυριό τα έχει στη διάθεσή του ακόμα κι αν τα χρησιμοποιεί από κοινού με άλλα νοικοκυριά, εφόσον έχει άμεση κι εύκολη πρόσβαση σε αυτά όποτε θέλει.

Αν το νοικοκυριό δεν διαθέτει κάποιο από αυτά, θα πρέπει να διευκρινιστεί εάν:

- (α) το θέλει, αλλά δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να το αποκτήσει ή
- (β) δεν το έχει για άλλους λόγους, π.χ. δεν το θέλει ή δεν το χρειάζεται”

Η κατοχή ή η δυνατότητα απόκτησης των αγαθών **μπορεί να αναφέρεται σε ολόκληρο το νοικοκυριό ή μόνο σε κάποιο ή κάποια από τα μέλη του.**

Διευκρινίζεται ότι αν οποιοδήποτε μέλος του νοικοκυριού διαθέτει κινητό τηλέφωνο, έστω και “εταιρικό” με δυνατότητα ιδιωτικής χρήσης, τότε θεωρείται ότι όλο το νοικοκυριό διαθέτει.

### **Εξαιρούνται:**

- από τα Ι.Χ. αυτοκίνητα αυτά που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για επαγγελματική χρήση, ανεξάρτητα αν πρόκειται για επιβατηγά ή φορτηγά,
- οι μοτοσυκλέτες,
- οι Η/Υ που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εργασία του/των μέλους/ών του νοικοκυριού.

## **Τμήμα ΗΑ. Αποστέρηση υλικών αγαθών**

Στο **Ερώτημα ΗΑ.1** το νοικοκυριό καλείται να απαντήσει εάν αντικαθιστά τα έπιπλα της κατοικίας του όταν αυτά φθείρονται ή καταστρέφονται.

Ο όρος «Έπιπλα» αφορά σε αντικείμενα όπως τραπέζια, καρέκλες, κρεβάτια, γραφεία, ντουλάπες κλπ. που υπάρχουν στην κατοικία για να είναι κατάλληλη ή άνετη για να ζει κανείς ή να εργάζεται.

**Τμήμα Θ. Οικονομική Κατάσταση**

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα
<p><b>Θ1. Οικονομική δυνατότητα νοικοκυριού:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- «<i>Να πληρώσει για μία εβδομάδα το χρόνο διακοπές για όλα τα μέλη του;</i>»</li> <li>- «<i>Να πληρώνει κάθε δεύτερη μέρα για γεύμα που θα περιλαμβάνει κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά (ίσης αξίας για χορτοφάγους);</i>»</li> <li>- «<i>Να αντιμετωπίσει έκτακτες, αλλά αναγκαίες δαπάνες αξίας, περίπου, 395 € με δικούς του οικονομικούς πόρους</i>»</li> <li>- «<i>Να έχει ικανοποιητική θέρμανση;</i>»</li> <li>- «<i>Να έχει δροσιά το καλοκαίρι;</i>»</li> </ul>	<p>Το ερώτημα 1 εξετάζει κατά πόσο τα μέλη του νοικοκυριού <b>έχουν την οικονομική δυνατότητα να αποκτήσουν</b> τα αγαθά και τις υπηρεσίες που περιγράφονται, ανεξάρτητα από το αν πραγματικά τα θέλουν, απαντώντας με 1=<u>Ναι</u> ή 2=<u>Όχι</u></p> <p>Η δυνατότητα ετήσιων διακοπών θα πρέπει να αναφέρεται σε σχέση με την προσδοκία του νοικοκυριού για το μέλλον και όχι στο παρελθόν. Διευκρινίζεται ότι</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>Δεν</u> είναι απαραίτητο όλα τα μέλη του νοικοκυριού να πάνε ταυτόχρονα διακοπές και μαζί.</li> <li>- η απάντηση θα είναι <u>Όχι</u> (δεν μπορεί το νοικοκυριό να πάει διακοπές), ακόμα και αν έστω και ένα μέλος του δεν μπορεί να διαθέσει χρήματα για τις διακοπές του.</li> <li>- η απάντηση είναι <u>Ναι</u>: <ul style="list-style-type: none"> <li>-αν στις διακοπές το νοικοκυριό διαμένει στο εξοχικό του ή σε συγγενείς και φίλους</li> <li>-αν υπάρχουν στο νοικοκυριό ηλικιωμένοι που μπορούν να διαθέσουν χρήματα για διακοπές και δεν πάνε για άλλους λόγους (υγεία κλπ), όπως και αν το νοικοκυριό πηγαίνει διακοπές σε συγγενείς-φίλους χωρίς να πληρώνει διαμονή, αλλά πληρώνει τα εισιτήρια, τη διατροφή του κλπ.</li> <li>-αν το νοικοκυριό έχει τη δυνατότητα να πληρώσει δανειζόμενο από τράπεζα, συγγενείς ή φίλους.</li> </ul> </li> </ul> <p>Η απάντηση δίνεται σύμφωνα με την υποκειμενική κρίση του ερωτώμενου μέλους και αφορά στην οικονομική δυνατότητα του νοικοκυριού να πληρώσει το γεύμα, ανεξάρτητα από το αν θέλει ή όχι. Η απάντηση είναι <u>Ναι</u> αν το νοικοκυριό έχει τη δυνατότητα να πληρώσει δανειζόμενο από τράπεζα, συγγενείς ή φίλους.</p> <p>Ως έκτακτες αλλά αναγκαίες δαπάνες θεωρούνται οι δαπάνες κηδείας, υγείας, επισκευής της κατοικίας, αυτοκινήτου ή αντικατάσταση ψυγείου, πλυντηρίου, κλπ. Διευκρινίζεται ότι η δαπάνη θα πρέπει να καλυφθεί <b>αποκλειστικά</b> από τις οικονομίες των μελών του νοικοκυριού, και όχι από δανεισμό από φίλους/συγγενείς ή τράπεζα. Το αναφερόμενο ποσό (των 395€) υπολογίζεται με βάση το κατώφλι φτώχειας.</p> <p>Το ερώτημα εξετάζει αν το νοικοκυριό μπορεί να πληρώσει προκειμένου να έχει ικανοποιητική θέρμανση το χειμώνα και να διατηρήσει δροσερή την κατοικία το καλοκαίρι με τη χρήση κλιματιστικών.</p>

<p><b>Θ2. Πληρωμή δόσεων για κάποιο είδος ή εξόφληση δανείου από τον ερευνώμενο ή και άλλα μέλη του νοικοκυριού</b></p>	<p>Το ερώτημα εξετάζει αν κάποιο από τα μέλη του νοικοκυριού πληρώνει κάποιο ποσό για την εξόφληση αγορών που πραγματοποίησε με πιστωτική κάρτα, δόσεις ή δάνειο.  <b>Περιλαμβάνονται</b> τα δάνεια που έχουν λάβει <u>μέλη του νοικοκυριού</u> και αφορούν σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- αγορά ΙΧ αυτοκινήτου,</li> <li>- αγορά οικοσκευής, επίπλων ή άλλων διαρκών αγαθών,</li> <li>- πληρωμή δαπάνης για διακοπές,</li> <li>- πληρωμή δαπάνης για τοκετό,</li> <li>- δάνεια για εξοχική/δευτερεύουσα κατοικία,</li> <li>- ποσά που καταβάλλονται για πληρωμή ειδών που αγοράστηκαν με δόσεις με ή χωρίς τη χρήση πιστωτικών καρτών.</li> </ul> <p><b>Δεν περιλαμβάνονται</b> δάνεια ή υποθήκες ή άλλα δάνεια που σχετίζονται με την αγορά, κατασκευή, επισκευή ή ανακατασκευή της κύριας κατοικίας → Αν η απάντηση είναι <u>Ναι</u>, πρέπει να συμπληρωθεί το Ερώτημα Θ3.</p>
<p><b>Θ3. Επιβάρυνση εισοδήματος λόγω αποπληρωμών δανείων ή αγορών με δόσεις</b></p>	<p>Το ερώτημα εξετάζει κατά πόσο ο ερευνώμενος αισθάνεται ότι η αποπληρωμή των παραπάνω χρεών - που δεν αφορούν στην κύρια κατοικία του – αποτελούν οικονομική επιβάρυνση για το νοικοκυριό – επιλέγοντας με την υποκειμενική κρίση του μία από τις παρακάτω απαντήσεις:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Μεγάλη επιβάρυνση</li> <li>2. Μικρή επιβάρυνση</li> <li>3. Καμία επιβάρυνση</li> </ol>
<p><b>Θ4. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες το νοικοκυριό καθυστέρησε να πληρώσει</b>  - ενοίκιο  - λογαριασμούς  - δόσεις  - λογαριασμούς που δεν σχετίζονται με τη στέγαση  (λόγω οικονομικών δυσκολιών)</p>	<p>Το ερώτημα εξετάζει αν -κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών - το νοικοκυριό καθυστέρησε την αποπληρωμή ορισμένων τακτικών δαπανών -<u>μία ή περισσότερες φορές</u>- λόγω οικονομικών δυσκολιών, συμπληρώνοντας αντίστοιχα:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ναι, καθυστέρησε <u>μία</u> φορά</li> <li>2. Ναι, καθυστέρησε <u>δύο ή περισσότερες</u> φορές</li> <li>3. Όχι, δεν καθυστέρησε</li> <li>4. Δεν με αφορά – αν δεν πληρώνει ενοίκιο ή διαθέτει κατοικία ιδιόκτητη χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις, αν δεν πληρώνει για ρεύμα, νερό, θέρμανση, δεν έχει προβεί σε αγορές με δόσεις, δεν έχει την υποχρέωση πληρωμής λογαριασμών που δεν σχετίζονται με τη στέγαση, αντίστοιχα.</li> </ol> <p>Τακτικές δαπάνες είναι</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- το <u>ενοίκιο της κύριας κατοικίας ή η δόση δανείου κύριας κατοικίας</u>. Αν ο ερευνώμενος λάβει δάνειο <u>προσωπικό</u> (καταναλωτικό, διακοπών) και το χρησιμοποιήσει για <u>διακόσμηση ή ανακαίνιση της κατοικίας</u>, το δάνειο αυτό <u>εξαιρείται</u> από τη συγκεκριμένη ερώτηση. Στην περίπτωση που η κατοικία είναι <u>ιδιόκτητη χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις</u> και επομένως το νοικοκυριό δεν πληρώνει ενοίκιο ή δόση για αποπληρωμή δανείου, ο ερευνητής θα σημειώνει X στο τετραγωνίδιο της στήλης “<b>ΔΕ ΜΕ ΑΦΟΡΑ</b>”, χωρίς να ερωτηθεί ο ερευνώμενος.</li> <li>- οι <u>λογαριασμοί</u> του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού, του φυσικού αερίου κλπ. <i>Εξαιρούνται οι λογαριασμοί τηλεφώνου.</i></li> <li>- η <u>εξόφληση πιστωτικών καρτών</u>, η δόση δανείου για οικοσκευή, διακοπές κλπ. ή η εξόφληση αγορών με δόσεις.</li> <li>- οι λογαριασμοί που δεν σχετίζονται με τη στέγαση, π.χ. υπηρεσίες εκπαίδευσης, υγείας, τηλεπικοινωνιών, συνδρομητικής</li> </ul>

	<p>τηλεόρασης, κινητής τηλεφωνίας κ.λπ. Η μεταβλητή αυτή είναι συμπληρωματική της αντίστοιχης που αφορά στους λογαριασμούς που σχετίζονται με τη στέγαση και δεν υπάρχει επικάλυψη.</p> <p>Αν η πληρωμή των οικονομικών υποχρεώσεων έγινε μέσω δανεισμού από τράπεζα ή από φίλους να θεωρηθεί σαν να έγινε η πληρωμή από πηγές του νοικοκυριού.</p> <p>Επίσης, σε περίπτωση που το νοικοκυριό δεν πλήρωσε εγκαίρως τις υποχρεώσεις του από αμέλεια και όχι λόγω οικονομικών δυσκολιών, η απάντηση <u>ΔΕΝ</u> μπορεί να είναι Ναι.</p> <p>Επισημαίνεται ότι:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- γίνεται σαφής διάκριση των δανείων που αφορούν στην αγορά κύριας κατοικίας (1<sup>ο</sup> υποερώτημα) και των δανείων για αγορά οικοσκευής, επισκευής/ανακαίνισης της κατοικίας ή διακοπών.</li> <li>- Ο συνυπολογισμός των δανείων θα πρέπει να επανεξεταστεί ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που είναι δυσδιάκριτη η διαφορά μεταξύ της πρώτης και δεύτερης κατοικίας, ειδικά σε συνταξιούχους, νεαρά ζευγάρια που ζουν με τους γονείς τους ενώ κατασκευάζουν δικό τους σπίτι κλπ.</li> <li>- οικονομικά προβλήματα που αφορούν σε υπεραναλήψεις (ακάλυπτους λογαριασμούς) δεν αφορούν στο ερώτημα και δεν καταγράφονται εδώ</li> <li>- Η υπερανάλυση από τράπεζα δεν θεωρείται χρήμα που το οφείλεις και πρέπει να πληρωθεί σαν τακτική πληρωμή (μηνιαία), εκτός αν η μη πληρωμή επιφέρει πρόστιμο κλπ.</li> </ul>
<p><b>Θ5. Επιβάρυνση εισοδήματος από συνολικές δαπάνες στέγασης</b></p>	<p>Ο στόχος του ερωτήματος είναι να αξιολογήσει την αίσθηση του ερωτώμενου σχετικά με το βαθμό στον οποίο το κόστος στέγασης αποτελεί οικονομική επιβάρυνση για το νοικοκυριό, επιλέγοντας μία από τις παρακάτω απαντήσεις:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Μεγάλη οικονομική επιβάρυνση</li> <li>2. Μικρή οικονομική επιβάρυνση</li> <li>3. Καμία οικονομική επιβάρυνση</li> </ol> <p>Στις συνολικές δαπάνες στέγασης <b>περιλαμβάνονται:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- οι τρέχουσες δαπάνες δηλαδή το ενοίκιο, ασφάλεια, αποχέτευση, εκκένωση βόθρου, αποκομιδή των απορριμμάτων, τακτική συντήρηση, επισκευές, θέρμανση (πετρέλαιο, καυσόξυλα κλπ.), ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ζεστό νερό της κύριας κατοικίας</li> <li>- τα έξοδα παροχής υπηρεσιών (όπως απομάκρυνση των λυμάτων, αποκομιδή των απορριμμάτων, τακτική συντήρηση, επισκευές και άλλες επιβαρύνσεις)</li> </ul> <p>Για τους <i>ιδιοκτήτες</i> λαμβάνονται υπόψη οι συνολικές αποπληρωμές στεγαστικών δανείων, συμπεριλαμβανομένων των δόσεων και των τόκων.</p> <p>Για τους <i>ενοικιαστές</i> λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό ενοίκιο.</p> <p><b>Δεν περιλαμβάνονται</b> οι λογαριασμοί τηλεφώνου της κύριας κατοικίας.</p>

	<p>Επισημαίνεται ότι μόνο τα έξοδα κατοικίας που καταβάλλονται πραγματικά από το νοικοκυριό πρέπει να περιληφθούν. Οι ερευνητές δεν θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη συσσώρευση των ληξιπρόθεσμων οφειλών κατά τις προηγούμενες περιόδους.</p>
<p><b>Θ6.</b> Με το συνολικό εισόδημα όλων των μελών του νοικοκυριού πώς αντιμετωπίζετε τις συνήθεις ανάγκες του;</p>	<p>Ο στόχος του ερωτήματος είναι να αξιολογήσει την αίσθηση του ερωτώμενου σχετικά με το επίπεδο δυσκολίας που αντιμετωπίζει το νοικοκυριό, προκειμένου να ανταποκριθεί στις συνήθεις ανάγκες του, επιλέγοντας μία από τις παρακάτω απαντήσεις:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Με μεγάλη δυσκολία</li> <li>2. Με δυσκολία</li> <li>3. Με μικρή δυσκολία</li> <li>4. Σχεδόν εύκολα</li> <li>5. Εύκολα</li> <li>6. Πολύ εύκολα</li> </ol> <p>Η εκτίμηση πρέπει να γίνει λαμβάνοντας υπόψη το εισόδημα όλων των μελών του νοικοκυριού από οποιαδήποτε πηγή. Το εισόδημα αναφέρεται σε «καθαρό» εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα μετά την αφαίρεση των φόρων και των κοινωνικών ασφαλίσεων. Στα συνήθη αναγκαία έξοδα του νοικοκυριού πρέπει να <b>περιλαμβάνονται</b> οι δαπάνες που σχετίζονται με τη στέγαση, αλλά <b>αποκλείονται</b> τα έξοδα για τις επιχειρήσεις και τις γεωργικές εργασίες.</p>
<p><b>Θ6α.</b> Εάν το νοικοκυριό σας δεν επρόκειτο να λάβει κάποιο εισόδημα στο μέλλον, για πόσο χρονικό διάστημα θεωρείτε ότι θα ήταν δυνατό να διατηρήσει το τρέχον βιοτικό του επίπεδο με τη χρήση αποκλειστικά και μόνο των αποταμιεύσεών του (σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή στο σπίτι);</p>	<p>Στόχος του ερωτήματος είναι η συλλογή πληροφορίας για το χρονικό διάστημα, σε μήνες, που το νοικοκυριό θεωρεί ότι μπορεί να διατηρήσει το τρέχον βιοτικό του επίπεδο με τη χρήση αποκλειστικά και μόνο των αποταμιεύσεών του, είτε σε τραπεζικούς λογαριασμούς είτε στο σπίτι, χωρίς να λαμβάνει κάποιο άλλο εισόδημα και χωρίς να δανειστεί. Στις <b>αποταμιεύσεις</b> περιλαμβάνονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- οι αποταμιεύσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός και εκτός της χώρας μέσω των οποίων ο κάτοχος μπορεί να εκταμιεύσει χρήματα, να κάνει μεταβιβάσεις και πληρωμές σε τρίτους κ.λπ.</li> <li>- οι αποταμιεύσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός και εκτός της χώρας από τις οποίες ο κάτοχος δεν μπορεί να εκταμιεύσει χρήματα ή/και να κάνει μεταβιβάσεις και πληρωμές σε τρίτους για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα</li> <li>- τα χρήματα που φυλάσσονται στο σπίτι</li> </ul>
<p><b>Θ7.</b> Ελάχιστο μηνιαίο καθαρό εισόδημα του νοικοκυριού για να αντιμετωπίζει τις ανάγκες του.</p>	<p>Στόχος του ερωτήματος είναι να εκτιμήσει ο ερευνώμενος -αφού λάβει υπόψη του τις συνήθεις ανάγκες του νοικοκυριού, σύμφωνα πάντα με τον αριθμό των μελών που το απαρτίζουν και αφού συμπεριλάβει όποια χρέη μπορεί να σχετίζονται με την κατοικία- ποιο είναι το ελάχιστο ποσό που θα πρέπει να έχει το νοικοκυριό, κάθε μήνα, προκειμένου να είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις ανάγκες αυτές. «Καθαρό» εισόδημα είναι το εισόδημα μετά την αφαίρεση των φόρων και των κοινωνικών ασφαλίσεων. Στα συνήθη αναγκαία έξοδα του νοικοκυριού πρέπει να <b>περιλαμβάνονται</b> οι δαπάνες που σχετίζονται με τη στέγαση, αλλά <b>αποκλείονται</b> τα έξοδα για τις επιχειρήσεις και τις γεωργικές εργασίες.</p>

<b>Θ8. Πληρωμή διδασκτρων ιδιωτικής εκπαίδευσης</b>	Περιλαμβάνονται μόνο τα ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, έως και την 3 <sup>η</sup> τάξη του Γυμνασίου.
<b>Θ9. Συνολικό ετήσιο ποσό που πλήρωσε το νοικοκυριό για δίδακτρα ιδιωτικής εκπαίδευσης κατά το 2019</b>	Καταγράφεται το συνολικό ετήσιο ποσό που πλήρωσε το νοικοκυριό εντός του 2019 για δίδακτρα ιδιωτικής εκπαίδευσης.

### **Τμήμα Ι. Εξέλιξη του Εισοδήματος του Νοικοκυριού**

Στο τμήμα αυτό του ερωτηματολογίου καταγράφονται πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη του εισοδήματος του νοικοκυριού κατά το τελευταίο έτος και η πρόβλεψη-αίσθηση του υπεύθυνου του νοικοκυριού για την εξέλιξη του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού για το επόμενο έτος.

Ως περίοδος αναφοράς των ερωτήσεων ορίζεται η χρονική στιγμή της συνέντευξης.

Οι πληροφορίες συλλέγονται, όπως και το σύνολο των προηγούμενων πληροφοριών, μέσω προσωπικής συνέντευξης με τον υπεύθυνο του νοικοκυριού.

#### **Ερώτημα ΙΙ. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πώς εξελίχθηκε το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας;**

Ως εισόδημα θεωρείται το συνολικό, καθαρό εισόδημα του νοικοκυριού. Η απάντηση μπορεί να στηρίζεται στην αντίληψη/αίσθηση του/της ερευνώμενου/ης για την αλλαγή του εισοδήματος του νοικοκυριού του/της.

#### **Ερώτημα Ι2. Ποιος ήταν ο λόγος αύξησης του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού σας κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών;**

Ως πιθανοί λόγοι μπορεί να είναι λόγοι που σχετίζονται με αλλαγή στις επαγγελματικές/εργασιακές συνθήκες, φυσικές μεταβολές στην εξέλιξη του βίου (επάνοδος στην αγορά εργασίας κατόπιν άδειας μητρότητας/πατρότητας, γονικής άδειας κ.λ.π.), μεταβολή στη σύνθεση του νοικοκυριού, καθώς και μεταβολές αναφορικά με τιμαριθμική αναπροσαρμογή ή τα κοινωνικά επιδόματα (κοινωνική πολιτική). Εάν υπάρχουν περισσότεροι από ένας λόγοι για τη αύξηση του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού, ο ερευνώμενος θα πρέπει να επιλέξει τον σημαντικότερο. Ως σημαντικότερος λόγος θα πρέπει να θεωρηθεί εκείνος στον οποίο οφείλεται κατά το μεγαλύτερο βαθμό η αύξηση του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού.

**Τονίζεται** ότι στους *«Άλλους λόγους»* θα πρέπει να καταγραφεί κάποιος λόγος που πραγματικά δεν περιγράφεται στην υπάρχουσα λίστα λόγων αύξησης εισοδήματος της ερώτησης. Επίσης, σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να καταγραφεί αναλυτικά και συγκεκριμένα ο λόγος αυτός αύξησης του εισοδήματος του νοικοκυριού.

#### **Ερώτημα Ι3. Ποιος ήταν ο λόγος μείωσης του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού σας κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών;**

Ως πιθανοί λόγοι μπορεί να είναι λόγοι που σχετίζονται με αλλαγή στις επαγγελματικές/εργασιακές συνθήκες, φυσικές μεταβολές στην εξέλιξη του βίου (άδεια μητρότητας/πατρότητας, γονική άδεια κ.λ.π.), μεταβολή στη σύνθεση του νοικοκυριού, καθώς και μεταβολές αναφορικά με τα κοινωνικά επιδόματα (κοινωνική πολιτική). Εάν υπάρχουν περισσότεροι από ένας λόγοι για τη μείωση του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού, ο ερευνώμενος θα πρέπει να επιλέξει τον σημαντικότερο. Ως σημαντικότερος λόγος θα πρέπει να θεωρηθεί εκείνος στον οποίο οφείλεται κατά το μεγαλύτερο βαθμό η μείωση του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού.

**Τονίζεται**, κατ' αντιστοιχία με το Ερώτημα Ι2, ότι στους *«Άλλους λόγους»* θα πρέπει να καταγραφεί κάποιος λόγος που πραγματικά δεν περιγράφεται στην υπάρχουσα λίστα λόγων μείωσης εισοδήματος της ερώτησης. Επίσης, σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να καταγραφεί αναλυτικά και συγκεκριμένα ο λόγος αυτός μείωσης του εισοδήματος του νοικοκυριού.

#### **Ερώτημα Ι4. Πώς αναμένετε να εξελιχθεί το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας σε 12 μήνες από σήμερα;**

Η απάντηση θα πρέπει να στηρίζεται στην (υποκειμενική) άποψη του ερευνώμενου.



### Τμήμα ΙΑ. Υπερχρέωση, Κατανάλωση και Πλούτος

Στο τμήμα αυτό του ερωτηματολογίου που αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του Ad-Hoc Module για το 2020, συλλέγονται πληροφορίες που αφορούν στην υπερχρέωση, στην κατανάλωση και στον πλούτο των νοικοκυριών και πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με όσα περιγράφονται ακολούθως.

<p><b>ΙΑ1.</b> Εξαιρώντας τυχόν ενυπόθηκο/α δάνειο/α για την αγορά της κύριας κατοικίας σας, πόσα δάνεια έχει υποχρέωση να εξοφλήσει το νοικοκυριό σας;</p>	<p>Καταγράφεται ο αριθμός των δανείων που έχει το νοικοκυριό υποχρέωση να εξοφλήσει με εξαίρεση τυχόν δάνειο/α για την αγορά της κύριας κατοικίας, όπως δάνεια για αγορά δευτέρας (εξοχικής) κατοικίας, για αγορά αυτοκινήτου, για εκπαιδευτικές υπηρεσίες, για διακοπές κ.λπ. Περιλαμβάνονται και τυχόν δάνεια που δεν χορηγήθηκαν από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, π.χ. συγγενείς, φίλοι, καθώς και αγορές προϊόντων και υπηρεσιών με δόσεις. Σε περίπτωση που το νοικοκυριό δεν έχει την υποχρέωση εξόφλησης δανείων ο ερευνητής συνεχίζει με την Ερώτηση ΙΑ5.</p>
<p><b>ΙΑ2.</b> Ποιος είναι ο σκοπός του/των δανείου/ων του νοικοκυριού σας με εξαίρεση τυχόν ενυπόθηκο/α δάνειο/α για την αγορά της κύριας κατοικίας σας;</p>	<p>Ο ερευνητής θα πρέπει να συμπληρώσει «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ» για κάθε έναν από τους πιθανούς σκοπούς χορήγησης δανείων.</p> <p>Σημειώνεται εδώ για την <u>αλληλουχία των Ερωτήσεων ΙΑ1-ΙΑ3</u> ότι δεδομένου πως:</p> <p>α) ένα δάνειο μπορεί να αφορά σε περισσότερους από έναν σκοπούς ή για ένα συγκεκριμένο σκοπό το νοικοκυριό να έχει λάβει περισσότερα από ένα δάνεια και β) δάνεια που λαμβάνονται για ένα συγκεκριμένο σκοπό μπορεί να χορηγήθηκαν από περισσότερες από μία πηγές,</p> <p>θα πρέπει για κάθε μία περίπτωση σκοπού να σημειωθεί διακριτά η πληροφορία «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ» για όλους τους πιθανούς σκοπούς δανείων στην Ερώτηση ΙΑ2, καθώς και για όλες τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης στην Ερώτηση ΙΑ3.</p> <p>Προφανώς είναι δεκτά περισσότερα από ένα «ΝΑΙ» τόσο για το σκοπό όσο και για την πηγή χρηματοδότησης.</p>
<p><b>ΙΑ3.</b> Πηγή/ες χρηματοδότησης του/των ανωτέρω δανείων του νοικοκυριού σας;</p>	<p>Ο ερευνητής θα πρέπει να συμπληρώσει «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ» για κάθε μία από τις πιθανές πηγές χορήγησης δανείων.</p> <p><u>Ισχύει ότι αναλυτικά έχει καταγραφεί στην Ερώτηση ΙΑ2 ανωτέρω.</u></p> <p>Προφανώς είναι δεκτά περισσότερα από ένα «ΝΑΙ» τόσο για το σκοπό όσο και για την πηγή χρηματοδότησης.</p>
<p><b>ΙΑ4.</b> Ποιο είναι το συνολικό οφειλόμενο ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόκων και κεφαλαίου, των δανείων του νοικοκυριού σας για όλα τα μέλη του, που πληρώθηκε τον περασμένο μήνα (με εξαίρεση τυχόν ενυπόθηκο/α δάνειο/α</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Σκοπός της ερώτησης είναι να συλλεχθεί το συνολικό ποσό που το νοικοκυριό είχε υποχρέωση να πληρώσει τον περασμένο μήνα <b>και πράγματι πλήρωσε</b> εξαιρώντας δάνειο/α που αφορά/ούν στην κύρια κατοικία.</li><li>- Θα πρέπει να καταχωρισθεί το συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόκων και κεφαλαίου.</li><li>- Σε περίπτωση που η πληρωμή κάποιου/ων δανείου/ων δεν γίνεται σε μηνιαία βάση, αλλά π.χ. σε τριμηνιαία, εξαμηνιαία κ.λπ., θα πρέπει να καταχωρισθεί το ποσό που αναλογεί σε μηνιαία βάση <b>και πληρώθηκε</b>.</li><li>- <u>Τονίζεται</u> ότι η πληροφορία που συλλέγεται μέσω της συγκεκριμένης ερώτησης είναι το <b>αναλογούν σε μηνιαία βάση</b></li></ul>

<p>για την αγορά της κύριας κατοικίας);</p>	<p><b><u>συνολικό ποσό εξόφλησης δανείων που πληρώθηκε</u></b> και όχι πιθανά:</p> <p>α) ποσό που αναλογεί στο μήνα, αλλά δεν πληρώθηκε ή β) η συνολική απομένουσα αξία του/των δανείου/ων του νοικοκυριού.</p> <p>Δεκτή και η τιμή 0 σε περίπτωση που δεν πληρώθηκε το ποσό του/των δανείων <u>που αναλογεί στο μήνα</u>.</p> <p>Για την καλύτερη κατανόηση της πληροφορίας που πρέπει να καταγραφεί μέσω της συγκεκριμένης ερώτησης, παρατίθεται το ακόλουθο παράδειγμα.</p> <p><b><u>Παράδειγμα:</u></b> Έστω νοικοκυριό με δύο (2) δάνεια (εξαιρουμένου/ων δανείου/ων που αφορά/ουν στην κύρια κατοικία): <b>Δάνειο 1:</b> πληρωτέο σε μηνιαία βάση, με δόση (περιλαμβανομένων τόκων και κεφαλαίου), 400 € και <b>Δάνειο 2:</b> πληρωτέο σε 3μηνιαία βάση, με δόση (περιλαμβανομένων τόκων και κεφαλαίου) 300 €, άρα το αντίστοιχο ποσό που αναλογεί στο μήνα είναι 100 €</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Στην περίπτωση που το νοικοκυριό πλήρωσε και τα δύο δάνεια, θα πρέπει να καταχωρηθεί το συνολικό ποσό που αναλογεί σε μηνιαία βάση, δηλαδή 500 € (400 € + 100 €)</li> <li>- Στην περίπτωση που το νοικοκυριό πλήρωσε μόνο τη μηνιαία δόση του Δανείου 1, θα πρέπει να καταχωρηθεί το σχετικό ποσό, δηλαδή 400 €</li> <li>- Στην περίπτωση που το νοικοκυριό πλήρωσε μόνο το Δάνειο 2, θα πρέπει να καταχωρηθεί το ποσό του Δανείου 2 που αναλογεί στο μήνα, δηλαδή 100 €, κ.ο.κ.</li> </ul>
<p><b>ΙΑ5.</b> Ποιο είναι, κατά προσέγγιση, το ποσό που ξόδεψε το νοικοκυριό σας τον περασμένο μήνα για τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά που καταναλώθηκαν/θα καταναλωθούν στο σπίτι;</p>	<p>Θα πρέπει να καταχωρηθεί το ποσό που δαπάνησε το νοικοκυριό τον περασμένο μήνα για τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά που καταναλώθηκαν/θα καταναλωθούν στο σπίτι.</p> <p><u>Εξαιρούνται</u> τα τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά που αγοράζονται σε πακέτο εκτός σπιτιού, ακόμα και αν αυτά καταναλώνονται στο σπίτι.</p>
<p><b>ΙΑ6α.</b> Καταναλώνετε εσείς ή/και άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας τρόφιμα ή ποτά (αλκοολούχα και μη) εκτός σπιτιού;</p>	<p>Σκοπός του ερωτήματος, συμπληρωματικά με το ΙΑ6β που ακολουθεί, είναι να καταχωρηθεί το ποσό που δαπάνησε το νοικοκυριό τον περασμένο μήνα για κατανάλωση τροφίμων και ποτών (αλκοολούχων και μη) εκτός σπιτιού.</p> <p>Συνεπώς, αν η απάντηση στην Ερώτηση <b>ΙΑ6α</b> είναι ΝΑΙ, θα πρέπει να καταχωρηθεί το σχετικό ποσό στην <b>ΙΑ6β</b> που ακολουθεί.</p> <p>Αν η απάντηση στην ΙΑ6α είναι ΟΧΙ, συνεχίστε με την ερώτηση <b>ΙΑ7α</b>.</p>
<p><b>ΙΑ6β.</b> Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι κατά προσέγγιση το ποσό που ξόδεψε το νοικοκυριό σας τον περασμένο μήνα για</p>	<p>Θα πρέπει να καταχωρηθεί το σχετικό ποσό.</p> <p>Να ληφθούν υπόψη οι δαπάνες όλων των μελών του νοικοκυριού για κατανάλωση τροφίμων και ποτών (αλκοολούχων και μη) σε εστιατόρια, καντίνες, παμπ, για τρόφιμα και ποτά σε πακέτο και</p>

<p>κατανάλωση τροφίμων και ποτών εκτός σπιτιού;</p>	<p>γενικότερα όλες οι δαπάνες για καφέ, τσάι, μπύρα, κ.λπ. που αγοράστηκαν και καταναλώθηκαν εκτός σπιτιού. Τρόφιμα ή ποτά που αγοράστηκαν σε πακέτο εκτός σπιτιού καταχωρούνται εδώ, ακόμα και αν αυτά καταναλώθηκαν σπίτι. Θα πρέπει να καταχωρίζεται το ποσό που πραγματικά ξόδεψε το νοικοκυριό, χωρίς τυχόν ποσά επιδότησης, εκπτώσεων κ.λπ. τροφίμων και ποτών από τον εργοδότη. Επίσης, σε περιπτώσεις που μέλη του νοικοκυριού καταναλώνουν τρόφιμα και ποτά εκτός σπιτιού δωρεάν, π.χ. μαθητές που τους παρέχεται δωρεάν γεύμα στο σχολείο, η αξία του γεύματος δεν θα πρέπει να καταγράφεται στις δαπάνες του νοικοκυριού.</p>
<p><b>IA7α.</b> Χρησιμοποιείται εσείς ή άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας συχνά τα μέσα μαζικής μεταφοράς;</p>	<p>Σκοπός του ερωτήματος, συμπληρωματικά με το IA7β που ακολουθεί, είναι να καταχωρισθεί το ποσό που δαπάνησε το νοικοκυριό τον περασμένο μήνα για χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς. Συνεπώς, αν η απάντηση στην Ερώτηση <b>IA7α</b> είναι ΝΑΙ, θα πρέπει να καταχωρηθεί το σχετικό ποσό στην <b>IA7β</b> που ακολουθεί.  Αν η απάντηση στην IA7α είναι ΟΧΙ, συνεχίστε με την ερώτηση <b>IA8α</b>.</p>
<p><b>IA7β.</b> Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ποσό που ξόδεψε το νοικοκυριό σας για χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς τον περασμένο μήνα;</p>	<p>Θα πρέπει να καταχωρισθεί το σχετικό ποσό.  Να ληφθούν υπόψη οι δαπάνες όλων των μελών του νοικοκυριού για χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς, δηλαδή τραίνο, λεωφορείο, τραμ, αεροπλάνο, ταξί κ.λπ.. <u>Περιλαμβάνονται</u> και οι σιδηροδρομικές, οι εναέριες και οι θαλάσσιες/πλωτές μεταφορές εφόσον αυτές συμβαίνουν σε τακτική χρονική βάση (π.χ. εβδομαδιαία, μηνιαία). Σε περίπτωση που μέλη του νοικοκυριού κάνουν χρήση ετήσιας, εξαμηνιαίας κ.λπ. κάρτας μέσων μαζικής μεταφοράς, θα πρέπει να καταχωρείται το ποσό που αναλογεί σε <b>μηνιαία βάση</b>.  Επίσης, είναι δεκτή και η τιμή 0 € στις περιπτώσεις που η χρήση των/κάποιων μέσων μαζικής μεταφοράς παρέχεται δωρεάν σε συγκεκριμένα μέλη, π.χ. λόγω ηλικίας, εργασίας στον πάροχο των μεταφορικών υπηρεσιών κ.λπ.</p>
<p><b>IA8α.</b> Ξοδέψατε εσείς ή άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας χρήματα για μετακίνηση με ιδιωτικά μέσα μεταφοράς τον περασμένο μήνα, π.χ. για μετακίνηση με αυτοκίνητο, μηχανάκι, ηλεκτρικό ποδήλατο κ.λπ;</p>	<p>Σκοπός του ερωτήματος, συμπληρωματικά με το IA8β που ακολουθεί, είναι να καταχωρισθεί το ποσό που δαπάνησε το νοικοκυριό τον περασμένο μήνα για χρήση ιδιωτικών μέσων μεταφοράς.  Συνεπώς, αν η απάντηση στην Ερώτηση <b>IA8α</b> είναι ΝΑΙ, θα πρέπει να καταχωρηθεί το σχετικό ποσό στην <b>IA8β</b> που ακολουθεί. Αν η απάντηση στην IA8α είναι ΟΧΙ, συνεχίστε με την ερώτηση <b>IA9</b>.</p>
<p><b>IA8β.</b> Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ποσό που ξόδεψε το νοικοκυριό σας για χρήση ιδιωτικών μέσων μεταφοράς τον</p>	<p>Θα πρέπει να καταχωρισθεί το σχετικό ποσό. Να ληφθούν υπόψη οι δαπάνες όλων των μελών του νοικοκυριού για χρήση των ιδιωτικών μέσων μεταφοράς.</p>

<p>περασμένο μήνα;</p>	<p><u>Περιλαμβάνονται:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- έξοδα καυσίμων, φόρτισης ηλεκτρικών ποδηλάτων και αυτοκινήτων, ασφάλιστρα, έξοδα συντήρησης και επισκευών, έξοδα στάθμευσης (πάρκινγκ), φόροι κ.λπ.</li> <li>- έξοδα χρήσης εταιρικού αυτοκινήτου π.χ. καύσιμα μόνο στην περίπτωση που αφορούν στη χρήση του μέσου για ιδιωτικούς (και όχι εταιρικούς) σκοπούς</li> <li>- έξοδα του νοικοκυριού για μετακίνηση μελών του π.χ. στην εργασία με ιδιωτικό μέσο μεταφοράς προσώπου εκτός νοικοκυριού, ώστε να επιμερίζονται τα έξοδα μετακίνησης</li> </ul> <p><u>Δεν περιλαμβάνονται:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- έξοδα κτήσης μεταφορικού μέσου</li> <li>- αποζημιώσεις που λαμβάνει το νοικοκυριό από την εταιρεία για τη χρήση του μεταφορικού μέσου</li> </ul> <p>Σε περίπτωση που το νοικοκυριό ξοδεύει για χρήση ιδιωτικών μέσων μεταφοράς ποσό που αφορά σε ετήσια, εξαμηνιαία, κ.λπ. βάση, θα πρέπει να καταχωρισθεί το ποσό που αναλογεί σε <b>μηνιαία βάση</b>.</p>
<p><b>ΙΑ9.</b> Στο τέλος ενός τυπικού (συνήθους) μήνα το νοικοκυριό σας:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Αποταμιεύει χρήματα</li> <li>- Βρίσκεται σε ανάγκη να ξοδεύει από τις αποταμιεύσεις του (είτε πρόκειται για καταθέσεις στην τράπεζα είτε για χρήματα που φυλάσσονται σπίτι)</li> <li>- Βρίσκεται σε ανάγκη δανεισμού από τρίτους</li> <li>- Ούτε αποταμιεύει, ούτε βρίσκεται σε ανάγκη εκταμίευσης ή δανεισμού</li> </ul>	<p>Η ερώτηση αυτή στοχεύει στη συλλογή πληροφορίας αναφορικά με την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού και τη δυνατότητα που δίνει ή όχι στο νοικοκυριό το τρέχον εισόδημά του για αποταμίευση.</p> <p>Ιδανικά, το νοικοκυριό θα πρέπει να απαντήσει στην ερώτηση λαμβάνοντας υπόψη έναν «τυπικό» (συνήθη) μήνα, δηλαδή ένα μήνα που θα μπορούσε να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικός της οικονομικής κατάστασής του για όλο το έτος. Ως τέτοιος θα μπορούσε να θεωρηθεί ένας μήνας που δεν επηρεάζεται π.χ. από δαπάνες διακοπών ή άλλες δαπάνες για ειδικές περιστάσεις, π.χ. ασθένεια.</p> <p>Αποταμιεύσεις θεωρούνται είτε χρήματα που διατηρούνται σε καταθετικό λογαριασμό χρηματοπιστωτικού ιδρύματος της χώρας ή του εξωτερικού, με ή χωρίς δικαίωμα ανάληψης ή εκτέλεσης συναλλαγής μεταφοράς ποσού σε τρίτους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), είτε χρήματα που φυλάσσονται στο σπίτι.</p> <p>Σε περίπτωση που τα μέλη του νοικοκυριού λειτουργούν διαφορετικά, π.χ. κάποιο/α μέλος/η αποταμιεύει/ουν χρήματα, ενώ άλλο/α μέλος/η χρειάζεται/ονται να δανειστεί/ουν, η <b>απάντηση</b> που θα επιλεγεί θα πρέπει να είναι αυτή που <u>αντικατοπτρίζει τη συνολική εικόνα του νοικοκυριού.</u></p>

**Στο σημείο αυτό ο Ερευνητής θα πρέπει να ανακαλέσει την απάντηση του νοικοκυριού στην Ερώτηση Α8 αναφορικά με τη μορφή ιδιοκτησίας της κύριας κατοικίας**

- Εάν η απάντηση στη Ερώτηση Α8 είναι 3,4 ή 5, δηλαδή το νοικοκυριό ΔΕΝ διαθέτει ιδιόκτητη (με ή χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις) κύρια κατοικία, τότε θα συνεχίσει με την Ερώτηση ΙΑ12β.
- Διαφορετικά (δηλαδή Ερώτηση Α8=1 ή 2), συνεχίζει με την Ερώτηση ΙΑ10 που ακολουθεί:

<p><b>IA10.</b> Ποια θεωρείτε ότι είναι η τρέχουσα αξία (τιμή πώλησης) της κύριας κατοικίας σας; Δηλαδή, τι ποσό θεωρείτε ότι θα λαμβάνατε σε περίπτωση που πουλούσατε την κύρια κατοικία σας σήμερα;</p>	<p>Θα πρέπει να καταχωρισθεί η τρέχουσα αξία της κύριας κατοικίας του νοικοκυριού. Δηλαδή, η εκτίμηση για την τιμή πώλησης της κύριας κατοικίας σήμερα και όχι η αξία της κύριας κατοικίας τη χρονική στιγμή αγοράς της στο παρελθόν.</p>
---	---

**Στο σημείο αυτό ο Ερευνητής ανακαλεί εκ νέου την απάντηση του νοικοκυριού στην Ερώτηση A8 αναφορικά με τη μορφή ιδιοκτησίας της κύριας κατοικίας.**

- Εάν η απάντηση στη Ερώτηση A8 είναι διαφορετική του 2 (κύρια κατοικία ιδιότητα με οικονομικές υποχρεώσεις), δηλαδή το νοικοκυριό διαθέτει ιδιότητα κύρια κατοικία χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις, τότε η ροή του Ερωτηματολογίου θα συνεχίσει με την Ερώτηση IA12α.
- Διαφορετικά (δηλαδή A8=2), συνεχίζει με την Ερώτηση IA11 που ακολουθεί:

<p><b>IA11.</b> Ποιο είναι το συνολικό ποσό που απομένει για την αποπληρωμή του ενυπόθηκου δανείου της κύριας κατοικίας σας;</p>	<p>Θα πρέπει να καταχωρισθεί το συνολικό ποσό που απομένει για την αποπληρωμή του/των δανείου/ων που χορηγήθηκε/καν αποκλειστικά και μόνο για την αγορά της κύριας κατοικίας του νοικοκυριού.</p>
--	---

**Η Ερώτηση IA12α που ακολουθεί απευθύνεται μόνο στα νοικοκυριά που διαθέτουν ιδιότητα (με ή χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις) κύρια κατοικία**

<p><b>IA12α.</b> Εκτός από την κατοχή της κύριας κατοικίας του νοικοκυριού σας, υπάρχει κάποιο μέλος του νοικοκυριού σας που έχει στην ιδιοκτησία του κάποιο στοιχείο ακίνητης περιουσίας, όπως μονοκατοικία, διαμέρισμα, χώρο στάθμευσης, έκταση γης κ.λπ. εντός ή εκτός της Χώρας;</p>	<p>Η ερώτηση στοχεύει στην καταγραφή κατοχής από το νοικοκυριό στοιχείων ακίνητης περιουσίας εκτός της κύριας κατοικίας. Ως τέτοια θεωρούνται κτίρια π.χ. μονοκατοικία, διαμέρισμα ή άλλο κτίριο, έκταση γης, χώρος στάθμευσης κ.λπ. εντός ή εκτός της Χώρας.</p> <p>Λαμβάνονται υπόψη και περιουσιακά στοιχεία των οποίων η ιδιοκτησία δεν ανήκει 100% (αλλά κατά ένα μέρος) σε μέλος του νοικοκυριού, καθώς και περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς.</p>
--	---

**Η Ερώτηση IA12β που ακολουθεί απευθύνεται μόνο στα νοικοκυριά που ΔΕΝ διαθέτουν ιδιότητα (με ή χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις) κύρια κατοικία**

<p><b>ΙΑ12β.</b> Υπάρχει κάποιο μέλος του νοικοκυριού σας που έχει στην ιδιοκτησία του κάποιο στοιχείο ακίνητης περιουσίας, όπως μονοκατοικία, διαμέρισμα, χώρο στάθμευσης, έκταση γης κ.λπ. εντός ή εκτός της Χώρας;</p>	<p>Ισχύει ό,τι έχει γραφτεί στην <b>Ερώτηση ΙΑ12α</b> ανωτέρω.</p>
---	--

### **Τμήμα Κ. Εισόδημα ατόμων ηλικίας <16 ετών**

Στην ενότητα αυτή απαντούν νοικοκυριά που έχουν έστω κι ένα μέλος ηλικίας κάτω των 16 ετών. Στο **ερώτημα Κ1** προσδιορίζεται αν υπάρχουν μέλη ηλικίας κάτω των 16 ετών, κι εφόσον υπάρχουν προσδιορίζεται στο **Ερώτημα Κ2** εάν κατά το έτος αναφοράς εισοδήματος της έρευνας (2019) το/τα μέλος/η ηλικίας κάτω των 16 ετών είχε/είχαν εισόδημα από τις εξής πιθανές πηγές:

- εργασία,
- σύνταξη ορφανών,
- επίδομα ασθενείας,
- επίδομα αναπηρίας/ανικανότητας,
- υποτροφία

Δεν περιλαμβάνονται ποσά από εργασία που προσφέρεται σε οικογενειακή επιχείρηση άλλων μελών του νοικοκυριού.

Εφόσον υπάρχει εισόδημα, στο **Ερώτημα Κ3** καταχωρείται το συνολικό ετήσιο ποσό του εισοδήματος αυτού.

(Δεν θα συμπεριληφθούν τα παιδιά που γεννήθηκαν τα έτη 2019 και 2020.)

### **Τμήμα Λ. Φόροι και τέλη ακίνητης περιουσίας**

**Ερώτημα Λ1:** «Κατά τη διάρκεια του 2019, πληρώσατε φόρο για περιουσιακά στοιχεία δικά σας ή άλλου μέλους του νοικοκυριού σας;»

Στο συγκεκριμένο ερώτημα περιλαμβάνονται ο Συμπληρωματικός φόρος επί συνόλου αστικής περιουσίας και το Ετήσιο Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ) προηγούμενων ετών που πληρώθηκαν το 2019, ενώ δεν περιλαμβάνονται οι φόροι κληρονομιάς και μεταβίβασης περιουσίας.

Στο **ερώτημα Λ2** καταγράφεται το συνολικό ετήσιο ποσό του Συμπληρωματικού φόρου επί συνόλου αστικής περιουσίας και το Ετήσιο Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ) που πληρώθηκε το 2019.

**Ερώτημα Λ3:** «Κατά τη διάρκεια του 2019, πληρώσατε Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) έτους 2019 ή προηγούμενων ετών ή Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Α.) προηγούμενων ετών για ακίνητο/α δικό/ά σας ή άλλου μέλους του νοικοκυριού σας;»

Στο συγκεκριμένο ερώτημα περιλαμβάνεται ο ΕΝΦΙΑ για το 2019 ή για προηγούμενα έτη, καθώς και το Ε.Ε.Τ.Α. που πληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του 2019 και αφορούν σε προηγούμενα έτη.

Στο **Ερώτημα Λ4** καταγράφεται το σχετικό συνολικό ετήσιο ποσό του Ερωτήματος Λ3 σε περίπτωση που αυτό υπάρχει, ενώ, τέλος, στο **Ερώτημα Λ5** καταγράφεται το υποσύνολο του ποσού του Ερωτήματος Λ4 που αφορά **αμιγώς στον ΕΝΦΙΑ της κύριας (πρώτης) κατοικίας.**

## **Τμήμα Μ. Εισοδήματα σε είδος**

### **Ερωτήματα Μ1-Μ2:**

Τα ερωτήματα καταγράφουν, έστω και κατά προσέγγιση, την αξία των αγαθών (τροφίμων και ποτών), που παράχθηκαν και καταναλώθηκαν από το νοικοκυριό κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Στη Χώρα μας η κατανάλωση γεωργικών και κτηνοτροφικών, κυρίως, προϊόντων (π.χ. λάδι, κρέας) από οικιακή παραγωγή αποτελεί σημαντική πηγή εξοικονόμησης χρημάτων για τα νοικοκυριά. Ο υπολογισμός του εισοδήματος πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την αξία που επικρατεί στην αγορά, των ειδών που καταναλώνονται από το νοικοκυριό.

Δεν περιλαμβάνονται τα είδη διατροφής που έχουν ληφθεί ως δώρο από άλλα νοικοκυριά. Δεν περιλαμβάνονται τα εισοδήματα που εξοικονομούνται από την κατανάλωση ειδών διατροφής που προέρχονται από επιχείρηση τροφίμων ή ποτών του νοικοκυριού (αγροτική, κτηνοτροφική εκμετάλλευση, βιομηχανία, εμπόριο τροφίμων ή ποτών).

### **Τμήμα Ν. Άτομα στο νοικοκυριό που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης**

Σκοπός αυτού του τμήματος ερωτήσεων είναι να διερευνήσει εάν υπάρχουν στα νοικοκυριά άτομα που χρήζουν συστηματικής φροντίδας ή υποστήριξης στην καθημερινή τους διαβίωση, καθώς και την αιτία που δημιουργεί την ανάγκη για φροντίδα ή/και υποστήριξη.

Επιπλέον, σκοπός των ερωτήσεων είναι να εξεταστούν θέματα σχετικά με το πρόσθετο κόστος διαβίωσης των ατόμων με ανάγκες φροντίδας/υποστήριξης, τη δυνατότητα του νοικοκυριού να καλύψει τις δαπάνες που ενδεχομένως απαιτούνται για αγορά εξειδικευμένων τεχνικών βοηθημάτων ή υπηρεσιών (π.χ. αποκατάστασης, εκπαίδευσης), καθώς και να διερευνήσει τους τρόπους κάλυψης των καθημερινών αναγκών φροντίδας και υποστήριξης του ατόμου.

Σε αυτό το τμήμα του ερωτηματολογίου αρχικά θα διαβάσετε στους ερωτώμενους τον παρακάτω επεξηγηματικό ορισμό για τα άτομα που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης. Βασικό στοιχείο του ορισμού είναι ότι οι ανάγκες φροντίδας ή υποστήριξης αφορούν πρωτίστως σε αναγκαίες για τη διαβίωση δραστηριότητες, απορρέουν από μια μακροχρόνια κατάσταση υγείας, δεν έχουν προσωρινό χαρακτήρα και παράλληλα έχουν καθημερινή ή έστω συστηματική συχνότητα.

*«Υπάρχουν άνθρωποι που χρειάζονται φροντίδα ή υποστήριξη λόγω χρόνιων προβλημάτων υγείας, αναπηρίας ή λόγω ηλικίας; Αυτή η φροντίδα μπορεί να περιλαμβάνει τόσο την καθημερινή ατομική φροντίδα, όπως βοήθεια με το φαγητό, το ντύσιμο, την προσωπική υγιεινή, τη μετακίνηση μέσα στο σπίτι, καθώς και τη βοήθεια σε εκτός σπιτιού δραστηριότητες, όπως στην πραγματοποίηση αγορών, στη μετακίνηση προς το γιατρό ή το εκπαιδευτικό ίδρυμα, στη διαχείριση των οικονομικών και καθημερινών διοικητικής φύσεως θεμάτων (π.χ. πληρωμή λογαριασμών) κ.ά.»*

<b>Περίοδος αναφοράς</b>	<b>Τρέχουσα</b>
<b>Ν1. Άτομα που χρειάζονται φροντίδα λόγω χρόνιων προβλημάτων υγείας ή αναπηρίας ή λόγω ηλικίας.</b>	Σκοπός του ερωτήματος είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει άτομο στο νοικοκυριό το οποίο χρήζει συστηματικής φροντίδας ή υποστήριξης στην καθημερινότητα λόγω χρόνιου προβλήματος υγείας ή αναπηρίας ή λόγω ηλικίας, σύμφωνα με τον εισαγωγικό ορισμό. Θετική απάντηση θα δώσουν τα νοικοκυριά στα οποία υπάρχει/ουνι άτομο/α που χρήζει/ζουν φροντίδας ή υποστήριξης λόγω υγείας, αναπηρίας ή ηλικίας. Αν η απάντηση είναι «Ναι», συνεχίστε με τις υπόλοιπες ερωτήσεις του τμήματος Ν. Αν η απάντηση είναι «Όχι», συνεχίστε με την <b>Ερώτηση ΝΑ.1</b>

<p><b>N2.</b> Εάν ΝΑΙ, για κάθε ένα από τα άτομα του νοικοκυριού σας που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης να συμπληρωθεί ο α/α μέλους από το Μητρώο Μελών, καθώς και εάν:</p> <p><b>-Αντιμετωπίζει χρόνια πρόβλημα υγείας</b></p> <p><b>-Αντιμετωπίζει αναπηρία</b></p> <p><b>-Έχει πιστοποιημένη αναπηρία 67% και άνω;</b></p> <p><b>-Λαμβάνει σύνταξη αναπηρίας ή επίδομα αναπηρίας;</b></p> <p><b>-Χρήζει φροντίδας ή υποστήριξης λόγω ηλικίας;</b></p>	<p>Ως χρόνια πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση θεωρείται το πρόβλημα ή η πάθηση που διαρκεί ή πρόκειται να διαρκέσει περισσότερους από 6 μήνες με ή χωρίς φαρμακευτική αγωγή. Ως εκ τούτου, προσωρινά προβλήματα υγείας δεν αφορούν στην ερώτηση. Το ερώτημα θα πρέπει να τίθεται γενικά, με μόνη διευκρίνιση αυτή για τη διάρκεια του προβλήματος.</p> <p>Ως αναπηρία νοείται εδώ ο περιορισμός σε βασικές λειτουργίες (όραση, ακοή, ομιλία, κινητικότητα, νοητική ικανότητα) ή σε δραστηριότητες του ατόμου λόγω κάποιας σωματικής βλάβης (π.χ. ημιπληγία, ακρωτηριασμός) ή χρόνιου προβλήματος υγείας (π.χ. σακχαρώδης διαβήτης, αιματολογικά νοσήματα, ψυχικές παθήσεις), ο οποίος διαρκεί για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών. Το ερώτημα θα πρέπει να τίθεται γενικά, με μόνη διευκρίνιση αυτή για τη διάρκεια.</p> <p>Το ερώτημα εξετάζει κατά πόσο το μέλος έχει πιστοποιημένη αναπηρία με ποσοστό 67% και άνω. Πιο συγκεκριμένα, το μέλος έχει πιστοποιημένη αναπηρία εάν έχει λάβει πιστοποιητικό από ΚΕ.Π.Α. ή γνωμάτευση της Α.ΣΥ.Ε ή της Α.Ν.Υ.Ε. ή της Α.Α.Υ.Ε. ή της Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής της Ελληνικής Αστυνομίας ή της Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής του Πυροσβεστικού Σώματος, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.</p> <p>Το ερώτημα εξετάζει εάν το μέλος που χρήζει φροντίδας ή/και υποστήριξης λαμβάνει κάποια σύνταξη ή επίδομα λόγω αναπηρίας. Η σύνταξη αναπηρίας, καταβάλλεται σε άτομα που είναι ασφαλισμένα σε ασφαλιστικό φορέα και έχουν συμπληρώσει την απαιτούμενη από τη νομοθεσία και ανάλογα με την κατηγορία της αναπηρίας) περίοδο ασφάλισης και έχουν πιστοποιημένη αναπηρία. Τα επιδόματα αναπηρίας αποτελούν μορφή προνοιακής οικονομικής ενίσχυσης και χορηγούνται σε ανασφάλιστα ή έμμεσα ασφαλισμένα άτομα με αναπηρία άνω του 67% (εξαιρούνται, ωστόσο, ορισμένες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία που λαμβάνουν αναπηρικό επίδομα ακόμα και στην περίπτωση που εργάζονται, όπως τυφλά άτομα, παραπληγικοί, πάσχοντες από αιματολογικά νοσήματα, ψυχικά πάσχοντες).</p> <p>Το ερώτημα εξετάζει εάν το μέλος έχει περιορισμένη δυνατότητα αυτοεξυπηρέτησης και χρήζει φροντίδας ή υποστήριξης λόγω μειωμένης λειτουργίας που οφείλεται σε γηρατειά.</p>
---	--



<p><b>N3. Οικονομική δυνατότητα κάλυψης εξειδικευμένων αναγκών σε άτομα του νοικοκυριού που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης.</b></p> <p><b>N4. Προσβασιμότητα στην κατοικία των ατόμων με εξειδικευμένες ανάγκες.</b></p>	<p>Η ερώτηση εξετάζει το κατά πόσο το νοικοκυριό με βάση το συνολικό του εισόδημα (στο οποίο περιλαμβάνονται και επιδόματα ή συντάξεις αναπηρίας που λαμβάνει το μέλος το οποίο χρήζει φροντίδας/υποστήριξης), είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στις εξειδικευμένες (πρόσθετες) δαπάνες που σχετίζονται με την διαβίωση και την υγεία του ατόμου που χρήζει φροντίδας/υποστήριξης.</p> <p>Σε αυτές τις δαπάνες περιλαμβάνονται έξοδα για ειδική διατροφή, για αγορές φαρμάκων και πληρωμές νοσηλείων/ιατρών που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία, για θεραπείες αποκατάστασης (π.χ. φυσιοθεραπείες, λογοθεραπείες κ.α), για υπηρεσίες ειδικής εκπαίδευσης, για αγορές τεχνικών βοηθημάτων, για ειδικές προσαρμογές/αποκατάσταση της προσβασιμότητας στην κατοικία κ.α.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Εάν η απάντηση είναι 1,2 ή 3, συνεχίστε με την επόμενη <b>Ερώτηση (N4).</b></li> <li>- Εάν η απάντηση είναι 4 «Δεν υπάρχουν εξειδικευμένες ανάγκες /δεν υπάρχει κατάλληλο τεχνικό βοήθημα», τότε συνεχίστε με την <b>Ερώτηση N6.</b></li> </ul> <p>Θετική απάντηση θα δώσουν τα νοικοκυριά που έχουν ήδη προβεί σε παρεμβάσεις στην κατοικία τους με σκοπό να διευκολυνθούν στην πρόσβαση σε αυτή τα άτομα με ανάγκη φροντίδας ή υποστήριξης.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Εάν η απάντηση είναι 1 ή 4, δηλαδή εάν έχουν πραγματοποιήσει τις αναγκαίες παρεμβάσεις ή δεν υπάρχει ανάγκη τέτοιων προσαρμογών, συνεχίστε με την <b>Ερώτηση N6.</b></li> <li>- Εάν έχουν προβεί μερικώς στις αναγκαίες παρεμβάσεις (απάντηση 2) ή καθόλου (απάντηση 3), συνεχίστε με την <b>Ερώτηση N5.</b></li> </ul>
<p><b>N5. Βασικός λόγος μη αποκατάστασης πρόσβασης (μερικής ή ολοκληρωμένης) της κατοικίας των ατόμων με εξειδικευμένες ανάγκες.</b></p> <p><b>N6. Θεωρείτε ότι οι συνολικές δαπάνες που προκύπτουν, λόγω της φροντίδας ή υποστήριξης των μελών του νοικοκυριού σας με χρόνιο πρόβλημα υγείας, αναπηρία ή μεγάλη ηλικία, και βαρύνουν οικονομικά το νοικοκυριό σας, αποτελούν για το εισόδημά σας:</b></p> <p><b>N7. Μηνιαίο ποσό που δαπανά το νοικοκυριό για τις πρόσθετες ανάγκες του/ων ατόμου/ων που χρήζει/ζουν φροντίδας ή υποστήριξης.</b></p>	<p>Σκοπός της ερώτησης είναι να διερευνήσει εάν ο βασικός λόγος που δεν έχει προβεί το νοικοκυριό σε <u>ολοκληρωμένη</u> αποκατάσταση της προσβασιμότητας της κατοικίας σύμφωνα με τις ανάγκες του μέλους (που χρήζει φροντίδας /υποστήριξης) είναι οικονομικός.</p> <p>Η ερώτηση είναι υποκειμενική και εξετάζει την αντίληψη του υπευθύνου του νοικοκυριού σχετικά με την οικονομική επιβάρυνση που επωμίζεται το νοικοκυριό λόγω των πρόσθετων δαπανών διαβίωσης του ατόμου που χρήζει φροντίδας ή υποστήριξης.</p> <p>Η ερώτηση έχει ως σκοπό τον κατά προσέγγιση υπολογισμό του μέσου μηνιαίου πρόσθετου κόστους διαβίωσης των ατόμων με ανάγκη φροντίδας ή υποστήριξης. Το πρόσθετο κόστος διαβίωσης δεν συμπεριλαμβάνει τις κοινές σε όλα τα άτομα καθημερινές δαπάνες διαβίωσης, αλλά το κόστος κάλυψης των εξειδικευμένων αναγκών που απορρέουν από την κατάσταση υγείας του ατόμου.</p> <p>Ωστόσο, αυτό το κόστος μπορεί να αφορά και σε κοινές ανθρώπινες</p>

<p><b>N8.</b> Τρόπος/οι κάλυψης των αναγκών φροντίδας ή υποστήριξης του/ων ατόμου/ων με χρόνιο πρόβλημα υγείας, αναπηρία ή μεγάλη ηλικία.</p>	<p>ανάγκες, όπως η σίτιση, στο βαθμό που για το άτομο αυτό θα πρέπει οι εν λόγω ανάγκες να καλύπτονται με ειδικό τρόπο ο οποίος επιφέρει αυξημένο κόστος, σε σύγκριση με το σύνηθες κόστος κάλυψης της ίδιας ανάγκης στα άτομα που δεν αντιμετωπίζουν κάποια ειδική κατάσταση υγείας.</p> <p>Ο ερευνώμενος, θα λάβει υπόψη του το σύνολο των εξειδικευμένων αναγκών του/των ατόμου/ων που χρήζει/ζουν φροντίδας ή υποστήριξης, και θα εκτιμήσει κατά προσέγγιση το μέσο μηνιαίο ποσό σε ευρώ που θα πρέπει να διαθέσει το νοικοκυριό, προκειμένου να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στα έξοδα αυτά.</p> <p>Σκοπός της ερώτησης είναι να εξετάσει με ποιο τρόπο το νοικοκυριό παρέχει την αναγκαία φροντίδα και υποστήριξη στο μέλος που την έχει ανάγκη.</p> <p>Στην ερώτηση γίνονται δεκτές πολλαπλές απαντήσεις και ο ερωτώμενος καλείται να ιεραρχήσει τις απαντήσεις σύμφωνα με το βαθμό συμβολής των εναλλακτικών τρόπων παροχής φροντίδας ως προς την κάλυψη των συνολικών αναγκών του ατόμου.</p>
<p><b>N9.</b> Περιορισμός δραστηριοτήτων ατόμου που επωμίζεται την φροντίδα ή υποστήριξη του/ων ατόμου/ων με χρόνιο πρόβλημα υγείας, αναπηρία ή μεγάλη ηλικία.</p>	<p>Στο ερώτημα απαντούν τα νοικοκυριά που τα μέλη τους έχουν αναλάβει να παρέχουν είτε αποκλειστικά είτε και σε συνδυασμό με χρήση υποστηρικτών υπηρεσιών, την αναγκαία φροντίδα/ υποστήριξη στο/α μέλος/η του νοικοκυριού που έχει/ουν ανάγκη.</p> <p>Σκοπός της ερώτησης είναι να εξετάσει την επίδραση που ασκεί στην ζωή των μελών-φροντιστών η ανάληψη της ευθύνης φροντίδας και υποστήριξης του μέλους, και ειδικότερα διερευνάται το κατά πόσο οι φροντιστές έχουν τη δυνατότητα να ασκούν τις συνήθειες για τον πληθυσμό της ίδιας ηλικίας δραστηριότητες, και να καλύπτουν τις προσωπικές τους ανάγκες σύμφωνα με ένα κοινώς αποδεκτό πρότυπο ζωής (το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει για παράδειγμα τη δημιουργία οικογένειας, την ένταξη στην εργασία και στην εκπαίδευση, τη συμμετοχή σε κοινωνικές ή ψυχαγωγικές/αθλητικές δραστηριότητες).</p>

### **Τμήμα ΝΑ. Επάρκεια τροφής**

Στο τμήμα αυτό του ερωτηματολογίου καταγράφονται πληροφορίες σχετικά με την επάρκεια ή μη τροφής στο νοικοκυριό, θεματική ενότητα που εντάσσεται στην ατζέντα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, για την οποία διαζάγεται εξειδικευμένη έρευνα σε παγκόσμιο επίπεδο (Food Insecurity Experience Scale, FIES).

Οι οχτώ (8) ερωτήσεις που απαρτίζουν την ενότητα αναφέρονται στην περίοδο των 12 προηγούμενων μηνών και προσπαθούν να αποτυπώσουν τη δυνατότητα ή μη παροχής για το σύνολο των μελών του νοικοκυριού κατάλληλης τροφής, επαρκούς ποσότητας προκειμένου να εξασφαλίζονται για κάθε μέλος του οι διατροφικές προϋποθέσεις που θεωρούνται απαραίτητες για υγιή διαβίωση.

Η δυνατότητα ή μη παροχής επαρκούς και κατάλληλης ποιότητας τροφής για το σύνολο των μελών αφορά στην ύπαρξη ή έλλειψη χρημάτων ή άλλων πόρων του νοικοκυριού. Ως άλλοι πόροι, πέραν το χρημάτων, θεωρούνται άλλοι τρόποι με τους οποίους το νοικοκυριό μπορεί να καλύψει την παροχή τροφής, όπως από δική του παραγωγή ή καλλιέργεια, ψάρεμα, κυνήγι, ανταλλαγή τροφίμων ή συγκομιδή π.χ. φρούτων και καρπών που υπάρχουν ελεύθερα κ.λπ.

Αν υπήρχε αδυναμία κάλυψης των αναγκών έστω και για ένα έστω μέλος του νοικοκυριού, τότε η απάντηση στη σχετική ερώτηση θα πρέπει να είναι «ΟΧΙ».

*Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*

Οι οχτώ (8) ερωτήσεις παρατίθενται με τη μορφή πίνακα, έτσι ώστε να διευκολύνεται τόσο η παρουσίαση τους (μη επαναλαμβάνοντας το κοινό μέρος της ερώτησης αναφορικά με τη χρονική περίοδο ενδιαφέροντος και την έλλειψη χρημάτων ή άλλων πόρων) όσο και η συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών με τον πλέον κατάλληλο τρόπο, ενώ κάθε ερώτηση διαφοροποιείται από τις άλλες ως προς τη συγκεκριμένη πληροφορία που στοχεύει να καταγράψει.

Παρουσιάζονται, επομένως, με την ακόλουθη μορφή, ενώ ο ερευνώμενος πρέπει να επιλέξει μία από τις 4 πιθανές απαντήσεις: 1. Ναι, 2. Όχι, 3. Δεν γνωρίζω, 4. Δεν απαντώ

«Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, υπήρξε έστω και μία φορά που λόγω έλλειψης χρημάτων ή άλλων πόρων»:

<p><b>ΝΑ1.</b> εσείς ή κάποιος/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας ανησυχήσατε ότι δεν θα είχατε αρκετή τροφή για να καλύψετε τις ανάγκες σας;</p>	<p>Η ερώτηση αναφέρεται σε κατάσταση κατά την οποία υπάρχει από την πλευρά του νοικοκυριού <b>στεναχώρια, αγωνία, άγχος, φόβος, ανησυχία</b> ότι δεν θα υπάρχει επαρκής ποσότητα τροφής ή η τροφή θα τελειώσει λόγω έλλειψης χρημάτων ή άλλων πόρων όπως αυτοί ορίστηκαν παραπάνω.</p> <p>Αυτή η αγωνία/άγχος οφείλεται σε καταστάσεις που μπορεί να επηρεάσουν την ικανότητα αγοράς τροφής, όπως απώλεια εργασίας ή άλλων πηγών εισοδήματος ή άλλοι λόγοι εξαιτίας των οποίων μπορεί να μην υπάρχουν χρήματα, ανεπαρκής παραγωγή για ιδιοκατανάλωση, μη επαρκείς πόροι για κυνήγι ή συγκομιδή, κοινωνικές σχέσεις που βάλονται, απώλεια επιδομάτων ή παροχών σχετικά με την τροφή, περιβαλλοντικά ή πολιτικά προβλήματα/κρίσεις.</p> <p>Δεν είναι απαραίτητο το νοικοκυριό να έχει όντως βιώσει την κατάσταση έλλειψης (επαρκούς τροφής) για να απαντήσει ΝΑΙ στην ερώτηση.</p>
<p><b>ΝΑ2.</b> εσείς ή κάποιος/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας δεν είχατε τη δυνατότητα να φάτε υγιεινή και θρεπτική τροφή;</p>	<p>Η ερώτηση καταγράφει τις περιπτώσεις που το νοικοκυριό δεν είχε τη δυνατότητα να παρέχει έστω και σε ένα μέλος του τροφή την οποία θεωρεί <b>κατάλληλη και θρεπτική, υγιεινή</b>, ικανή να παρέχει μια <b>ωφέλιμη και ισορροπημένη διατροφή</b>.</p> <p>Η απάντηση εξαρτάται από την υποκειμενική γνώμη του νοικοκυριού σχετικά με το τι θεωρείται θρεπτική και υγιεινή τροφή και αναφέρεται στη <b>ποιότητα</b> της διατροφής και όχι στην ποσότητα της τροφής.</p>
<p><b>ΝΑ3.</b> εσείς ή κάποιος/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας φάγατε μόνο μερικά είδη τροφών;</p>	<p>Ενδιαφέρει να καταγραφεί η περίπτωση κατά την οποία έστω και ένα μέλος του νοικοκυριού αναγκάστηκε να καταναλώσει περιορισμένη ποικιλία τροφών, να καταναλώνει την ίδια τροφή ή απλώς περιορισμένο αριθμό τροφών καθημερινά. Η υποκείμενη έννοια είναι ότι η ποικιλία των τροφών προς κατανάλωση θα μπορούσε πιθανότατα να αυξηθεί αν το νοικοκυριό είχε καλύτερη πρόσβαση στην κατάλληλη τροφή γενικότερα.</p> <p><u>Εναλλακτικές φράσεις για να γίνει κατανοητή η ερώτηση θα μπορούσαν να είναι:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Καταναλώσατε γεύματα περιορισμένης ποικιλίας τροφών;</li> <li>- Καταναλώσατε την ίδια τροφή ή απλώς περιορισμένο αριθμό τροφών καθημερινά;</li> <li>- Ήσασταν αναγκασμένοι να καταναλώσετε περιορισμένη ποικιλία τροφών;</li> <li>- Ήσασταν αναγκασμένοι να καταναλώνετε την ίδια τροφή καθημερινά;</li> <li>- Ήσασταν αναγκασμένοι να καταναλώνετε μόνο λίγα</li> </ul>

	(περιορισμένα) είδη τροφών;  Η ερώτηση αναφέρεται στην <b>ποιότητα</b> της διατροφής και όχι στην ποσότητα των τροφών που καταναλώθηκαν. Συνεπάγεται και ερευνά την έλλειψη χρημάτων/άλλων πόρων και όχι διατροφικές συνήθειες (π.χ. θρησκευτικοί λόγοι, λόγοι υγείας) ως λόγο λήψης περιορισμένης διατροφικής ποικιλίας.
<b>NA4.</b> εσείς ή κάποιο/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας αναγκαστήκατε να παραλείψετε ένα γεύμα;	Η ερώτηση ερευνά την περίπτωση που έστω και ένα μέλος του νοικοκυριού αναγκάστηκε να παραλείψει ένα βασικό γεύμα π.χ. πρωινό, μεσημεριανό, δείπνο, το οποίο υπό κανονικές συνθήκες θα είχε καταναλώσει. Η συγκεκριμένη ερώτηση αναφέρεται στην πιθανή ανεπαρκή ποσότητα τροφής.
<b>NA5.</b> εσείς ή κάποιο/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας φάγατε λιγότερο από όσο θεωρούσατε ότι είχατε ανάγκη;	Η ερώτηση ερευνά την περίπτωση που έστω και ένα μέλος του νοικοκυριού έφαγε λιγότερο από όσο θεωρούσε αναγκαίο, ακόμα και αν δεν παρέλειψε κάποιο γεύμα. Η απάντηση εξαρτάται από την υποκειμενική γνώμη του νοικοκυριού για την αναγκαία ποσότητα τροφής. Αναφέρεται στην ποσότητα της τροφής που καταναλώθηκε και όχι στην ποιότητα της διατροφής, ενώ ταυτόχρονα δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένη διατροφή με στόχο την απώλεια βάρους ή για θρησκευτικούς λόγους ή λόγους υγείας.
<b>NA6.</b> το νοικοκυριό σας έμεινε χωρίς τροφή;	Καταγράφει τυχόν εμπειρίες έλλειψης τροφής για το σύνολο των μελών του νοικοκυριού λόγω έλλειψης χρημάτων, άλλων πόρων ή οποιουδήποτε άλλου τρόπου να βρουν τροφή.
<b>NA7.</b> εσείς ή κάποιο/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας πεινούσατε αλλά δεν φάγατε;	Η ερώτηση καταγράφει την περίπτωση που έστω και ένα μέλος του νοικοκυριού βίωσε κατάσταση πείνας και συγκεκριμένα χωρίς τη δυνατότητα να καλυφθεί η ανάγκη για τροφή. Δεν αναφέρεται σε περιπτώσεις ειδικής διατροφής για απώλεια βάρους ή για θρησκευτικούς λόγους ή λόγους υγείας.
<b>NA8.</b> εσείς ή κάποιο/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας περάσατε μια ολόκληρη ημέρα χωρίς τροφή;	Η ερώτηση αυτή καταγράφει πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις και συγκεκριμένα την απουσία λήψης τροφής για <b>ολόκληρη μέρα</b> (ασιτία). Δεν αναφέρεται σε περιπτώσεις ειδικής διατροφής για απώλεια βάρους ή για θρησκευτικούς λόγους ή λόγους υγείας.

### **Τμήμα Ε. Διάρκεια και ημερομηνία συνέντευξης**

Στο τέλος του ερωτηματολογίου (**Ερώτημα Ε1**) θα πρέπει να σημειωθεί λεπτομερώς η ώρα λήξης της συνέντευξης, π.χ. '18:40', καθώς και η ημερομηνία αυτής στα ειδικά φατνία.

## ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕΛΟΥΣ

Με το Ερωτηματολόγιο Μέλους συγκεντρώνονται πληροφορίες για την οικογενειακή κατάσταση, την εκπαίδευση, την υγεία, την απασχόληση και το εισόδημα των μελών του νοικοκυριού. Συμπληρώνεται χωριστά για κάθε μέλος που έχει γεννηθεί έως και το έτος 2003.

Οι βασικές δημογραφικές πληροφορίες, για την ασχολία και την εκπαίδευση του ατόμου, μπορούν να ληφθούν και δι' αντιπροσώπου, δηλαδή από άλλο μέλος του νοικοκυριού, που μπορεί να παρέχει αυτές τις πληροφορίες. Οι πληροφορίες, που αφορούν στο εισόδημα του ερευνώμενου μέλους, πρέπει να λαμβάνονται από το ίδιο. Κατ' εξαίρεση, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να ληφθούν από άλλο μέλος, μόνο αν το προς έρευνα μέλος απουσιάζει προσωρινά ή αδυνατεί, λόγω προβλημάτων υγείας, να παρέχει τις πληροφορίες.

Στο εξώφυλλο του Ερωτηματολογίου Μέλους, όπως και στα υπόλοιπα ερωτηματολόγια της έρευνας, καταχωρείται ο Κωδικός του Νοικοκυριού, που αποτελείται από τρία τμήματα με 11 συνολικά ψηφία. Το πρώτο τμήμα από επτά ψηφία είναι ο κωδικός της Μονάδας Επιφανείας, το δεύτερο τμήμα από 2 ψηφία είναι ο αύξων αριθμός του νοικοκυριού μέσα στη Μονάδα Επιφανείας και το τρίτο τμήμα από 2 ψηφία είναι μηδέν-μηδέν (00) για όλα τα νοικοκυριά που ερευνούμε (επαναλαμβανόμενα και νέα) ενώ για τα θυγατρικά είναι 01, 02, κ.ο.κ.. Στη συνέχεια, καταχωρείται ο αύξων αριθμός του μέλους (2 ψηφία), του οποίου το Ερωτηματολόγιο Μέλους συμπληρώνεται.

Ακολούθως, σημειώνεται λεπτομερώς η ώρα έναρξης της συνέντευξης, π.χ. '19:00'.

### **Τμήμα Α. Δημογραφικά στοιχεία**

Στην ενότητα αυτή συμπληρώνονται ορισμένα βασικά δημογραφικά στοιχεία για τον ερευνώμενο (έτος γέννησης, χώρα γέννησης της μητέρας, χώρα γέννησης του πατέρα, οικογενειακή κατάσταση). Επισημαίνεται ότι **στο ερώτημα Α4 - στην οικογενειακή κατάσταση** - συμπληρώνεται η οικογενειακή κατάσταση του ερευνώμενου μέλους που διέπεται από το νόμο και όχι η πραγματική οικογενειακή κατάσταση. Συγκεκριμένα:

- έγγαμος θεωρείται όποιος έχει τελέσει γάμο ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης
- σε διάσταση θεωρείται η κατάσταση κατά την οποία δεν έχει επέλθει λύση του γάμου με διαζύγιο, ανεξάρτητα από το εάν το μέλος έχει σύντροφο με τον οποίο διαμένει στο ίδιο νοικοκυριό

Συνεπώς, για όλα τα μέλη – ανεξαρτήτως της οικογενειακής τους κατάστασης – θα πρέπει να συμπληρωθεί στο ερώτημα Α5 εάν

έχουν μόνιμο σύντροφο με τον οποίο διαμένουν στο ίδιο νοικοκυριό. Επισημαίνεται ότι:

- «*Ναι, είμαι παντρεμένος/η*» θα απαντήσουν όσοι έχουν τελέσει γάμο θρησκευτικό, πολιτικό ή έχουν σύμφωνο συμβίωσης, ενώ
- «*Ναι, συγκατοικώ μαζί του/της*» θα απαντήσουν όσοι σύντροφοι (ανεξάρτητα από το φύλο) διαμένουν μαζί στο ίδιο νοικοκυριό χωρίς γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης.

### **Τμήμα Β. Εκπαίδευση**

Τα στοιχεία εκπαίδευσης καταγράφονται σύμφωνα με τη διεθνή ταξινόμηση της εκπαίδευσης ISCED. Περιλαμβάνεται μόνο η επίσημη εκπαίδευση, δηλαδή η πρωτοβάθμια, η δευτεροβάθμια, η μεταδευτεροβάθμια και η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Δεν περιλαμβάνονται η επαγγελματική κατάρτιση που οργανώνεται και πραγματοποιείται από την επιχείρηση, οποιαδήποτε εκπαίδευση που δεν χορηγεί δίπλωμα ή πιστοποιητικό αποφοίτησης, καθώς και η εκπαίδευση για πολιτιστικές δραστηριότητες ή για αναψυχή (ωδεία, γυμναστήρια κλπ.)

Επισημαίνεται ότι αν ο ερευνώμενος πραγματοποιεί την πρακτική του άσκηση στα πλαίσια της εκπαίδευσής του θα απαντήσει ότι παρακολουθεί εκπαίδευση.

Στο **ερώτημα Β1** ο ερευνώμενος θα απαντήσει με *Ναι* ή *Όχι* εάν παρακολουθεί κατά τη στιγμή

διενέργειας της συνέντευξης κάποια επίσημη βαθμίδα στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης περιλαμβανομένου και θεσμοθετημένου προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης (μαθητείας).  
*Αρνητική απάντηση:* Εφόσον δεν παρακολουθεί εκπαίδευση ο ερευνώμενος θα απαντήσει στο **ερώτημα Β3**.

*Θετική απάντηση:* Εφόσον παρακολουθεί εκπαίδευση ο ερευνώμενος, θα απαντήσει στο **ερώτημα Β2** και στη συνέχεια στο **ερώτημα Β3**.

**Ερώτημα Β2.** Συμπληρώνεται ποια βαθμίδα της τυπικής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, παρακολουθεί ο ερευνώμενος, αναφέροντας συγκεκριμένα τη **Σχολική μονάδα ή το Εκπαιδευτικό ίδρυμα** στο οποίο φοιτά.

Επισημαίνεται ότι:

- για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να αναφερθεί αναλυτικά εάν η βαθμίδα ανήκει στη γενική ή στην επαγγελματική εκπαίδευση (π.χ. ΕΠΑΣ, ΕΠΑΛ, Γενικό Λύκειο, Μουσικό Λύκειο κλπ). Ειδικά για την επαγγελματική εκπαίδευση καταγράφεται το πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης.
- για τη μεταδευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να αναφερθεί αναλυτικά εάν πρόκειται για δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης, καθώς και το αντικείμενο σπουδών (π.χ. ΤΕΙ Λογιστικής, ΑΕΙ, Ιδιωτικό ΙΕΚ, Σχολή Ναυτικών Δοκίμων κλπ).

**Ερώτημα Β3:** «Ποιο είναι το υψηλότερο επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει;»

- Άτομα, κυρίως ηλικιωμένα, τα οποία δεν παρακολούθησαν ποτέ καμία βαθμίδα εκπαίδευσης, θα απαντήσουν στην πρώτη επιλογή «Δεν παρακολούθησα ποτέ καμία βαθμίδα εκπαίδευσης».
- Άτομα, που δεν τελείωσαν το δημοτικό, αλλά παρακολούθησαν μερικές μόνο τάξεις, θα απαντήσουν με κωδικό 1 και στη συνέχεια στο **Ερώτημα Β4** θα καταχωρηθεί το έτος, κατά το οποίο διέκοψαν την εκπαίδευσή τους.
- Άτομα, που δεν τελείωσαν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, θα απαντήσουν σύμφωνα με το επίπεδο εκπαίδευσης που ολοκλήρωσαν, π.χ. αν ο ερευνώμενος δεν ολοκλήρωσε τις πανεπιστημιακές του σπουδές, θα απαντήσει ότι έχει ολοκληρώσει το Λύκειο.

Για όσους έχουν ολοκληρώσει κάποια βαθμίδα της μεταδευτεροβάθμια, τριτοβάθμιας ή και ανώτερης εκπαίδευσης, θα πρέπει να αναφερθεί συγκεκριμένα η **Σχολική μονάδα ή το Εκπαιδευτικό ίδρυμα** και αναλυτικά εάν πρόκειται για δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης, καθώς και το αντικείμενο σπουδών τους (π.χ. ΤΕΙ Λογιστικής, ΑΕΙ, Ιδιωτικό ΙΕΚ, Σχολή Ναυτικών Δοκίμων κλπ).

### **Τμήμα Γ. Υγεία**

Τα **ερωτήματα** που αναφέρονται στην υγεία, θα πρέπει να υποβάλλονται, από τον ερευνητή, με διακριτικότητα.

Ο ερευνητής πριν θέσει τα συγκεκριμένα ερωτήματα, προτείνεται να κάνει μια εισαγωγή αναφέροντας, για παράδειγμα, «*Τώρα θα ήθελα να σας ρωτήσω κάποια πράγματα για την υγεία σας*».

<b>Περίοδος αναφοράς</b>	<b>Τρέχουσα</b>
<b>Γ1.</b> Πώς θα χαρακτηρίζατε την υγεία σας;	Η απάντηση να είναι αυθόρμητη. Οι πιθανές απαντήσεις είναι: <ul style="list-style-type: none"><li>- Πολύ καλή</li><li>- Καλή</li><li>- Μέτρια</li><li>- Κακή</li><li>- Πολύ κακή</li></ul> Αν και η απάντηση είναι αυθόρμητη θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω: Με το ερώτημα πρέπει να καταγράφεται η γενική κατάσταση υγείας του ερωτώμενου και όχι η κατάσταση υγείας του κατά την ημέρα διενέργειας της έρευνας. Επομένως,

	<p>τρέχοντα, αλλά προσωρινά, προβλήματα υγείας δεν θα πρέπει να επηρεάσουν την απάντηση. Πρέπει να ληφθούν υπόψη όλες οι διαφορετικές παράμετροι που επηρεάζουν την υγεία ενός ατόμου, όπως η σωματική, η συναισθηματική κατάσταση, καθώς και οποιαδήποτε ενδείξεις ή συμπτώματα παρουσιάζει το ερευνώμενο μέλος. Οποιαδήποτε αναφορά από τον ερευνητή στην ηλικία του ερευνώμενου θα πρέπει να αποφεύγεται, ώστε ο ερευνώμενος να μη συσχετίζει την υγεία του με την υγεία που είχε τα προηγούμενα έτη ή να τη συγκρίνει με αυτή ατόμων της ίδιας ηλικίας.</p>
<p><b>Γ2. Έχετε κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση;</b></p>	<p>Ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει με <u>Ναι</u> ή <u>Όχι</u>.  Ως <i>χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση</i> θεωρείται το πρόβλημα ή η πάθηση που <i>διαρκεί ή πρόκειται να διαρκέσει</i> περισσότερους από 6 μήνες με ή χωρίς φαρμακευτική αγωγή.  Ως εκ τούτου, προσωρινά προβλήματα υγείας δεν αφορούν την ερώτηση.  Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι ως χρόνια προβλήματα υγείας θεωρούνται ο σακχαρώδης διαβήτης, η αλλεργία, το άσθμα, η υπέρταση, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, η υψηλή χοληστερίνη κ.ά.  <b>Το ερώτημα θα πρέπει να τίθεται γενικά, με μόνη διευκρίνιση αυτή για τη διάρκεια του προβλήματος.</b>  Επισημαίνονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Αναφορά σε λέξεις όπως αδυναμία, ανικανότητα, αναπηρία, εξασθένιση, κλονισμός ή διαταραχή θα πρέπει να αποφεύγεται.</li> <li>- Προσμετρώνται και καταγράφονται όλα τα χρόνια προβλήματα υγείας, είτε αυτά έχουν διαγνωστεί από γιατρό είτε όχι.</li> <li>- Η σοβαρότητα κάποιας πάθησης δεν παίζει ρόλο. Καταγράφονται και όσα προβλήματα δε θεωρούνται σοβαρά από τον ερευνώμενο.</li> <li>- Καταγράφονται και προβλήματα υγείας που προκαλούν πόνο ή κακή υγεία στον ερευνώμενο και σχετίζονται με ατύχημα/τραυματισμό, συγγενείς παθήσεις, γενετικές ανωμαλίες.</li> <li>- Αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα πρέπει να αποφεύγεται.</li> <li>- Περιλαμβάνονται εποχικά ή επανεμφανιζόμενα προβλήματα υγείας που μπορεί να εκδηλώνονται για διάστημα μικρότερο των έξι μηνών (π.χ. αλλεργίες).</li> <li>- Καταγράφεται η περίπτωση χρόνιας πάθησης που δεν επηρεάζει/ενοχλεί τον ερευνώμενο και είναι υπό έλεγχο μέσω φαρμακευτικής αγωγής, ειδικής διατροφής κλπ (π.χ. υψηλή πίεση, σακχαρώδης διαβήτης κ.α.).</li> </ul>

**Γ3.** Για διάστημα έξι μηνών ή περισσότερο, έχετε περιορίσει, λόγω δικού σας προβλήματος υγείας, κάποιες συνήθειες για τον γενικό πληθυσμό δραστηριότητες ή έχετε δυσκολευτεί σε αυτές;

Με το ερώτημα αυτό προσπαθούμε να διαπιστώσουμε εάν και σε ποιο βαθμό ο ερευνώμενος περιορίσε, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών, εξαιτίας κάποιου προβλήματος υγείας, σωματικού ή ψυχικού, **συνήθειες καθημερινές** δραστηριότητες ή εάν δυσκολεύτηκε στην πραγματοποίησή τους. Συνήθως, όπως άλλωστε αναφέρεται και στο προηγούμενο ερώτημα, για να χαρακτηριστεί ένα πρόβλημα υγείας ως χρόνιο θα πρέπει να υφίσταται για τουλάχιστον 6 μήνες. Ωστόσο, διευκρινίζεται ότι το χρονικό διάστημα των 6 μηνών δεν αναφέρεται στη διάρκεια του προβλήματος υγείας, **αλλά στο χρονικό διάστημα που, περιορίστηκαν οι όποιες δραστηριότητές του.**

Το ερώτημα αναφέρεται σε συνήθειες δραστηριότητες του γενικού πληθυσμού, και αν και απευθύνεται στον ερωτώμενο εν τούτοις δεν αναφέρεται στις δραστηριότητες που ο ίδιος συνήθως κάνει, αλλά σε αυτές που ο ίδιος πιστεύει/θεωρεί ότι ένας άνθρωπος συνήθως κάνει. Αν και είναι προφανές ότι οι δραστηριότητες που κάθε άνθρωπος θεωρεί συνηθισμένες σχετίζονται άμεσα με το φύλο, την ηλικία, τις φιλοδοξίες κλπ., στο ερώτημα δεν γίνεται συσχέτιση με τίποτα από αυτά, ούτε περιλαμβάνεται λίστα με παραδείγματα δραστηριοτήτων που θεωρούνται «συνήθειες» για τον γενικό πληθυσμό, αφού θα πρέπει να καταγραφεί αυθόρμητα η αντίληψη του ίδιου του ερωτώμενου.

Θετική απάντηση θα καταχωρισθεί μόνο για περιορισμούς που έχουν ήδη διαρκέσει τουλάχιστον 6 μήνες και όχι για περιορισμούς που πιθανά άρχισαν να υφίστανται πρόσφατα (και πάντως λιγότερο από 6 μήνες πριν) και ενδέχεται ή καλύτερα αναμένεται, με βάση τα όσα είναι γνωστά για κάποια χρόνια προβλήματα υγείας, να διαρκέσουν 6 μήνες ή και περισσότερο.

Για παράδειγμα, όσοι πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη, όταν διαγνωστούν, ενημερώνονται ότι πρόκειται για χρόνια πάθηση που δεν θεραπεύεται. Ωστόσο, μπορεί, στο στάδιο που βρίσκονται και με την θεραπεία την οποία λαμβάνουν, να είναι η πάθηση υπό έλεγχο και να μην έχει προκαλέσει περιορισμό δραστηριοτήτων, τουλάχιστον όχι ακόμα.

Επομένως, η απάντηση θα πρέπει να δοθεί με βάση την προσωπική τους εμπειρία αναφορικά με τον όποιο περιορισμό δραστηριοτήτων μπορεί να αντιμετωπίζουν και όχι με βάση το τι γνωρίζουν γενικά για τη νόσο, από άλλους.

Διευκρινίζεται ότι **θετική απάντηση θα δίνεται μόνο για περιορισμούς δραστηριοτήτων λόγω προβλημάτων υγείας** και όχι λόγω π.χ. οικονομικών προβλημάτων ή άλλων που δεν σχετίζονται με την υγεία του ερωτώμενου.

Στόχος των ερωτημάτων Γ4 – Γ7 είναι να εντοπίσουν τις περιπτώσεις περιορισμένης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας με βάση την προσωπική εκτίμηση του ερευνώμενου ως προς το εάν χρειάστηκε εξετάσεις ή θεραπεία, αλλά δεν μπόρεσε να τη λάβει ή καθυστέρησε να τη λάβει ή δεν προσπάθησε να τη λάβει.

Εξετάζονται οι περιπτώσεις που ο ερευνώμενος – για προσωπικό του πρόβλημα υγείας – χρειάστηκε να επισκεφθεί ή να συμβουλευτεί γιατρό ή επαγγελματία υγείας για εξέταση ή θεραπεία.



<p><b>Γ4.</b> Υπήρξε περίπτωση, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, που πραγματικά χρειαστήκατε ιατρική εξέταση ή θεραπεία για δικό σας πρόβλημα υγείας;</p> <p><b>Γ4α.</b> Υποβλήθηκατε σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία κάθε φορά που πραγματικά χρειάστηκε;</p> <p><b>Γ5.</b> Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που δεν υποβλήθηκατε σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία όταν πραγματικά την χρειαστήκατε;</p>	<p><u>Ιατρική εξέταση ή θεραπεία</u> Ο ερευνώμενος θα πρέπει να απαντήσει:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ναι (Εφόσον χρειάστηκε πραγματικά σε κάποια περίπτωση ιατρική εξέταση ή θεραπεία) → Συμπλήρωση ερωτήματος Γ4α</li> <li>2. Όχι (Εφόσον δεν χρειάστηκε καμία ιατρική εξέταση ή θεραπεία)</li> </ol> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ναι, υποβλήθηκα σε εξέταση ή θεραπεία κάθε φορά που χρειάστηκε → Συμπλήρωση ερωτήματος Γ6.</li> <li>2. Όχι, υπήρξε μία τουλάχιστον περίπτωση που δεν υποβλήθηκα σε εξέταση ή θεραπεία.</li> </ol> <p>Το ερώτημα Γ5 συμπληρώνεται σε περίπτωση που στο ερώτημα Γ4α υπάρχει αρνητική απάντηση (2). Στόχος του ερωτήματος είναι να διερευνηθούν οι λόγοι που ο ερευνώμενος είχε κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12, πριν τη διενέργεια της έρευνας, μηνών περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας. Καταγράφεται <b>μία απάντηση</b> και συγκεκριμένα ο κύριος λόγος για τον οποίο δεν υποβλήθηκε ο ερευνώμενος σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Δεν είχα την οικονομική δυνατότητα – Για περιπτώσεις που ήταν πολύ ακριβή η εξέταση/θεραπεία ή δεν υπήρχε κάλυψη από το ασφαλιστικό ταμείο. Επίσης όταν το κόστος της μετακίνησης για την ιατρική εξέταση ή την θεραπεία είναι υψηλό και το νοικοκυριό αδυνατεί να το καλύψει.</li> <li>- Λίστα αναμονής - Για περιπτώσεις που ο ερευνώμενος ήταν σε λίστα αναμονής και δεν μπορούσε να λάβει φροντίδα υγείας, ενώ είχε άμεση ανάγκη ή καθυστερούσε να βρει ραντεβού άμεσα ενώ είχε άμεσα ανάγκη ιατρικής φροντίδας ή για περιπτώσεις που αποθαρρύνθηκε από το να αναζητήσει φροντίδα γνωρίζοντας ότι θα πρέπει να αναμένει καιρό.</li> <li>- Έλλειψη χρόνου λόγω εργασίας ή φροντίδας παιδιών ή άλλων ατόμων</li> <li>- Μεγάλη απόσταση από το γιατρό/δεν υπάρχουν μέσα συγκοινωνίας (δεν περιλαμβάνεται η περίπτωση που ήταν μεγάλο το κόστος μετακίνησης για την οποία καταχωρίζεται θετική απάντηση στο 1).</li> <li>- Φόβος για το γιατρό, τα νοσοκομεία, τις εξετάσεις, τη θεραπεία</li> <li>- Περίμενα μήπως το πρόβλημα υποχωρήσει/βελτιωθεί από μόνο του</li> <li>- Δε γνώριζα κάποιον καλό εξειδικευμένο γιατρό.</li> <li>- Άλλος λόγος -για οποιονδήποτε άλλο λόγο που δεν προαναφέρεται, ο οποίος και θα πρέπει να συμπληρωθεί στο λεκτικό.</li> </ul> <p>Κατά την εκφώνηση της ερώτησης προτείνεται ο ερευνητής να διαβάσει όλες τις πιθανές απαντήσεις στον ερευνώμενο.</p>
--	---

<p><b>Γ6. Υπήρξε περίπτωση, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, που πραγματικά χρειαστήκατε οδοντιατρική / στοματολογική / ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία για δικό σας πρόβλημα υγείας;</b></p> <p><b>Γ6α. Υποβλήθηκατε σε οδοντιατρική / στοματολογική / ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία κάθε φορά που πραγματικά χρειάστηκε;</b></p> <p><b>Γ7. Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που δεν υποβλήθηκατε σε οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία όταν πραγματικά τη χρειαστήκατε;</b></p>	<p>Όμοια με τα ερωτήματα Γ4 και Γ4α ο ερευνώμενος θα πρέπει να απαντήσει:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ναι (Εφόσον χρειάστηκε πραγματικά σε κάποια περίπτωση οδοντιατρική/στοματολογική / ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία)→ Συμπλήρωση ερωτήματος Γ6α.</li> <li>2. Όχι (Εφόσον δεν χρειάστηκε καμία οδοντιατρική/ στοματολογική ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία)→ Συνεχίζετε με το Ερώτημα Δ1</li> </ol> <p>Ο ερευνώμενος – εφόσον δηλώσει στο <u>Ερώτημα Γ6</u> ότι χρειάστηκε πραγματικά σε κάποια περίπτωση οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία – θα πρέπει να διευκρινίσει εάν έλαβε την εξέταση απαντώντας ανάλογα:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ναι, (υποβλήθηκα σε οδοντιατρική εξέταση ή θεραπεία κάθε φορά που χρειάστηκε).</li> <li>- Όχι (Υπήρξε μια τουλάχιστον περίπτωση που δεν υποβλήθηκα σε οδοντιατρική εξέταση ή θεραπεία).</li> </ul> <p>Το ερώτημα Γ7 συμπληρώνεται σε περίπτωση που στο ερώτημα Γ6α υπάρχει αρνητική απάντηση (2). Στόχος του ερωτήματος είναι να διερευνηθούν οι λόγοι που ο ερευνώμενος είχε κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12, πριν τη διενέργεια της έρευνας, μηνών περιορισμένη πρόσβαση σε οδοντιατρικές υπηρεσίες υγείας. Καταγράφεται μία απάντηση και συγκεκριμένα ο κύριος λόγος για τον οποίο δεν υποβλήθηκε σε οδοντιατρική/στοματολογική/ ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Δεν είχα την οικονομική δυνατότητα – Για περιπτώσεις που ήταν πολύ ακριβή η επίσκεψη/εξέταση ή δεν υπήρχε κάλυψη από το ασφαλιστικό ταμείο. Επίσης όταν το κόστος της μετακίνησης για την οδοντιατρική εξέταση ή την θεραπεία είναι υψηλό και το νοικοκυριό αδυνατεί να το καλύψει.</li> <li>- Λίστα αναμονής - Για περιπτώσεις που ο ερευνώμενος ήταν σε λίστα αναμονής και δεν μπορούσε να λάβει φροντίδα υγείας, ενώ είχε άμεση ανάγκη ή καθυστερούσε να βρει ραντεβού άμεσα ενώ είχε άμεση ανάγκη οδοντιατρικής/στοματολογικής φροντίδας ή για περιπτώσεις που αποθαρρύνθηκε από το να αναζητήσει φροντίδα γνωρίζοντας ότι θα πρέπει να αναμένει καιρό.</li> <li>- Έλλειψη χρόνου λόγω εργασίας ή φροντίδας παιδιών ή άλλων ατόμων</li> <li>- Μεγάλη απόσταση από τον οδοντίατρο/δεν υπάρχουν μέσα συγκοινωνίας (δεν περιλαμβάνεται η περίπτωση που ήταν μεγάλο το κόστος μετακίνησης για την οποία καταχωρίζεται θετική απάντηση στο 1).</li> <li>- Φόβος για τον οδοντίατρο, τα νοσοκομεία, τις εξετάσεις, τη θεραπεία</li> <li>- Περίμενα μήπως το πρόβλημα υποχωρήσει/βελτιωθεί από μόνο του</li> <li>- Δε γνώριζα κάποιον καλό οδοντίατρο.</li> <li>- Άλλος λόγος - για οποιονδήποτε άλλο λόγο που δεν προαναφέρεται, ο οποίος και θα πρέπει να συμπληρωθεί στο λεκτικό.</li> </ul>
--	---

**Τμήμα Δ. Τρέχουσα ασχολία**

<b>Δ1 – Δ2. Εργασία κατά την προηγούμενη εβδομάδα</b>	
<b>Περίοδος αναφοράς</b>	<b>Προηγούμενη εβδομάδα</b>
<b>Τιμές</b>	
<p><i>Δ1. «Κατά την προηγούμενη εβδομάδα, εργαστήκατε με αμοιβή ή για κέρδος, έστω και για μία ώρα;»</i></p>	<p>Το ερώτημα εξετάζει αν το άτομο εργάστηκε την προηγούμενη εβδομάδα, από Δευτέρα έως και Κυριακή, και <u>όχι</u> αν εργάζεται συνήθως.</p> <p>Αν το άτομο συνήθως εργάζεται αλλά για κάποιο λόγο δεν εργάστηκε ούτε μια ώρα την προηγούμενη εβδομάδα, τότε η απάντηση στο ερώτημα είναι “ΟΧΙ”.</p> <p>Επισημαίνεται ότι αμοιβή ή κέρδος θεωρείται και η “αμοιβή σε είδος”.</p> <p><b>Αρνητικά</b> απαντούν οι</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- στρατεύσιμοι ακόμα κι αν εργάστηκαν με αμοιβή ή για κέρδος</li> <li>- γεωργοί ή κτηνοτρόφοι που δεν πωλούν τα προϊόντα τους, αλλά τα παράγουν μόνο για ίδια κατανάλωση</li> </ul> <p><b>Θετικά</b> απαντούν</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Οι αυτοαπασχολούμενοι, με ή χωρίς προσωπικό, αν ισχύει κάτι από τα εξής: <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Το άτομο απασχολήθηκε στην επιχείρησή του, (π.χ., αγρόκτημα, εμπορικό κατάστημα, δικηγορικό γραφείο, κλπ) με σκοπό το κέρδος, ανεξάρτητα από το αν η επιχείρηση ήταν κερδοφόρα.</li> <li>✓ Το άτομο αφιέρωσε χρόνο στην επιχείρησή του ακόμα και αν δεν έγιναν πωλήσεις ή δεν παρήχθησαν υπηρεσίες και προϊόντα (για παράδειγμα, ένας αγρότης που απασχολήθηκε στις εργασίες συντήρησης του αγροκτήματος, ένας αρχιτέκτονας που ξόδεψε χρόνο περιμένοντας πελάτες στο γραφείο του ή ένας ψαράς που επιδιόρθωσε τη βάρκα ή τα δίχτυα του)</li> <li>✓ Το άτομο ασχολήθηκε με την οργάνωση της επιχείρησης, του αγροκτήματος ή του ελεύθερου επαγγέλματος: για παράδειγμα, αγόρασε ή εγκατέστησε εξοπλισμό ή παράγγειλε προμήθειες για την επιχείρησή του.</li> </ul> </li> <li>- Οι βοηθοί σε οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή αν συνέβαλαν άμεσα με την εργασία τους στη λειτουργία μιας επιχείρησης που ανήκει σε κάποιο μέλος του ίδιου νοικοκυριού.</li> </ul> <p>Οι μαθητευόμενοι σε μια εργασία που λαμβάνουν κάποια αμοιβή.</p>

**Δ2.** «Κατά την προηγούμενη εβδομάδα, ακόμα και αν δεν εργαστήκατε με αμοιβή, είχατε μια μισθωτή εργασία ή επιχειρηματική δραστηριότητα, από την οποία απουσιάζατε για κάποιους λόγους (απεργία, διακοπές, ασθένεια ή τραυματισμό, άδεια τοκετού, καιρικές συνθήκες, διαφωνία με τον εργοδότη κλπ.) και στην οποία πρόκειται να ξαναγυρίσετε;»

**Θετικά** απαντούν οι:

- Μισθωτοί εφόσον έχουν εξαρτημένη - ορισμένη σχέση εργασίας ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για πλήρη ή μερική απασχόληση.
- Εργαζόμενοι που απέχουν από την εργασία τους για μεγάλο διάστημα εφόσον ο συνολικός χρόνος απουσίας από την εργασία (δηλαδή, το χρονικό διάστημα από την τελευταία ημέρα της εργασίας μέχρι την ημέρα επιστροφής στην αμειβόμενη εργασία) έχει υπερβεί τους τρεις (3) μήνες, αλλά το άτομο συνεχίζει να λαμβάνει το 50% της αμοιβής του από τον εργοδότη του (π.χ αν βρίσκονται σε γονική άδεια με αμοιβή > 50% του μισθού, κλπ.).
- Εργαζόμενοι σε άδεια μητρότητας/πατρότητας εφόσον είναι σε υποχρεωτική άδεια μητρότητας/πατρότητας και λαμβάνουν το σχετικό επίδομα.
- Εποχικά εργαζόμενοι εφόσον εργάζονται κατά την περίοδο αναφοράς.
- Αυτοαπασχολούμενοι εφόσον ικανοποιείται μία ή περισσότερες από τις επόμενες συνθήκες:
  - ο Υπάρχουν μηχανήματα ή εξοπλισμός, για τα οποία το άτομο έχει επενδύσει χρήματα, τα οποία χρησιμοποιεί ο ίδιος ή οι υπάλληλοί του στην επιχείρηση.
  - ο Διατηρεί ένα γραφείο, κατάστημα, αγρόκτημα ή κάποιον άλλο χώρο.  
Έχει διαφημίσει με κάποιο τρόπο την επιχείρηση ή το επάγγελμά του (με καταχώρηση σε κάποιο τηλεφωνικό κατάλογο, με μια διαφημιστική πινακίδα, με διανομή καρτών ή φυλλαδίων κλπ).
- Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση εφόσον υπάρχει σαφής δέσμευση του εργοδότη τους (που είναι μέλος του νοικοκυριού) να τους δεχτεί πάλι στην επιχείρηση μέσα στους επόμενους 3 μήνες (παρόλο που δεν εργάστηκαν την εβδομάδα αναφοράς).
- Εργαζόμενοι σε διαθεσιμότητα εφόσον λαμβάνουν τουλάχιστον το 50% του μισθού τους ή υπάρχει σαφής δέσμευση του εργοδότη ότι θα επιστρέψουν στην εργασία τους.
- Εργαζόμενοι σε διακοπή εργασίας εφόσον η διακοπή αφορά σε τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους και υπάρχει σαφής δέσμευση του εργοδότη ότι θα επιστρέψουν στην εργασία τους.

**Αρνητικά** απαντούν οι:

- Εποχικά εργαζόμενοι εφόσον, αν κι έχουν εξαρτημένη σχέση εργασίας (δηλ. γεωργικοί εργάτες, ξενοδοχοϋπάλληλοι, οικοδόμοι κλπ.), δεν εργάζονται κατά την περίοδο αναφοράς λόγω εποχικότητας.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Εργαζόμενοι που απέχουν από την εργασία τους για μεγάλο διάστημα</i> εφόσον ο συνολικός χρόνος απουσίας από την εργασία έχει υπερβεί τους τρεις (3) μήνες, και είτε δε λαμβάνουν αμοιβή ή λαμβάνουν κάτω του 50% της αμοιβής από τον εργοδότη τους (π.χ. αν βρίσκονται σε γονική άδεια με επίδομα από τον ΟΑΕΔ ή άνευ αποδοχών).</li> <li>- <i>Εργαζόμενοι σε διαθεσιμότητα</i> εφόσον λαμβάνουν κάτω του 50% του μισθού τους και δεν υπάρχει σαφής δέσμευση του εργοδότη ότι θα επιστρέψουν στην εργασία τους ή πρόκειται να επιστρέψουν σε διάστημα μεγαλύτερο των 3 μηνών.</li> </ul>
<p><b>Δ3. Ασχολία</b>          Το ερώτημα εξετάζει ποια είναι η κύρια ασχολία του ατόμου κατά τη δική του προσωπική εκτίμηση.          Η ασχολία καθορίζεται από το πώς δαπανά κυρίως το χρόνο του ο ερευνώμενος.</p>	
<p><b>Περίοδος αναφοράς</b></p>	<p>Τρέχουσα</p>
<p><b>Εργαζόμενοι (1-4) → Συνεχίστε με Ερώτημα Ζ1</b></p>	
<p>1. <u>Μισθωτός με πλήρη απασχόληση</u>          2. <u>Μισθωτός με μερική απασχόληση</u>           3. <u>Αυτοαπασχολούμενος με πλήρη απασχόληση</u>          4. <u>Αυτοαπασχολούμενος με μερική απασχόληση</u></p>	<p>Όσοι έχουν κάποια εργασία από την οποία αποκομίζουν άμεσα ή έμμεσα οικονομικό όφελος, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής τους (με μισθό, ημερομίσθιο, σε είδος, με ποσοστά κλπ.)  <b>Περιλαμβάνονται:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Μαθητευόμενοι με αμοιβή</li> <li>- Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση <b>με</b> αμοιβή/μισθό</li> <li>- Άτομα <u>σε κανονική ή αναρρωτική άδεια, σε απεργία</u> κλπ. που έχουν διακόψει προσωρινά την εργασία τους</li> <li>- Άτομα <u>σε άδεια μητρότητας/πατρότητας</u> (υποχρεωτική άδεια)</li> <li>- Άτομα <u>σε διαθεσιμότητα</u> εφόσον λαμβάνουν πάνω από το 50% του μισθού τους</li> </ul> <p>Ελεύθεροι επαγγελματίες και επιχειρηματίες που εργάζονται και οι ίδιοι στην επιχείρηση.  <b>Περιλαμβάνονται</b> και οι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση <b>χωρίς</b> αμοιβή/μισθό.</p>
<p><b>Άνεργοι (5) → Συνεχίστε με Ερώτημα Δ4</b></p>	
<p>5. <u>Άνεργος</u></p>	<p>Όσοι δεν εργάζονται και αναζητούν σήμερα μία εργασία (π.χ. όσοι απολύθηκαν, τελείωσε η εργασία που είχαν αναλάβει, έκλεισε η επιχείρηση ή αναζητούν εργασία για πρώτη φορά).  <b>Περιλαμβάνονται</b> εποχικά εργαζόμενοι, όπως ξενοδοχοϋπάλληλοι, εργάτες γεωργίας, ηθοποιοί κλπ., κατά την περίοδο που <u>δεν</u> εργάζονται (εκτός σεζόν) κλπ.</p>

**Συνταξιούχοι & μη οικονομικά ενεργά άτομα (6-12)**

**Κωδικοί 6 και 8-12 → Συνεχίστε με Ερώτημα Δ4**

**Κωδικός 7 → Συνεχίστε με Ερώτημα Δ3α**

6. <u>Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας</u>	Όσοι παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης <b>Περιλαμβάνονται:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Μαθητές</li><li>- Φοιτητές/Σπουδαστές</li><li>- Μετεκπαιδευόμενοι</li><li>- Μαθητευόμενοι χωρίς αμοιβή</li></ul>
7. <u>Συνταξιούχος</u>	<b>Περιλαμβάνονται</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Συνταξιούχοι σε κανονική ηλικία</li><li>- Όσοι έχουν διακόψει πρόωρα τις εργασίες της επιχείρησης</li><li>- Όσοι λαμβάνουν σύνταξη από την εργασία τους, λόγω ορίου ηλικίας, σύνταξη αναπηρίας από ατύχημα, ασθένειας κλπ.</li><li>- Όσοι λαμβάνουν πρόωρη σύνταξη (εκτός της πρόωρης επιδοτούμενης σύνταξης αγροτών).</li></ul> <u>Δε θα θεωρηθούν συνταξιούχοι άτομα που λαμβάνουν τη σύνταξη του αποθανόντος συζύγου ή πατέρα.</u>
8. <u>Ακατάλληλος για εργασία</u>	Όσοι είναι ακατάλληλοι για εργασία (π.χ. χρήστες ναρκωτικών).
9. <u>Στρατιώτης</u>	Φαντάροι Όσοι υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.
10. <u>Νοικοκυρά, οικιακές εργασίες ή/και φροντίδα παιδιών/ηλικιωμένων</u>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Νοικοκυρές</li><li>- Όσοι/ες ασχολούνται με οικιακές εργασίες</li><li>- Συνταξιούχοι που λαμβάνουν σύνταξη αποθανόντος συζύγου ή πατέρα</li><li>- Άτομα σε γονική άδεια ή άδεια ανατροφής τέκνου (εκτός της άδειας μητρότητας/πατρότητας) που λαμβάνουν τις προβλεπόμενες παροχές μητρότητας (εξάμηνη άδεια ΟΑΕΔ).</li></ul>
11. <u>Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου</u>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Εισοδηματίες</li><li>- Σε αναμονή συνταξιοδότησης</li><li>- Υποψήφιοι εισαγωγής σε πανεπιστημιακά/τεχνολογικά ιδρύματα</li><li>- Όσοι είναι σε αναμονή στράτευσης ή μόλις απολύθηκαν από το στρατό</li><li>- Άτομα που περιμένουν να αναλάβουν εργασία που έχουν ήδη βρει</li><li>- Άτομα σε διαθεσιμότητα εφόσον λαμβάνουν κάτω από το 50% του μισθού τους ή δεν πρόκειται να επιστρέψουν στην εργασία τους</li><li>- Άτομα που θα μεταναστεύσουν</li><li>- Άεργοι (άτομα που δε θέλουν να εργαστούν)</li></ul>
12. <u>Άτομο με μόνιμη αναπηρία</u>	Άτομα με μόνιμη αναπηρία που δεν εργάζονται λόγω της αναπηρίας τους.

<b>Δ3α. Υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης</b>	
«Υποβάλατε αίτηση για συνταξιοδότηση μετά τις 12/5/2016 (ανεξάρτητα από την ημερομηνία απόδοσης της σύνταξης);»	Συμπληρώνεται μόνο για τους Συνταξιούχους (Κωδικός 7 στην Ερώτηση Δ3. Το ερώτημα απευθύνεται σε ερευνώμενους που έχουν γεννηθεί από το έτος 1944 και μετά, οι οποίοι απαντούν με ΝΑΙ/ΟΧΙ αναλόγως.
<b>Δ4. Αναζήτηση εργασίας</b>	
<b>Περίοδος αναφοράς</b>	Τελευταίες τέσσερις (4) εβδομάδες
«Κατά τις τελευταίες 4 εβδομάδες αναζητήσατε μια εργασία;»	<p><b>Θετική απάντηση</b> θα καταχωρηθεί για όσους</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Αναζητούν ενεργά μια εργασία (Η παρακολούθηση σεμιναρίων/εκπαίδευσης προς βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων <u>δεν</u> θεωρείται μέσο αναζήτησης εργασίας)</li> <li>- Έχουν βρει εργασία την οποία θα ξεκινήσουν τουλάχιστον τρεις (3) μήνες μετά</li> </ul> <p><b>Αρνητική απάντηση</b> θα καταχωρηθεί για όσους</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Περιμένουν απάντηση σε αίτηση που έχουν κάνει για εργασία και ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα</li> <li>- Έχουν απευθυνθεί στον ΟΑΕΔ και περιμένουν να τους καλέσουν να αναλάβουν μία εργασία</li> <li>- Περιμένουν τα αποτελέσματα διαγωνισμού για διορισμό στο δημόσιο τομέα, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα</li> <li>- Συνταξιούχοι σε κανονική ηλικία</li> </ul>
<b>Δ5. Διαθεσιμότητα για εργασία</b>	
<b>Περίοδος αναφοράς</b>	Τρέχουσα / Περίοδος αναφοράς
«Αν βρίσκατε σήμερα μια εργασία, έχετε τη δυνατότητα να την αναλάβετε μέσα στις επόμενες 2 εβδομάδες;»	<p><b>Θετική απάντηση</b> θα καταχωρηθεί για όσους</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Είναι διαθέσιμοι να αναλάβουν μια εργασία στις επόμενες δύο (2) εβδομάδες</li> <li>- Έχουν βρει εργασία την οποία θα ξεκινήσουν τουλάχιστον τρεις (3) μήνες μετά</li> </ul>

## Τμήματα E και Z. Χαρακτηριστικά της εργασίας

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα / Τελευταία
<p>Τα χαρακτηριστικά της εργασίας συμπληρώνονται σε δύο διαφορετικές ενότητες ανάλογα με την <b>κύρια ασχολία</b> του ατόμου. Συγκεκριμένα:</p>	
<p><b>Τμήμα E.</b> Για όσους σήμερα <b>δεν έχουν</b> ως κύρια ασχολία την εργασία (δηλαδή, Περιπτώσεις 5-12 ερωτήματος Δ3).            Το <b>τμήμα E</b> συγκεντρώνει πληροφορίες που αφορούν στην τελευταία εργασία, όσων <i>δε θεωρούν ότι η κύρια ασχολία τους σήμερα είναι η εργασία</i>, αλλά <b>και</b> πληροφορίες που αφορούν στη σημερινή εργασία, που ενδέχεται να έχουν ορισμένοι και την οποία <i>θεωρούν ως δευτερεύουσα</i> και όχι κύρια ασχολία τους.</p>	
<p><b>Τμήμα Z.</b> Για όσους σήμερα <b>έχουν</b> ως κύρια ασχολία την εργασία (δηλαδή, Περιπτώσεις 1-4 ερωτήματος Δ3).            Το <b>τμήμα Z</b> συγκεντρώνει πληροφορίες, που αφορούν στην κύρια εργασία όσων θεωρούν ότι η σημερινή <b>κύρια ασχολία τους είναι η εργασία</b>. Ως <b>κύρια εργασία</b> θεωρείται, για τους ερευνωμένους που έχουν περισσότερες από μία εργασίες, αυτή στην οποία απασχολούνται, συνήθως, τις περισσότερες ώρες.</p>	
<p><b>Ερώτημα E1:</b> «Εργάζεστε σήμερα ή έχετε ποτέ εργαστεί;»</p>	<p>Συμπληρώνεται <b>ΝΑΙ</b> για όσους έχουν ή είχαν <i>εργασία πλήρους ή μερικής απασχόλησης για τουλάχιστον έξι μήνες</i>, η οποία όμως <b>δεν</b> αποτελεί κατά την τρέχουσα περίοδο την κύρια ασχολία τους</p> <p><b>Περιλαμβάνονται:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Φοιτητές που εργάζονταν παράλληλα με τις σπουδές τους σε κανονική εργασία</li> </ul> <p><b>Δεν περιλαμβάνονται:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Φοιτητές που εργάστηκαν μόνο για την περίοδο των διακοπών ή που εργάζονταν περιστασιακά κατά τη διάρκεια των σπουδών τους</li> </ul> <p>Αν η απάντηση είναι <b>ΟΧΙ</b> → Συνεχίστε με την <b>Ερώτηση Η2α</b></p>
<p><b>Ερωτήματα E2 και Z1</b>            «Να περιγράψετε, με τη μεγαλύτερη δυνατή λεπτομέρεια, το είδος της κύριας δραστηριότητας (επάγγελμα) που είχατε στην τελευταία εργασία σας ή έχετε στη σημερινή εργασία σας»</p>	<p><b>Είδος κύριας δραστηριότητας</b>            Καταχωρείται το είδος της εργασίας (επάγγελμα, ειδικότητα) του ερευνωμένου στο κατάστημα, στο εργοστάσιο, στην επιχείρηση κλπ., όπου εργάζεται ή εργαζόταν.  <b>Επισημαίνεται</b> ότι η απάντηση πρέπει να είναι πλήρης και σαφής, ώστε να είναι δυνατή η ταξινόμηση του επαγγέλματος από την ΕΛΣΤΑΤ με βάση την διεθνή ταξινόμηση επαγγελμάτων (ISCO), π.χ. υφαντής, μηχανικός αυτοκινήτων, διευθυντής λογιστηρίου, ταμίας, πωλητής, χειριστής πρέσας, συναρμολογητής μηχανημάτων κλπ.</p>
<p><b>Ερωτήματα E3 και Z2</b>            «Να περιγράψετε την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης (κατάστημα, εργοστάσιο, υπηρεσία κ.λπ.), στην οποία εργάζεστε/εργαζόσασταν»</p>	<p><b>Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας</b>            Καταχωρείται ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση στην οποία το άτομο εργάζεται/εργαζόταν, <b>με τη μεγαλύτερη δυνατή ανάλυση και με σαφήνεια</b>.  <b>Γενικές απαντήσεις</b>, όπως εργοστάσιο, κατάστημα, εταιρεία, δημόσια υπηρεσία, Ν.Π.Δ.Δ. κλπ. <b>δεν είναι δεκτές</b>.  <b>Ικανοποιητικές απαντήσεις</b> είναι π.χ.:            Εργοστάσιο Υφασμάτων, Επιπλοποιείο, Κατάστημα Λιανικής ή</p>



	<p>Χονδρικής πώλησης Επίπλων, Εταιρεία Υδάτων, Μεταλλεία Σιδήρου, Δημόσιο ή Ιδιωτικό Σχολείο, Καλλιέργεια καπνού κλπ. Πρέπει, δηλαδή, να αναγράφεται ακριβώς το είδος του προϊόντος που παράγει ή πωλεί το κατάστημα/επιχείρηση ή το είδος της υπηρεσίας που προσφέρει.</p> <p><b>Επισημαίνεται</b> ότι η περιγραφή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο αναλυτική, προκειμένου να γίνει η κωδικογράφηση από την ΕΛΣΤΑΤ με βάση τη διεθνή ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας (NACE).</p>
<p><b>Ερωτήματα E4 και Z5</b> «Στην κύρια εργασία (σημερινή ή τελευταία) είστε/ήσασταν:»</p>	<p><b>Θέση στην εργασία</b> Στο ερώτημα αυτό καταγράφεται η θέση του ατόμου στην εργασία, με βάση τους παρακάτω κωδικούς:</p> <p><b>1. Αυτοαπασχολούμενος με μισθωτό/ούς</b> Η περίπτωση του ατόμου που έχει/είχε δική του εργασία (επιχείρηση, κατάστημα, γραφείο, γεωργική εκμετάλευση, οικοτεχνία κλπ.) – μόνο του ή συνεταιρικά – στην οποία εργάζεται/εργαζόταν και στην οποία απασχολούνται ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι, ή εργάτες με οποιοδήποτε είδος αμοιβής (μισθό, ημερομίσθιο, ποσοστά, με το κομμάτι, αμοιβή σε είδος κλπ.) – Εργοδότης</p> <p><i>Περιλαμβάνονται:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ελεύθεροι επαγγελματίες, όπως γιατροί, δικηγόροι και άλλοι επαγγελματίες εφόσον απασχολούν προσωπικό</li> <li>- Εργαζόμενοι κατ' αποκοπή, που αναλαμβάνουν την εκτέλεση ενός έργου και αμείβονται για αυτό, εάν απασχολούν τρίτα πρόσωπα με αμοιβή π.χ., οι εργολάβοι οικοδομών, οι υδραυλικοί, οι ηλεκτρολόγοι κλπ. που χρησιμοποιούν τεχνίτες ή εργάτες τους οποίους πληρώνουν οι ίδιοι.</li> </ul> <p><b>2. Αυτοαπασχολούμενος χωρίς μισθωτό/ούς</b> Η περίπτωση του ατόμου που έχει/είχε δική του εργασία (επιχείρηση, κατάστημα, γραφείο, γεωργική εκμετάλευση, οικοτεχνία κλπ.) – μόνο του ή συνεταιρικά – στην οποία εργάζεται/εργαζόταν και στην οποία <b>δεν απασχολεί τρίτα πρόσωπα με αμοιβή</b>. Μπορεί, όμως, να απασχολεί μέλη της οικογένειάς του ή μαθητευόμενους χωρίς αμοιβή.</p> <p><i>Περιλαμβάνονται:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Γεωργοί που καλλιεργούν μόνοι τους ή με τη βοήθεια των μελών της οικογένειάς τους τα χωράφια τους</li> <li>- Πλανόδιοι έμποροι, μικροεπαγγελματίες, ελεύθεροι επαγγελματίες, όπως γιατροί, δικηγόροι εφόσον δεν απασχολούν προσωπικό κ.α.</li> <li>- Εργαζόμενοι κατ' αποκοπή, που αναλαμβάνουν την εκτέλεση ενός έργου και αμείβονται για αυτό, εάν δεν απασχολούν τρίτα πρόσωπα, προμηθεύονται, όμως, οι ίδιοι τα υλικά για την εκτέλεση του έργου ή αν χρησιμοποιούν δικά τους μηχανήματα, μεγάλης συνήθως αξίας, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως κεφάλαιο (π.χ., τρακτέρ, κομπρεσέρ κλπ.)</li> </ul>

	<p><b>3. Μισθωτός:</b>          Η περίπτωση του ατόμου που εργάζεται/εργάζονταν σε κατάσταση, επιχείρηση κλπ. του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με πλήρη ή μερική απασχόληση, και για την εργασία του αμείβεται/αμείβονταν με μισθό, ημερομίσθιο, ποσοστά επί των πωλήσεων, με το κομμάτι ή και σε είδος.  <i>Περιλαμβάνονται:</i>          - «εργαζόμενοι κατ' αποκοπή», όταν αναλαμβάνουν την εκτέλεση ενός έργου και αμείβονται γι' αυτό με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν προσωπικό ή δικά τους μηχανήματα. Οπότε, η αμοιβή τους θεωρείται ότι είναι αποτέλεσμα της προσωπικής τους μόνο εργασίας, π.χ. γεωργικοί εργάτες που αναλαμβάνουν κατ' αποκοπή το σκάψιμο του αμπελώνα, μοδίστρες που εργάζονται σε σπίτια κλπ..</p> <p><b>4. Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση, χωρίς αμοιβή:</b>          Η περίπτωση του ατόμου που βοηθά/βοηθούσε κάποιο/α μέλος/η του νοικοκυριού στην οικογενειακή επιχείρηση (κατάστημα, γραφείο, γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση, οικοτεχνία κλπ.), χωρίς να λαμβάνει οποιασδήποτε μορφής αμοιβή (σε χρήμα ή σε είδος) για την εργασία του, εκτός από τα έξοδα συντήρησής του και πιθανόν κάποιο "χαρτζιλίκι".</p>
<p><b>Ερωτήματα E5 και Z7</b>  <i>«Τι είδους εργασιακή σχέση έχετε/είχατε στην εργασία σας;»</i></p>	<p><b>Εργασιακή σχέση</b>  <i>Απαντούν μόνο οι μισθωτοί</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. <u>Μόνιμη ή αορίστου χρόνου</u> εργασία θεωρείται η εργασιακή σχέση για την οποία υπάρχει γραπτή συμφωνία απεριόριστης χρονικής διάρκειας</li> <li>2. <u>Σύμβαση ορισμένου χρόνου ή έργου</u> θεωρείται η εργασιακή σχέση για την οποία υπάρχει γραπτή συμφωνία περιορισμένης χρονικής διάρκειας, ενώ ως "προσωρινή" θεωρείται η εργασία μικρής, συνήθως, χρονικής διάρκειας, η οποία δεν παρέχει βεβαιότητα για το μέλλον</li> <li>3. <u>Καμία σύμβαση εργασίας</u> θεωρείται η εργασιακή σχέση για την οποία δεν υπάρχει καμιάς μορφής γραπτή συμφωνία (περιστασιακή εργασία κλπ.)</li> </ol>
<p><b>Ερωτήματα E6 και Z8</b>  <i>«Στην εργασία σας έχετε/είχατε την εποπτεία ή το συντονισμό κάποιου προσωπικού;»</i></p>	<p><b>Εποπτεία ή συντονισμό προσωπικού</b>  <i>Απαντούν μόνο οι μισθωτοί</i>          Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα πρέπει να δοθεί με βάση την <i>συνήθη κατάσταση</i> και όχι σε σχέση με το τι ίσχυε την εβδομάδα αναφοράς.</p> <p><b>Θετική απάντηση</b> θα δώσουν τα άτομα που στην εργασία τους είχαν/έχουν την εποπτεία ή το συντονισμό προσωπικού <i>θεσμοθετημένα</i>, δηλαδή είναι διευθυντές, προϊστάμενοι τμημάτων κ.ά.</p> <p>Ο ερευνώμενος θα πρέπει να απαντήσει <b>ΝΑΙ</b> ακόμα και αν:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- εποπτεύει μόνο έναν εργαζόμενο</li> <li>- έχει και άλλα καθήκοντα, και η εποπτεία άλλων εργαζόμενων αποτελεί τμήμα μόνο των καθηκόντων του.</li> </ul> <p><b>Αρνητική απάντηση</b> θα δώσουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- όσοι έχουν μερική εποπτεία προσωπικού, λόγω αρχαιότητας, εμπειρίας ή λόγω ύπαρξης συγκεκριμένων</li> </ul>

	<p>προσόντων και καθηκόντων (π.χ. υπεύθυνοι γραφείου, ομαδάρχες κá.)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- όσοι αντικαθιστούν/αναπληρώνουν για ορισμένες ημέρες τον προϊστάμενο που λείπει με άδεια</li> </ul>
<p><b>Ερώτημα Z3</b> «Πόσα άτομα απασχολούνται στην τοπική μονάδα της επιχείρησης, του οργανισμού ή της υπηρεσίας που εργάζεστε;»</p>	<p><b>Αριθμός απασχολούμενων</b> Καταγράφεται ο αριθμός των απασχολούμενων στην τοπική μονάδα της επιχείρησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Συμπεριλαμβάνεται ο ερευνώμενος και ο εργοδότης, ή ο αυτοαπασχολούμενος επιχειρηματίας</li> <li>- Δε συμπεριλαμβάνονται οι ευκαιριακά ή περιστασιακά εργαζόμενοι, καθώς και τα συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη της οικογένειας.</li> </ul> <p>Ως "τοπική μονάδα" της επιχείρησης θεωρείται το κτίριο ή το σύνολο κτιρίων, που βρίσκονται σε μία και μόνο συγκεκριμένη τοποθεσία. Αν ένα άτομο εργάζεται σε περισσότερα από ένα μέρη ή στο σπίτι του, ως τοπική μονάδα θα θεωρείται το Διευθυντικό Τμήμα της επιχείρησης. Για παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- αν κάποιος εργάζεται σε εκκοκκιστήριο βάμβακος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών, θα μας πληροφορήσει για τον αριθμό των ατόμων που εργάζονται μόνο στο εκκοκκιστήριο, που εργάζεται και ο ίδιος και όχι τον αριθμό των ατόμων που εργάζονται στην Ε.Α.Σ. του τόπου του ή στα εκκοκκιστήρια της Ε.Α.Σ. σε όλη την Ελλάδα</li> <li>- αν κάποιος εργάζεται σε ένα υποκατάστημα τράπεζας θα μας πληροφορήσει για τον αριθμό των εργαζόμενων σε αυτό το υποκατάστημα και όχι για τον αριθμό των ατόμων που εργάζονται σε ολόκληρη την τράπεζα.</li> </ul>
<p><b>Ερώτημα Z4</b> «Πόσες ώρες απασχολείστε, συνήθως, την εβδομάδα στην κύρια εργασία σας;»</p>	<p><b>Ώρες απασχόλησης στην κύρια εργασία ανά εβδομάδα</b> Καταγράφεται ο αριθμός των ωρών που συνήθως εργάζεται ο ερευνώμενος μέσα σε μία εβδομάδα</p> <p>Διευκρινίζεται ότι</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Αν ο ερευνώμενος απασχολείται σε περισσότερες από μία εργασίες, ως κύρια εργασία θεωρείται αυτή στην οποία απασχολείται περισσότερες ώρες</li> <li>- Η υπερωριακή απασχόληση περιλαμβάνεται είτε αυτή είναι αμειβόμενη είτε όχι</li> <li>- Δεν περιλαμβάνεται ο χρόνος μετάβασης από και προς την εργασία, καθώς και ο χρόνος διαλείμματος για γεύμα</li> <li>- Για τους αυτοαπασχολούμενους υπολογίζεται και η τυχόν εργασία στο σπίτι</li> <li>- Για τους δασκάλους πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι ώρες προετοιμασίας, μελέτης ή υποχρεωτικής παραμονής στο σχολείο, εκπαιδευτικό ίδρυμα κλπ</li> <li>- Στην περίπτωση που ο ερευνώμενος δεν έχει συγκεκριμένο ωράριο εργασίας (διαφέρει σημαντικά ανά εβδομάδα), υπολογίζεται ο μέσος όρος των ωρών εργασίας των τεσσάρων τελευταίων εργάσιμων εβδομάδων</li> <li>- Για τους μαθητευομένους με αμοιβή και εκπαιδευομένους σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης δεν προσμετράται ο χρόνος μαθητείας</li> </ul>

<p><b>Ερώτημα Z6</b> «Δηλώσατε ότι, συνήθως, εργάζεστε XX ώρες την εβδομάδα, στην κύρια εργασία σας. Ποιες είναι οι μηνιαίες μεικτές και καθαρές αποδοχές από την εργασία σας, συμπεριλαμβανομένων και των συνήθων υπερωριών, με αμοιβή;»</p>	<p><b>Αποδοχές μισθωτών</b> Καταχωρείται το <u>μεικτό μηνιαίο</u> και το <u>καθαρό μηνιαίο ποσό</u> από μισθωτές υπηρεσίες Ως <u>μεικτές αποδοχές</u> από μισθωτή εργασία θεωρούνται οι αποδοχές πριν την αφαίρεση των φόρων και των κρατήσεων για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση των μισθωτών. Ως <u>καθαρές αποδοχές</u> από μισθωτή εργασία θεωρούνται οι αποδοχές μετά την αφαίρεση των φόρων και των κρατήσεων για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση των μισθωτών. Στα ποσά συμπεριλαμβάνονται και οι αποδοχές από τη <u>συνήθη</u> υπερωριακή απασχόληση.</p>
<p><b>Ερώτημα Z6a</b> «Αμείβεστε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τα ελάχιστα κατώτατα όρια αμοιβής (κατώτατος μισθός), όπως αυτά προκύπτουν από τις θεσμοθετημένες συλλογικές συμβάσεις εργασίας;»</p>	<p>Το ερευνώμενο άτομο θα πρέπει να απαντήσει αν αμείβεται σύμφωνα με τα κατώτατα όρια αμοιβής (κατώτατος μισθός), όπως αυτά ορίζεται στις θεσμοθετημένες συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή όχι. Η περίπτωση «Δεν γνωρίζω» καλό θα ήταν να αποφεύγεται.</p>
<p><b>Ερώτημα Z9</b> «Έχετε αλλάξει κύρια εργασία τους τελευταίους 12 μήνες;»</p>	<p><b>Αλλαγή εργασίας</b> Το ερώτημα εξετάζει αν ο ερευνώμενος άλλαξε εργασία κατά τους τελευταίους 12 μήνες ή από την προηγούμενη συνέντευξη. <b>Οι μισθωτοί</b> θεωρείται ότι έχουν αλλάξει εργασία: - αν έχουν αλλάξει εργοδότη - αν έχουν αλλάξει σύμβαση εργασίας με τον ίδιο εργοδότη. <u>Δε</u> θεωρείται αλλαγή εργασίας η αλλαγή καθηκόντων στον ίδιο εργοδότη.  <b>Οι αυτοαπασχολούμενοι</b> θεωρείται ότι έχουν αλλάξει εργασία εάν: - έχει αλλάξει η δραστηριότητα της επιχείρησης - έχει αλλάξει η θέση τους στην εργασία, δηλαδή όταν κάποιος από αυτοαπασχολούμενος έγινε μισθωτός <u>Δε</u> θεωρείται αλλαγή εργασίας η ολοκλήρωση των εργασιών ενός συμβολαίου και η αρχή των εργασιών ενός νέου.  <b>Θετική απάντηση → Συμπλήρωση ερωτήματος Z10</b></p>

<p><b>Ερώτημα Z10</b> «Για ποιο λόγο σταματήσατε την προηγούμενη μισθωτή σας εργασία ή την επιχειρηματική σας δραστηριότητα;»</p> <p><b>Ερώτημα Z11</b> «Εργάζεστε, συνήθως, σε περισσότερες από μία εργασίες;»</p>	<p>Συμπληρώνεται ο κυριότερος λόγος αλλαγής εργασίας</p> <p><b>1.</b> Βρήκατε καλύτερη εργασία ή θέλατε να αναζητήσετε καλύτερη εργασία</p> <p>Καλύτερη εργασία ορίζεται ως η εργασία με καλύτερο μισθό, καλύτερες εργασιακές συνθήκες, ευκολότερη μετακίνηση από και προς την εργασία κλπ.</p> <p><b>2.</b> Έληξε η σύμβασή σας</p> <p>Αφορά εργαζόμενους με σύμβαση ορισμένου χρόνου ή έργου η οποία έληξε ή ολοκληρώθηκε.</p> <p>Περιλαμβάνει και τους εποχικά εργαζόμενους</p> <p><b>3.</b> Σας ανάγκασε ο εργοδότης να σταματήσετε</p> <p>Περιλαμβάνει περιπτώσεις, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- απόλυση, μείωση προσωπικού</li> <li>- κλείσιμο επιχείρησης</li> <li>- πρόωρη συνταξιοδότηση λόγω οικονομικών παραγόντων σε προβληματικούς τομείς της οικονομίας</li> </ul> <p><b>4.</b> Πουλήσατε ή κλείσατε την ατομική ή οικογενειακή σας επιχείρηση</p> <p><b>5.</b> Φροντίζατε παιδιά ή άλλα εξαρτώμενα άτομα</p> <p><b>6.</b> Άλλαξε τόπο εργασίας ο/η σύζυγος/σύντροφος, γάμος</p> <p><b>7.</b> Άλλος λόγος, δηλαδή</p> <p>Περιλαμβάνει περιπτώσεις διακοπής εργασίας για λόγους, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Μη ικανοποίηση από την εργασία</li> <li>- Συνταξιοδότηση σε κανονική ηλικία</li> <li>- Προσωπικοί λόγοι υγείας</li> </ul>
<p><b>Ερώτημα Z12</b> «Πόσες ώρες, συνολικά, εργάζεστε σε όλες τις εργασίες σας»</p>	<p>Καταγράφεται η ύπαρξη περισσότερων από μια εργασιών</p> <p>Θετική απάντηση → Συνεχίστε με το <b>ερώτημα Z12</b></p> <p>Αρνητική απάντηση → Συνεχίστε με το <b>ερώτημα Z13</b></p> <p>Καταγράφεται ο αριθμός των ωρών που συνήθως εργάζεται ο ερευνώμενος μέσα σε μία εβδομάδα σε όλες τις εργασίες του. Για τους δασκάλους/καθηγητές πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι ώρες προετοιμασίας, μελέτης ή παραμονής στο εκπαιδευτικό ίδρυμα κλπ.</p> <p>Εάν στο <b>ερώτημα Z13</b> προκύψει ότι ο ο ερευνώμενος εργάζεται λιγότερο από 30 ώρες θα πρέπει να συμπληρωθεί στο <b>ερώτημα Z14</b> ο κυριότερος λόγος για τον οποίο συμβαίνει αυτό.</p>

<p><b>Ερώτημα Z14</b>  <i>«Ποιος είναι ο κυριότερος από τους παρακάτω λόγους για τον οποίο εργάζεστε λιγότερο από 30 ώρες την εβδομάδα;»</i></p>	<p>Εάν οι λόγοι είναι περισσότεροι από ένας, ο ερευνώμενος καλείται να επιλέξει τον πιο σημαντικό και αν αυτό δεν είναι σαφές θα καταχωρισθεί ο πρώτος που ισχύει με βάση την αριθμημένη λίστα.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Παρακολουθείτε κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης</li> <li>2. Έχετε πρόβλημα υγείας</li> <li>3. Θέλετε, αλλά δεν μπορείτε να βρείτε εργασία με πλήρη απασχόληση ή να εργαστείτε περισσότερες ώρες στη σημερινή σας εργασία</li> <li>4. Δε θέλετε να εργαστείτε περισσότερες ώρες</li> <li>5. Θεωρούνται ως πλήρης απασχόληση οι ώρες ασχολίας σε όλες τις εργασίες σας  <i>Αφορά πιλότους, δασκάλους και άλλες κατηγορίες εργαζομένων, οι οποίοι, κατά κανόνα, εργάζονται λιγότερο από 30 ώρες την εβδομάδα</i></li> <li>6. Έχετε οικογενειακές υποχρεώσεις, φροντίζετε παιδιά ή άλλα άτομα</li> <li>7. Άλλος λόγος, δηλαδή (συμπληρώνεται ο λόγος)</li> </ol>
--	--

### Τμήμα Η. Ιστορικό ασχολίας

<p><b>Περίοδος αναφοράς</b></p>	<p><b>Εργασιακός βίος</b>  <i>Τα ερωτήματα Η1 &amp; Η2 αφορούν μόνο σε όσους εργάζονται σήμερα ή έχουν εργαστεί στο παρελθόν</i></p>
<p><b>Ερώτημα Η1:</b> <i>«Σε ποιά ηλικία αναλάβατε για πρώτη φορά κανονική εργασία;»</i></p> <p><b>Ερώτημα Η2:</b> <i>«Πόσα έτη συνολικά, κατά προσέγγιση, έχετε εργαστεί ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος;»</i></p>	<p>Ως <u>πρώτη κανονική εργασία</u> θεωρείται η πρώτη εργασία του ατόμου μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής του, χωρίς διακοπή, και στην οποία εργαζόταν 15 ώρες ή περισσότερο την εβδομάδα και είχε διάρκεια τουλάχιστον έξι (6) μήνες, εκτός αν διακόπηκε διότι το ερευνώμενο άτομο απολύθηκε ή βρήκε άλλη εργασία.</p> <p><b>Περιλαμβάνεται</b> και η εργασία φοιτητών/σπουδαστών/μαθητών κατά τη διάρκεια των σπουδών που ήταν μόνιμη ή αορίστου χρόνου.</p> <p><b>Δεν περιλαμβάνονται</b> οι περιστασιακές εργασίες φοιτητών/σπουδαστών/μαθητών, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.</p> <p>Θα καταγραφούν τα συνολικά έτη εργασίας, από την έναρξη της πρώτης κανονικής εργασίας μέχρι σήμερα, για όλους τους εργαζόμενους και όσους έχουν εργαστεί στο παρελθόν είτε ως μισθωτοί είτε ως αυτοαπασχολούμενοι.</p> <p>Για όσους έχουν εργαστεί και ως μισθωτοί και ως αυτοαπασχολούμενοι, θα καταγραφούν αθροιστικά τα έτη εργασίας.</p>
<p><b>Η2α:</b> <i>«Υπήρξατε άνεργος/η κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας;»</i></p>	<p>Ως <u>πενταετία</u> ορίζεται το χρονικό διάστημα 5 ετών από το τέλος της περιόδου αναφοράς της έρευνας, δηλαδή το χρονικό διάστημα Ιανουάριος 2015-Δεκέμβριος 2019.</p> <p><u>Άνεργο</u> θεωρείται το άτομο το οποίο δεν είχε εργασία, αναζητούσε, όμως, εργασία και ήταν διαθέσιμο να αναλάβει εργασία σε διάστημα 2 μηνών από την εύρεσή της.</p> <p>Σε περίπτωση που το άτομο είναι άνεργο τη δεδομένη χρονική στιγμή, θα πρέπει να δοθεί απάντηση για τη χρονική διάρκεια της τρέχουσας κατάστασης ανεργίας.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ναι</li> <li>- Όχι → Συνεχίστε με την <b>ερώτηση Η3</b></li> </ul>
<b>Η2β:</b> «Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε τη διάρκεια σε μήνες του πιο πρόσφατου χρονικού διαστήματος κατά το οποίο ήσασταν/είστε άνεργος/η;»	Καταγράφεται η διάρκεια σε μήνες του πιο πρόσφατου διαστήματος ανεργίας
<b>Περίοδος αναφοράς</b>	<b>Τελευταίοι 12 μήνες</b>
<b>Ερώτημα Η3:</b> «Για κάθε μήνα του 2019 και μέχρι σήμερα, ποια ήταν η κύρια ασχολία σας;»	<p>Καταγράφεται η <u>κύρια ασχολία</u> του ερευνώμενου για κάθε μήνα από τον Ιανουάριο του έτους αναφοράς της έρευνας μέχρι και τον Ιούνιο του έτους διενέργειας της έρευνας.</p> <p>Σκοπός του ερωτήματος αυτού είναι η καταγραφή των αλλαγών που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του 2019 και μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2020 στην κύρια ασχολία του ερευνωμένου, είτε πρόκειται για εργασία είτε για οποιαδήποτε άλλη ασχολία.</p> <p>Η ασχολία ορίζεται όπως και στο <u>Ερώτημα Δ3. Κύρια ασχολία</u>, δηλαδή, γίνεται διάκριση στους μισθωτούς, καθώς και στους αυτοαπασχολούμενους, που εργάζονται με πλήρη ή μερική απασχόληση.</p> <p><i>Επισημαίνεται ότι:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Για να διαπιστωθεί, γενικά, ποια είναι η κύρια ασχολία, ο ερευνητής θα αρκεστεί στη γνώμη του ερευνώμενου για το ποια θεωρεί ο ίδιος ως κύρια.</li> <li>- Αν ο ερευνώμενος είχε περισσότερες από μία ασχολίες, κατά τη διάρκεια του ίδιου μήνα, τότε θα θεωρηθεί ως κύρια ασχολία, για το συγκεκριμένο μήνα, η ασχολία με τη μεγαλύτερη διάρκεια.</li> <li>- Διευκρινίζεται ότι ο βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση, ανάλογα με τις ώρες που απασχολείται σε αυτή, θα περιληφθεί στους αυτοαπασχολούμενους με πλήρη ή μερική απασχόληση.</li> </ul>
<b>Η4:</b> «Για πόσους μήνες κατά τη διάρκεια του 2019 εργασθήκατε σε οποιαδήποτε εργασία για την οποία λάβατε οποιαδήποτε αμοιβή σε χρήμα ή σε είδος;»	Καταγράφεται ο αριθμός μηνών εντός του 2019 όπου το ερευνώμενο μέλος εργάστηκε σε οποιαδήποτε εργασία για την οποία έλαβε αμοιβή σε χρήμα ή σε είδος. Η απάντηση θα πρέπει να είναι σε συμφωνία με την Ερώτηση Η3. Αν η απάντηση στην Ερώτηση Η3 είναι <u>διαφορετική από 5</u> (Άνεργος) → Συνεχίστε με το Τμήμα Θ, ενώ <u>εφόσον είναι 5</u> συνεχίστε με την <b>ερώτηση Η5</b> που ακολουθεί.
<b>Η5:</b> «Δηλώσατε (στην ερώτηση Η3) ότι υπήρξατε άνεργος το 2019. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ανεργίας υπήρξατε:»	Επιλέγεται ένα από τα ακόλουθα, με στόχο να συλεχθεί η εγγραφή ή όχι στα επίσημα μητρώα ανεργίας και το χρονικό διάστημα της καταγραφής: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Άνεργος και εγγεγραμμένος στα επίσημα μητρώα ανεργίας καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου ανεργίας</li> <li>- Άνεργος και εγγεγραμμένος στα επίσημα μητρώα ανεργίας για μέρος της χρονικής περιόδου ανεργίας</li> <li>- Άνεργος και μη εγγεγραμμένος στα επίσημα μητρώα ανεργίας</li> </ul>

## Τμήμα Θ. Εισόδημα μισθωτών.

### Εισόδημα Μισθωτών

Στα ερωτήματα Θ1-Θ10 καταγράφονται τα εισοδήματα που είχε ο ερευνώμενος, κατά τη διάρκεια του 2019, από μισθωτές υπηρεσίες, από μία ή περισσότερες εργασίες.

**Ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες** ορίζεται η συνολική αμοιβή, σε χρήμα ή σε είδος, που καταβάλλεται από έναν εργοδότη σε έναν εργαζόμενο, ως αντιστάθμισμα της εργασίας που παρείχε ο δεύτερος κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς του εισοδήματος. Στο εισόδημα των μισθωτών περιλαμβάνονται τόσο τα εισοδήματα από την τακτική εργασία όσο και από την δευτερεύουσα, περιστασιακή ή προσωρινή εργασία.

Εφόσον ο ερευνώμενος έχει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θα απαντήσει θετικά στο **ερώτημα Θ1** και θα συμπληρώσει και τα υπόλοιπα ερωτήματα της ενότητας Θ ως εξής:

Περίοδος αναφοράς	Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2019-Δεκ. 2019)
<b>Ερώτημα Θ2:</b> «Ύψος τακτικών καθαρών αποδοχών κατά μήνα»	Καταγράφονται οι καθαρές αποδοχές του ερευνωμένου ανά μήνα, κατά τη διάρκεια του έτους 2019. Ως <b>καθαρές αποδοχές</b> θεωρούνται οι αποδοχές που λαμβάνει ο ερευνώμενος, αφού αφαιρεθούν από αυτές ο φόρος που παρακρατήθηκε και οι εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση.
<b>Ερώτημα Θ3:</b> «Ασφαλιστήκατε για πρώτη φορά»	Διερευνάται η ημερομηνία πρώτης ασφάλισης του ερευνώμενου: 1. Μέχρι την 31-12-1992 2. Από 1-1-1993 3. Δεν έχει ασφαλιστεί ποτέ → Συνεχίστε με την <b>ερώτηση Θ7</b> Περιλαμβάνεται η ασφάλεια υγείας, κύριας και επικουρικής σύνταξης και πρόνοιας.
<b>Ερώτημα Θ4:</b> «Ποιό είναι το ασφαλιστικό σας ταμείο (πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ);»	Καταγράφονται πληροφορίες για τα εξής: - ταμείο/α υγειονομικής περίθαλψης - ταμείο/α κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης - ταμείο/α επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης στο/στα οποίο/α είναι ασφαλισμένος ο μισθωτός (π.χ. Δημόσιο, ΙΚΑ κλπ.), καθώς και - οι μήνες ασφάλισης κατά τη διάρκεια του 2019
<b>Ερώτημα Θ5:</b> «Πόσα έτη είστε ασφαλισμένος;»	Καταγράφονται τα συνολικά έτη ασφάλισης (ακόμη και αν ήταν σε διαφορετικά ταμεία).
<b>Ερώτημα Θ6.</b> «Καταβάλλετε επιπρόσθετες εισφορές λόγω ένταξης του επαγγέλματός σας στα βαρέα και ανθυγιεινά;»	Συμπληρώνουν <b>Ναι</b> όσοι καταβάλλουν πρόσθετες εισφορές, εφόσον εργάζονται σε ειδικότητες εντασσόμενες στη λίστα με τις βαριές και ανθυγιεινές εργασίες με βάση το χώρο εργασίας ή το επάγγελμα που ασκούν.



<p><b>Ερώτημα Θ7.</b> «<i>Η επιχείρηση ή ο οργανισμός που εργάζεστε/εργαζόσασταν ανήκει:</i>»</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. στο Δημόσιο Τομέα, δηλαδή σε Υπουργεία, ΝΠΔΔ, Γενικές Γραμματείες, στη Δημόσια Εκπαίδευση (π.χ. σχολεία) ή την Δημόσια Υγεία (νοσοκομεία) κ.λπ.</li> <li>2. στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή Δήμους ή Περιφέρειες</li> <li>3. στις Δημόσιες Επιχειρήσεις, όπως ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, ΕΛΤΑ, ΟΤΕ, Εθνική Τράπεζα Ελλάδος και άλλα ΝΠΔΔ</li> <li>4. στον Ιδιωτικό τομέα, δηλαδή σε καταστήματα ή επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, όπως εμπορικά καταστήματα, ιδιωτικά σχολεία, νοσοκομεία, τράπεζες, εργοστάσια κ.λπ.</li> </ol>
<p><b>Ερώτημα Θ8:</b> «<i>Καταβάλλετε εσείς ή ο εργοδότης σας εισφορές σε χρηματοδοτούμενα συστήματα ασφάλισης (ομαδικά συμβόλαια) που αφορούν παροχές σύνταξης ή υγείας κλπ</i>»</p> <p><b>Ερώτημα Θ9:</b> «<i>Ετήσιο ποσό που καταβάλλει ο εργοδότης και ετήσιο ποσό που καταβάλλει ο ερευνώμενος σε συγκεκριμένο χρηματοδοτούμενο επαγγελματικό σύστημα ασφάλισης</i>»</p>	<p>Εφόσον ο ερευνώμενος συμμετέχει σε κάποιο χρηματοδοτούμενο επαγγελματικό σύστημα ασφάλισης (ομαδικό συμβόλαιο) απαντά θετικά στο <b>ερώτημα Θ8</b> και στο <b>ερώτημα Θ9</b> καταγράφονται ξεχωριστά τα <u>ετήσια ποσά</u> που καταβάλλει ο εργοδότης και ο ερευνώμενος.</p> <p><i>Επισημαίνεται</i> ότι ως προς τις συνταξιοδοτικές παροχές υπάρχουν τρεις (3) κατηγορίες (το αποκαλούμενο σύστημα τριών πυλώνων):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- τα σχήματα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης</li> <li>- τα σχήματα επαγγελματικών συντάξεων (ΤΕΑ)</li> <li>- τα ιδιωτικά σχήματα που συνήθως έχουν τη μορφή συμβολαίων ή προϊόντων που προέρχονται από ασφαλιστικές εταιρίες ασφαλίσεων ζωής</li> </ul> <p>Το ερώτημα αφορά στο δεύτερο πυλώνα, δηλαδή στα σχήματα <b>επαγγελματικών συντάξεων</b> (ασφαλιστικά προγράμματα Ανθρώπινου Δυναμικού) που είναι έτσι σχεδιασμένα, ώστε να λειτουργούν συμπληρωματικά και να ενισχύουν τους τομείς του κύριου ασφαλιστικού φορέα, στον οποίο υπάγεται κάθε εργαζόμενος. Οι παροχές των προγραμμάτων Ομαδικής Ασφάλισης μπορούν να προσφέρουν στους εργαζομένους:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ασφάλεια Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας από ασθένεια</li> <li>- Ασφάλεια Θανάτου &amp; Διαρκούς Ανικανότητας από ατύχημα</li> <li>- Ασφάλεια Πρόσκαιρης Ολικής Ανικανότητας από ατύχημα ή ασθένεια</li> <li>- Ασφάλεια Εξόδων Θεραπείας σε περίπτωση ατυχήματος (εντός ή εκτός νοσοκομείου)</li> <li>- Ασφάλεια Σοβαρών Ασθενειών</li> <li>- Ευρεία Νοσοκομειακή και Εξωνοσοκομειακή Περίθαλψη</li> </ul>

**Ερώτημα Θ10:** «Εισόδημα προερχόμενο από τις παρακάτω πηγές»

Καταγράφονται τα εισοδήματα από πηγές, που σχετίζονται με τη μισθωτή εργασία του ερευνώμενου. Καταγράφονται τα μηνιαία ποσά ανά πηγή και ο αριθμός μηνών.

**Επισημαίνεται η βαρύτητα που πρέπει να δοθεί από τον ερευνητή στη σωστή καταγραφή των ποσών και του αριθμού των μηνών που αυτά ελήφθησαν, ενώ σε καμία περίπτωση δεν είναι επιτρεπτές οι διπλοεγγραφές.** π.χ. καταχώρηση δώρου Χριστουγέννων τόσο ξεχωριστά όσο και στο μηνιαίο καθαρό εισόδημα Δεκεμβρίου.

**Περιλαμβάνονται:**

- οι υπερωρίες
- οι αμοιβές διευθυντών σε επιχειρήσεις ανώνυμης εταιρικής μορφής
- οι προμήθειες και τα φιλοδωρήματα
- οι αποδοχές για αμοιβή με το κομμάτι (φασόν)
- το επίδομα ανάδοχων οικογενειών για οικογένειες που υιοθετούν μόνιμα ή και προσωρινά παιδιά
- τα μερίσματα από μετοχές και τα δώρα (bonus) οποιασδήποτε μορφής που δίνονται στον εργαζόμενο από την επιχείρηση για την υψηλή απόδοσή του, π.χ. ένας μισθός επιπλέον, ως δώρο, μετά το κλείσιμο του ετήσιου ισολογισμού κλπ.
- το επίδομα λόγω εργασίας σε παραμεθόρια περιοχή και το επίδομα/βοήθημα για μεταφορά από/προς την εργασία
- το επίδομα αδείας και το δώρο Πάσχα
- το επίδομα γονικής αδείας που δίνεται στον γονέα σε περίπτωση προσωρινής διακοπής ή χρήσης μειωμένου ωραρίου της εργασίας του με σκοπό την ανατροφή του παιδιού (9μηνη παροχή για το Δημόσιο τομέα)
- το επίδομα παραγωγικότητας
- το Δώρο Χριστουγέννων
- το επίδομα των οικοδόμων (δωρόσημο)
- λοιπές αποδοχές που δεν περιλαμβάνονται στον τακτικό μισθό, όπως τα πριμ τακτικής προσέλευσης κ.ά.

**Δεν περιλαμβάνονται** τα ποσά που αφορούν σε:

- αποζημίωση για έξοδα μετακίνησης (π.χ. έξοδα ταξιδιού και ημερήσια αποζημίωση για εκτός έδρας εργασία)
- πρόωγη αποχώρηση από την εργασία, επίδομα που καταβάλλεται περιοδικά σε άτομα μεγάλης ηλικίας που αποσύρονται από την εργασία -πριν την ηλικία συνταξιοδότησης- λόγω μείωσης προσωπικού, που οφείλεται στη λήψη οικονομικών μέτρων, όπως η επαναδόμηση της επιχείρησης ή του βιομηχανικού κλάδου. Το επίδομα διακόπτεται μόλις το άτομο φτάσει στην ηλικία κανονικής συνταξιοδότησης.
- αγορά ειδικής στολής απαραίτητης για την εργασία
- εφάπαξ αμοιβές λόγω συνταξιοδότησης σε κανονική ηλικία και
- πληρωμές για ημέρες απεργίας από ταμεία αλληλοβοήθειας.

### **Παροχή αυτοκινήτου της επιχείρησης**

Η παροχή αυτοκινήτου της επιχείρησης αποτελεί εισόδημα σε είδος, το οποίο με κατάλληλη μέθοδο θα εκτιμηθεί ποσοτικά και θα συνυπολογιστεί στο συνολικό και στο διαθέσιμο εισόδημα.

**Στο Ερώτημα Θ12:** *«Παρακαλώ, να αναφέρετε τη μάρκα, το μοντέλο και το έτος πρώτης κυκλοφορίας του οχήματος»*

Η καταχώρηση της απάντησης γίνεται όπως στο ακόλουθο παράδειγμα:

- Μάρκα: OPEL (εργοστάσιο κατασκευής)
- Μοντέλο: Astra 1600 cc
- Έτος πρώτης κυκλοφορίας: 2002

Στο **Ερώτημα Θ13** καταγράφεται ο αριθμός μηνών του 2019 για τους οποίους το ερευνώμενο μέλος χρησιμοποίησε το όχημα που του παρείχε ο εργοδότης.

**Στο Ερώτημα Θ14:** *«Ο εργοδότης καταβάλλει χρήματα για την ασφάλεια, τα τέλη κυκλοφορίας ή την τακτική επισκευή του οχήματος;»*

Στο πλαίσιο της συμφωνίας του υπαλλήλου με τον εργοδότη του, ο δεύτερος, συνήθως, καταβάλλει τα ποσά της ασφάλειας του αυτοκινήτου, τα τέλη κυκλοφορίας ή και τις τακτικές επισκευές. Θα πρέπει να καταχωρηθεί απάντηση σε όλα τα υποερωτήματα.

### **Άλλες παροχές σε είδος**

**Ερώτημα Θ15:** *«Κατά τη διάρκεια του 2019, σας παρείχε ο εργοδότης σας:»*

- ✓ Δωρεάν ή με συμμετοχή γεύματα, μέσα στο ωράριο εργασίας: παροχή, που συνήθως συναντάται στον ιδιωτικό τομέα.
- ✓ Δωρεάν ή Μειωμένες τιμές για ΔΕΗ, σταθερό ή κινητό τηλέφωνο, νερό κλπ.: για εργαζομένους στη ΔΕΗ, στον ΟΤΕ ή σε οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση που παρέχει υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, αλλά και σε οποιαδήποτε επιχείρηση παρέχει κινητό τηλέφωνο στους υπαλλήλους της, στην Εταιρεία Υδάτων κλπ.
- ✓ Δωρεάν ή με μειωμένη τιμή είδη που παράγει ή εμπορεύεται: π.χ. στους εργαζομένους στη ΦΑΓΕ παρέχονται δωρεάν γάλα και άλλα γαλακτοκομικά είδη, στους εργαζομένους στα σούπερ μάρκετ παρέχονται δωρεάν ορισμένα είδη ή άλλα με μειωμένη τιμή κλπ.  
*Δεν περιλαμβάνεται π.χ. το γάλα που δίνεται στους μισθωτούς, λόγω ειδικών συνθηκών εργασίας.*
- ✓ Κουπόνια για δωρεάν προμήθεια αγαθών π.χ. κουπόνια για προμήθεια αγαθών από το σούπερ μάρκετ κλπ.  
Θα πρέπει να καταχωρηθεί απάντηση σε όλα τα υποερωτήματα.

**Ερώτημα Θ16:** *«Αν, ΝΑΙ, ποιο ήταν το συνολικό ετήσιο ποσό που εξοικονομήσατε από τις παραπάνω παροχές;»*

Θα πρέπει, έστω και κατά προσέγγιση, να εκτιμηθεί η αξία των παροχών σε είδος. Η αξία των ειδών και υπηρεσιών που παρέχονται με μειωμένη τιμή, πρέπει να υπολογίζεται ως διαφορά μεταξύ της τιμής της αγοράς και του ποσού που πληρώθηκε από τον εργοδότη. Ακόμη, επισημαίνεται ότι η αξία των ειδών και υπηρεσιών που παρέχονται από τον εργοδότη, πρέπει να υπολογίζεται σύμφωνα με τις τιμές της αγοράς τους.

### **Τμήμα Κ. Εισόδημα από αυτοαπασχόληση**

Στα ερωτήματα **K1- K21** που απαρτίζουν το τμήμα Κ καταγράφονται τα εισοδήματα που είχε ο ερευνώμενος, κατά τη διάρκεια του 2019, από αυτοαπασχόληση.

Ως εργασίες αυτοαπασχόλησης θεωρούνται οι εργασίες για τις οποίες η αποζημίωση είναι άμεσα εξαρτώμενη από τα κέρδη (ή τη δυνατότητα για κέρδη), τα οποία προέρχονται από τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παράγονται. Οι αυτοαπασχολούμενοι λαμβάνουν τις επιχειρησιακές αποφάσεις που επηρεάζουν την επιχείρηση ή μεταβιβάζουν αυτές τις αποφάσεις διατηρώντας την ευθύνη για την πρόοδο και την ευημερία της επιχείρησης.

**Περιλαμβάνονται** τα εισοδήματα από επιχείρηση του ερευνωμένου, ελεύθερο επάγγελμα, γεωργική εκμετάλλευση, υπεργολαβία, παροχή υπηρεσιών, εμπόριο, συγγραφικά δικαιώματα, δικαιώματα εκμετάλλευσης κ.ά. Επίσης, θα καταχωρηθεί εδώ το εισόδημα που έχει οποιοσδήποτε -μισθωτός, συνταξιούχος, φοιτητής κλπ.- από αυτοαπασχόληση, όπως για παράδειγμα από γεωργική/κτηνοτροφική εκμετάλλευση, παράλληλα με το εισόδημα από την κύρια εργασία του. Ακόμα, θα καταχωρηθεί και το εισόδημα που προέρχεται από την ενοικίαση κτιρίων, οχημάτων ή εξοπλισμού της επιχείρησης, καθώς και οι επιδοτήσεις (γεωργικές ή άλλες) ή οι επιχορηγήσεις από το κράτος ή την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην **Ερώτηση Κ3** ερευνάται αν ο κύριος υπεύθυνος της επιχείρησης είναι ο ερευνώμενος ή άλλο μέλος του νοικοκυριού. Αν είναι ο ερευνώμενος, τα **ερωτήματα Κ5-Κ21** απευθύνονται σε αυτόν. Διαφορετικά οι πληροφορίες λαμβάνονται από τον πλέον κατάλληλο να τις παράσχει και καταχωρούνται στο Ερωτηματολόγιο Μέλους αυτού.

<b>Περίοδος αναφοράς</b>	Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2019-Δεκ. 2019)
<b>Ερώτημα Κ5:</b> « <i>Θεωρείτε ότι έχετε μία εργασία, επιχείρηση ή τίποτα από τα παραπάνω;</i> »	Ο ερευνώμενος προσδιορίζει μόνος του αν θεωρεί ότι έχει απλά μία εργασία, μία επιχείρηση ή και τίποτα από τα παραπάνω. Ο ερευνητής όμως πρέπει να έχει υπόψη ότι γενικά ως επιχειρηματίας θεωρείται το άτομο, του οποίου το εισόδημα προέρχεται, κυρίως, από εμπορική, βιομηχανική, μεταποιητική και άλλη δραστηριότητα: π.χ. έμπορος ενδυμάτων, πολιτικός μηχανικός που κατασκευάζει και πωλεί διαμερίσματα, βιομήχανος κλπ. Συγγραφείς, μουσικοσυνθέτες, τραγουδιστές κ.ά., συνήθως, απαντούν «τίποτα από τα παραπάνω».
<b>Ερώτημα Κ6:</b> « <i>Η επιχείρηση ή δραστηριότητα είναι ατομική ή έχετε συνέταιρο /ους;</i> »	Διαπιστώνεται αν η επιχείρηση, στην οποία απασχολείται ο ερευνώμενος, είναι ατομική ή όχι, με συνέταιρους <u>εκτός</u> των μελών του νοικοκυριού.
<b><u>Υπενθύμιση για τον ερευνητή</u></b> <b>Πρέπει να επισημανθεί στον ερευνώμενο ότι τα ερωτήματα Κ7-Κ21, που ακολουθούν, έχουν στόχο την καταγραφή του εισοδήματος και του/των ασφαλιστικού/ών ταμείου/ων μόνο του ερευνωμένου και όχι των υπόλοιπων συνεταίρων του (εκτός νοικοκυριού).</b> <b>Η συμμετοχή του ερευνωμένου θα αφορά τόσο στα έσοδα όσο και στα έξοδα.</b>	
<b>Ερώτημα Κ7:</b> « <i>Για ποια χρονική περίοδο (πιο πρόσφατη) έχετε στοιχεία;</i> »	Θα καταχωρηθεί η πιο πρόσφατη χρονική περίοδος για την οποία έχει οικονομικά στοιχεία ο αυτοαπασχολούμενος. <b>Οικονομικά στοιχεία,</b> θεωρούνται τα στοιχεία που αφορούν σε πωλήσεις, παροχή υπηρεσιών, μισθοδοσία, έξοδα, ενοίκια, φόρους εισοδήματος, έμμεσους φόρους, τέλη, ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένων και μισθωτών κλπ.

<p><b>Ερώτημα Κ8:</b> «Ποιο ήταν το ετήσιο κέρδος ή ζημία από την επιχείρηση ή τη δραστηριότητά σας, κατά τη διάρκεια της προαναφερθείσας περιόδου, μετά την αφαίρεση των εξόδων της επιχείρησης;»</p>	<p>Ως κέρδος ή ζημία από την επιχείρηση ή τη δραστηριότητα θεωρείται και καταγράφεται το κέρδος ή η ζημία της επιχείρησης/ δραστηριότητας, κατά τη χρονική περίοδο αναφοράς.</p> <p>Το εισόδημα αυτό προκύπτει μετά την αφαίρεση, από τα έσοδα της επιχείρησης, των εξόδων.</p> <p><b>Έξοδα</b> θεωρούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- οι δαπάνες για πρώτες ύλες και εξοπλισμό (Η/Υ κλπ.),</li> <li>- το κόστος διανομής των εμπορευμάτων,</li> <li>- οι μισθοί των υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών για ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων στην επιχείρηση,</li> <li>- τα γενικά έξοδα διαχείρισης (ενοίκια, δαπάνες ΔΕΗ, ΟΤΕ κλπ.),</li> <li>- τα έξοδα επισκευής και συντήρησης μισθωμένων από την επιχείρηση ακινήτων,</li> <li>- τα ποσά των αποσβέσεων για την κάλυψη φθοράς των εγκαταστάσεων ή των μηχανημάτων κ.ά.</li> </ul> <p><b>Στο εισόδημα περιλαμβάνεται:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- η αξία των ειδών που έλαβε ο αυτοαπασχολούμενος/ επιχειρηματίας από την επιχείρηση ή τη δραστηριότητά του για προσωπική κατανάλωση (για τον ίδιο και την οικογένειά του), καθώς και</li> <li>- πάσης φύσεως επιδοτήσεις ή επιχορηγήσεις που έχουν ληφθεί από το κράτος ή την Ευρωπαϊκή Ένωση.</li> </ul> <p><b>Στο εισόδημα <u>δεν</u> περιλαμβάνονται:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Οι μισθοί του επιχειρηματία-διευθυντή, οι οποίοι θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και καταχωρούνται στα ερωτήματα Θ1-Θ10.</li> <li>- Τα μερίσματα του επιχειρηματία που περιλαμβάνονται στο εισόδημα από επενδύσεις.</li> <li>- Τα κέρδη από κεφαλαιακές επενδύσεις σε επιχειρήσεις ανώνυμης εταιρικής μορφής, που περιλαμβάνονται στο εισόδημα από επενδύσεις.</li> <li>- Το εισόδημα από ενοικίαση κατοικιών που ανήκουν στον ερευνώμενο (και όχι στην επιχείρηση για τις περιπτώσεις επιχειρηματιών) και το οποίο θα καταχωρηθεί στο Ερωτηματολόγιο Μέλους ως εισόδημα από ενοίκια (ερωτήματα ΝΓ1-ΝΓ6).</li> </ul>
<p><b>Ερώτημα Κ10:</b> «Το ποσό που αναφέρατε υπόκειται σε φορολόγηση ή σε κρατήσεις ασφαλιστικών εισφορών;»</p>	<p>Στόχος του ερωτήματος αυτού, αλλά και του 11 που ακολουθεί, είναι η καταγραφή του φόρου και των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλονται, προκειμένου αυτά να συνυπολογιστούν (αφαιρεθούν) στο διαθέσιμο εισόδημα.</p>

<p><b>Ερώτημα K11:</b> «Στο ποσό που δηλώσατε περιλαμβάνεται ο φόρος ή και οι ασφαλιστικές εισφορές;»</p>	<p>Διευκρινίζεται ότι οι ασφαλιστικές εισφορές είναι τα ποσά που καταβάλλονται για την ασφαλιστική κάλυψη τόσο του ίδιου του επιχειρηματία/αυτοαπασχολούμενου, όσο και των υπόλοιπων μελών του νοικοκυριού, που εργάζονται στην επιχείρηση είτε ως συντάκτοι είτε ως άμισθοι βοηθοί.</p> <p>Επισημαίνεται ότι για αυτοαπασχολούμενους ο φόρος, συνήθως, καταβάλλεται με την εκκαθάριση της δήλωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται παρακράτηση του φόρου στην πηγή με προκαταβολή.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Περιλαμβάνεται μόνο ο φόρος</b> για περιπτώσεις που ο αυτοαπασχολούμενος δεν καταβάλλει εισφορές για κοινωνική ασφάλιση για τον εαυτό του, για οποιονδήποτε προσωπικό λόγο ή για περιπτώσεις που, στο εισόδημα που δηλώθηκε, ο αυτοαπασχολούμενος δε συμπεριέλαβε τις εισφορές για κοινωνική ασφάλιση.</li> <li>- <b>Περιλαμβάνονται μόνο οι ασφαλιστικές εισφορές</b> για τις περιπτώσεις που στο εισόδημα ο αυτοαπασχολούμενος δε συμπεριέλαβε το φόρο ή για περιπτώσεις που ο φόρος είναι μηδενικός. Διευκρινίζεται ότι σε φορολόγηση υπόκεινται όλα τα εισοδήματα από αυτοαπασχόληση και το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης μπορεί να είναι πιστωτικό, χρεωστικό ή μηδενικό.</li> <li>- <b>Περιλαμβάνονται ο φόρος και οι ασφαλιστικές εισφορές</b> για περιπτώσεις που το εισόδημα υπόκειται σε φορολόγηση και καταβάλλονται από τον αυτοαπασχολούμενο εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και ο αυτοαπασχολούμενος συμπεριέλαβε στο ποσό του <b>ερωτήματος K21</b> το φόρο και τις εισφορές για κοινωνική ασφάλιση.</li> <li>- <b>Δεν περιλαμβάνονται ο φόρος και οι ασφαλιστικές εισφορές</b> για περιπτώσεις που στο εισόδημα ο αυτοαπασχολούμενος δεν συμπεριέλαβε <u>και</u> το φόρο <u>και</u> τις εισφορές για κοινωνική ασφάλιση.</li> <li>- <b>Δε γνωρίζω</b> για όσους δε γνωρίζουν τι περιλαμβάνεται στο εισόδημα που δηλώθηκε.</li> </ul> <p><i>Θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια από τον ερευνητή για αποφυγή, όσο το δυνατόν γίνεται, της απάντησης αυτής.</i></p>
<p><b>Ερώτημα K13:</b> «έχετε απορροφήσει χρήματα από λογαριασμό -που είναι μόνο για επιχειρηματικούς σκοπούς- ή το ταμείο της επιχείρησής σας για κάλυψη αναγκών δικών σας ή του νοικοκυριού σας, τα οποία δεν έχετε συμπεριλάβει στο ερώτημα K8 ως κέρδη της επιχείρησης;»</p>	<p>Στόχος του ερωτήματος αυτού είναι να διαπιστωθεί, ώστε να καταγραφεί στο K14 που ακολουθεί, το ποσό που, ενδεχομένως, απορρόφησε ο αυτοαπασχολούμενος από τον τραπεζικό λογαριασμό ή το ταμείο της επιχείρησής του, για μη επιχειρησιακούς σκοπούς, αλλά για κάλυψη αναγκών δικών του ή της οικογενείας του, π.χ. για οποιαδήποτε προσωπική δαπάνη (αγορά εισιτηρίου κινηματογράφου, αγορά ειδών ένδυσης κλπ.) ή αντίστοιχη δαπάνη για μέλη του νοικοκυριού του, για πληρωμή λογαριασμών της κατοικίας του κλπ.</p> <p><b>Δε θα περιληφθούν</b> εδώ, τα ποσά που αφορούν αμοιβές για εργασία στην επιχείρηση ή τη δραστηριότητα (μισθοί, bonus, κ.ά.) και τα οποία θα καταχωρηθούν στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (<b>ερωτήματα Θ1-Θ10</b>).</p>

<b>Ερωτήματα K15 και K16:</b>	Καταγράφονται οποιαδήποτε ποσά καταβλήθηκαν επιπρόσθετα από τον αυτοαπασχολούμενο, πέραν του φόρου και των υποχρεωτικών εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, και τα οποία μπορεί να αφορούν σε φόρο (πρόστιμο) που καταβλήθηκε για εκκρεμότητες/λάθη που διαπιστώνονται κατά το κλείσιμο των βιβλίων της επιχείρησης ή της δραστηριότητας ή κατά τον έλεγχο της πενταετίας, καθώς και σε πάσης φύσεως πρόστιμα. Επίσης, τα ποσά αυτά μπορεί να αφορούν σε επιπλέον ασφαλιστικές εισφορές, που καταβλήθηκαν για αλλαγή ασφαλιστικής κλάσης, για πρόστιμα κ.λπ.
<b>Ερώτημα K20:</b> «Σε ποια ασφαλιστική κλάση ανήκετε;»	Καταγράφεται η ασφαλιστική κλάση (αριθμητικά π.χ. 01) στην οποία ανήκει ο ερευνώμενος, π.χ. στον ΟΓΑ υπάρχουν 7 ασφαλιστικές κλάσεις, στον ΟΑΕΕ, για τους παλαιούς ασφαλισμένους, υπάρχουν 10 κλπ. Αν ο ερευνώμενος δεν γνωρίζει την ασφαλιστική κλάση στην οποία ανήκει τότε καταγράφεται ο αριθμός 99.
<b>Υπενθύμιση για τον ερευνητή:</b> <b>Επισημαίνεται</b> ότι στις περιπτώσεις που ο ερευνώμενος/η δεν εργάζεται αλλά πληρώνει ασφάλιση (π.χ. ΟΓΑ) για να λάβει σύνταξη, τότε στο ερωτηματολόγιό του (μέλους) και στην ενότητα <i>Κ.Εισόδημα από αυτοαπασχόληση</i> απαντάμε θετικά (K1=1) και συμπληρώνουμε μηδενικό εισόδημα (K8=0) με σκοπό να συμπεριλάβουμε στην ερώτηση K21 τις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλει.	

### **Τμήμα Α. Εισόδημα από επενδύσεις**

Στο τμήμα αυτό καταγράφονται τα εισοδήματα από επενδύσεις κεφαλαίων, όπως οι τόκοι χρημάτων που έχουν αποταμιευθεί σε ατομικούς λογαριασμούς τραπεζών ή ταχυδρομικού ταμιευτηρίου, καθώς και τα μερίσματα μετοχών, αμοιβαίων κεφαλαίων, ομολόγων του δημοσίου, γeros κλπ., που έχουν εισπραχθεί ή έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό, κατά τη διάρκεια του 2019.

<b>Ερώτημα Α2:</b> «Κατά τη διάρκεια του 2019 τι καθαρό εισόδημα λάβατε από τις επενδύσεις που είναι στο όνομά σας;»	Καταχωρούνται τα εισοδήματα που αναλογούν μόνο στον ερευνώμενο (το μερίδιό του από τις επενδύσεις).
<b>Ερώτημα Α3:</b> «Αν δεν γνωρίζετε το ακριβές ποσό, παρακαλώ να προσδιορίσετε, κατά προσέγγιση, το συνολικό ποσό που λάβατε από τις επενδύσεις»	Θα απαντήσουν οι ερευνώμενοι που δε γνωρίζουν το ακριβές ποσό και θα υποδείξουν κατά προσέγγιση το συνολικό ποσό που έλαβαν μέσα στο 2019.
<b>Ερώτημα Α4:</b> «Παρακαλώ να αναφέρετε τη μορφή της επένδυσης»	Να αναφερθεί η μορφή της/των επένδυσης/σεων (π.χ. μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια, ομόλογα κλπ.).

### **Τμήμα Μ. Ιδιωτικές συντάξεις**

Στα ερωτήματα του τμήματος Μ καταγράφονται τα ποσά που ελήφθησαν από τον ερευνώμενο, κατά τη διάρκεια του 2019, από ιδιωτικές συντάξεις.

Θα καταχωρηθούν οι ιδιωτικές συντάξεις γήρατος, χηρείας, ασθενείας, ανικανότητας, ανεργίας κλπ. που πληρώθηκαν από τον ίδιο τον ερευνώμενο ή, προκειμένου για σύνταξη χηρείας, από τον/την θανόντα/θανούσα σύζυγο ή συγγενή και οι οποίες καταβάλλονται σε τακτική βάση.

*Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*

Δε θα συμπεριληφθούν:

- οι συντάξεις που σχετίζονται με την εργασία
- τα κοινωνικά επιδόματα
- οι ασφάλειες ζωής που αποδίδουν κάποιο εφάπαξ ποσό στην ωρίμανσή τους και
- οι ιδιωτικές συντάξεις που προέρχονται από εισφορές που έχει πληρώσει ο εργοδότης.

Στο **ερώτημα M2** θα καταχωρηθεί η ιδιωτική σύνταξη, το ποσό που λαμβάνεται και ο αριθμός των μηνών του 2019 κατά τους οποίους λήφθηκε.

Στα **ερωτήματα M3-M4** καταγράφονται τα ποσά που καταβάλλονται ως ασφάλιστρα για το ιδιωτικό συνταξιοδοτικό πρόγραμμα για ασθένεια, αναπηρία κλπ.

*Δε θα συμπεριληφθούν* ποσά, που καταβάλλονται σε ασφαλιστικά ταμεία στα πλαίσια της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης ή σε ιδιωτικά σχήματα, με πρωτοβουλία του εργοδότη του ερευνωμένου.

### **Τμήμα ΝΑ.Επιδοτήσεις- επιδόματα - παροχές - δάνεια**

**Στα ερωτήματα της ενότητας ΝΑ θα απαντήσουν μόνο όσοι από τους ερευνώμενους/νες έλαβαν επιδότηση, παροχή, δάνειο κλπ.** (π.χ. Η επιδότηση ενοικίου θα καταγραφεί μόνο σε ένα από τα μέλη του νοικοκυριού δηλαδή στο μέλος που τη λαμβάνει).

#### **Ερωτήματα ΝΑ1-ΝΑ3:**

Τα ερωτήματα αυτά αναφέρονται σε κρατικές παροχές που αφορούν στην κατοικία του ερευνωμένου. Τέτοια επιδόματα καταβάλλονται σε τραπεζικούς ή δημόσιους υπαλλήλους, που εργάζονται σε παραμεθόριες περιοχές, στρατιωτικούς κ.ά. Περιλαμβάνεται η επιδότηση επιτοκίου για δάνειο πρώτης κατοικίας, η καταβολή, δηλαδή, μειωμένου επιτοκίου (μικρότερου από το ισχύον επιτόκιο της τράπεζας ή του οργανισμού, π.χ. πρώην ΟΕΚ όπως οι αρμοδιότητές του μεταφέρθηκαν στον ΟΑΕΔ). Επισημαίνεται ότι στο πεδίο θα καταχωρηθεί, προκειμένου για το επίδομα π.χ. στρατιωτικών, το ποσό που λαμβάνεται μηνιαίως, προκειμένου δε για την επιδότηση επιτοκίου στεγαστικού δανείου το ποσό που αντιστοιχεί στο όφελος, που έχει ο δανειολήπτης από το μειωμένο επιτόκιο είτε αυτό το όφελος ήταν άμεσο είτε έμμεσο, όταν η επιδότηση γίνεται στην Τράπεζα η οποία με τη σειρά της επιδοτεί αναλόγως.

Προκειμένου να γίνει πλήρης καταγραφή των επιδομάτων, ζητείται το είδος του επιδόματος και για πόσους μήνες λαμβάνεται κατά τη διάρκεια του 2019.

Το **ερώτημα ΝΑ4** αφορά στη λήψη δανείου από το νοικοκυριό για την αγορά ή την κατασκευή της κύριας κατοικίας, το οποίο δεν έχει ακόμη εξοφλήσει. Καταχωρείται το έτος λήψης, το ποσό, η διάρκεια δανείου, το τρέχον επιτόκιο δανείου και το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε το έτος 2019, καθώς και το είδος του δανείου (π.χ. στεγαστικό, σεισμοπαθών κλπ.)

Δεν θα καταγραφούν τα επισκευαστικά δάνεια, τα άτοκα κλπ.

### **Τμήμα ΝΒ. Κοινωνική βοήθεια**

Καταγράφονται οι ειδικές παροχές που χορηγούνται στο πλαίσιο της επιδοματικής πολιτικής που εφαρμόζεται στη Χώρα. Πρόκειται για ειδικές παροχές που έχουν στόχο την ενίσχυση των ασθενέστερων εισοδημάτων και την προώθηση της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Τα κυριότερα επιδόματα/ παροχές/ βοηθήματα που καταχωρούνται στο ερώτημα είναι:

<i>Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ)</i>	Καταβάλλεται αποκλειστικά σε ήδη συνταξιούχους, καθώς και σε δικαιούχους σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των εντασσόμενων (πλην ΟΓΑ) στον Ε.Φ.Κ.Α. οργανισμών κύριας ασφάλισης, καθώς και από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις ακόλουθες αθροιστικά προϋποθέσεις: – Συμπλήρωση του <b>65ού έτους</b> της ηλικίας τους. Το όριο αυτό δεν απαιτείται για τους συνταξιούχους λόγω αναπηρίας με ποσοστό 80%
---	--

*Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*



	<p>και άνω και για τα τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του γονέα τους. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος συμπληρώσει το απαιτούμενο όριο ηλικίας (65ο) εντός του 2019 δικαιούται το ΕΚΑΣ 2019 και αυτό καταβάλλεται από την πρώτη του επόμενου της συμπλήρωσης του 65ου έτους της ηλικίας μήνα.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Το συνολικό καθαρό ετήσιο εισόδημα από συντάξεις (κύριες, επικουρικές και βοηθήματα καταβαλλόμενα σε χρήμα), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα δεν υπερβαίνει το ποσό των 7.720 €.</li> </ul> <p>Προκειμένου να προσδιορισθεί το εισόδημα αυτό δεν λαμβάνονται υπόψη τα ποσά που αντιστοιχούν σε σύνταξη αναπήρων, θυμάτων πολεμικής περιόδου κατά την εκτέλεση στρατιωτικής υπηρεσίας, θυμάτων τρομοκρατίας, καθώς και στα προνοιακά επιδόματα</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο, καθώς και το απαλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο, εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 8.884€.</li> <li>- Το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο, καθώς και το απαλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο, εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 11.000 €.</li> <li>- Το συνολικό ακαθάριστο ποσό κύριας και επικουρικής σύνταξης που καταβάλλεται στο συνταξιούχο κατά το μήνα έκδοσης της ισχύουσας ΚΥΑ (Αριθ. Φ.11321/οικ.31032/701 της 14/06/2018, Τεύχος Β', Αρ. Φύλλου 2227), ήτοι σύνταξη μηνός Ιουνίου 2018, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως επιδομάτων δεν υπερβαίνει τα 643 €.</li> </ul> <p>Όλα τα παραπάνω ποσά αφορούν σε εισοδήματα που αποκτήθηκαν το έτος <b>2017</b> και για το λόγο αυτό για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ για το έτος 2019 εξετάζεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος του <b>φορολογικού έτους 2017</b>.</p> <p>Τα καταβληθέντα από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα ποσά ΕΚΑΣ δεν λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση των ανωτέρω εισοδηματικών κριτηρίων.</p> <p>Ειδικά όσον αφορά στους αλλοδαπούς -πολίτες τρίτων χωρών-δικαιούχους του ΕΚΑΣ, εκτός από τον όρο της μόνιμης διαμονής τους στην Ελλάδα και με σκοπό τη διασφάλιση χορήγησής του σε νόμιμα διαμένοντες, απαιτείται ρητώς η διαμονή τους στη χώρα να είναι και νόμιμη.</p> <p>Συγκεκριμένα για το 2019 το ποσό του ΕΚΑΣ ήταν 12 ευρώ το μήνα για τους συνταξιούχους που λαμβάνουν πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος και αναπηρίας. Αντίθετα, το ΕΚΑΣ ισούται με τα 2/3 του ανωτέρω ποσού για τους συνταξιούχους που:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>α) λόγω γήρατος και αναπηρίας λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη (δηλαδή είτε έχουν συνταξιοδοτηθεί σε όριο ηλικίας μικρότερο του αντίστοιχου πλήρους ή με ποσοστό αναπηρίας χαμηλότερο εκείνου που κατά περίπτωση και ασφαλιστικό φορέα προβλέπεται για χορήγηση πλήρους σύνταξης),</li> <li>β) δεν θεμελιώνουν αυτοτελές δικαίωμα συνταξιοδότησης με χρόνο ασφάλισης που έχουν πραγματοποιήσει στην Ελλάδα. Ειδικά, για τα πρόσωπα της ανωτέρω περίπτωσης β), η τυχόν μη καταβληθείσα πριν από την έναρξη ισχύος της κοινοποιούμενης διάταξης διαφορά του 1/3 του ποσού ΕΚΑΣ, δεν χορηγείται. Στις περιπτώσεις των συνταξιούχων λόγω αναπηρίας οποιαδήποτε μεταβολή του ποσοστού αναπηρίας τους (αυξητική ή μειωτική) εντός</li> </ul>
--	--

	<p>του ίδιου ημερολογιακού έτους στο οποίο καταβάλλεται το ΕΚΑΣ, δεν επιφέρει καμία μεταβολή στο ποσό αυτού, εφόσον βέβαια έχει συμπληρωθεί κατά περίπτωση και η απαιτούμενη ηλικία των 65 ετών.</p> <p>Τέλος, διευκρινίζεται ότι:</p> <p>α) σε περιπτώσεις συνταξιούχων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω που στερούνται πλήρως την ανωτέρω παροχή του ΕΚΑΣ, χορηγείται έκτακτη μηνιαία οικονομική ενίσχυση ισόποση με την παροχή του ΕΚΑΣ που έχει απωλεσθεί.</p> <p>β) σε περιπτώσεις συζύγων-συνταξιούχων που και οι δύο στερούνται πλήρως την παροχή ΕΚΑΣ, χορηγείται έκτακτη μηνιαία οικονομική ενίσχυση στο σύζυγο με το μικρότερο ατομικό εισόδημα, ισόποση με την παροχή του ΕΚΑΣ 2019 που έχει απωλεσθεί.</p> <p>γ) απαλλάσσονται πλήρως από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη όσοι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 92 του Ν.4387/2016 στερούνται την παροχή ΕΚΑΣ μέχρι την τελική κατάργησή του.</p>
<i>Παροχές παλινοστούντων, προσφύγων, αποφυλακισμένων, τοξικομανών, αλκοολικών</i>	<p>Το βοήθημα είναι ίσο προς 25 ημερήσια επιδόματα ανεργίας. Καταβάλλεται σε τρεις δόσεις. Το βοήθημα καταβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 30 μηνών από τον επαναπατρισμό των δικαιούχων. Αντίστοιχη είναι η παροχή που μπορούν να λάβουν αποφυλακισμένοι, εφ' όσον δεν είναι υπότροποι, μέσα σε τρεις μήνες από την αποφυλάκισή τους και εφόσον διαθέτουν ευνοϊκή έκθεση της Κοινωνικής Υπηρεσίας της φυλακής. Το ύψος του βοηθήματος ανέρχεται σε 15 βασικά ημερήσια επιδόματα ανεργίας.</p>
<i>Εισοδηματική ενίσχυση οικογενειών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών</i>	<p>Το επίδομα ανέρχεται σε 600€ ετησίως, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000,00€ και σε τριακόσια 300€ ετησίως, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων κυμαίνεται από 3.000,00€ έως 4.700,00€.</p> <p>Ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα νοείται το συνολικό ετήσιο φορολογούμενο πραγματικό ή τεκμαρτό, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα του φορολογουμένου, της συζύγου του και των ανήλικων τέκνων από κάθε πηγή. Η παραπάνω κατά περίπτωση εισοδηματική ενίσχυση δεν λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος με βάση το οποίο χορηγείται αυτή.</p> <p>Η εισοδηματική ενίσχυση καταβάλλεται εφάπαξ από την 1η Σεπτεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους.</p>
<i>Βοηθήματα για την αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών πληγέντων από σεισμό, πλημμύρα, πυρκαγιά</i>	<p>Εφάπαξ ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους που έχουν πληγεί από φυσικά φαινόμενα όπως σεισμός, πλημμύρα, πυρκαγιά.</p> <p>Το Μάϊο του 2019 εκδόθηκε η ΚΥΑ 33862, ΦΕΚ Β' Αρ. Φύλλου 1699/16.05.2019, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται η χορήγηση εφάπαξ ποσών ως:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Επίδομα πρώτων βιοτικών αναγκών 600 € για κάθε νοικοκυριό του οποίου η κατοικία έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και περιέρχεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.</li> <li>- Επίδομα 4.500 € στα άτομα που, λόγω τραυματισμού τους, εξαιτίας φυσικών καταστροφών υπέστησαν μόνιμη σωματική βλάβη, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.</li> </ul>

<p><i>Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων</i></p>	<p>Πρόκειται για το επίδομα που χορηγείται σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε αυτούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, εφόσον όμως πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- έχουν συμπληρώσει το 67<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας τους,</li> <li>- δεν λαμβάνουν και δεν δικαιούνται σύνταξη από άλλο φορέα κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα ή το εξωτερικό μεγαλύτερη από 360€. Αν η σύνταξη αυτή ή παροχή από δημόσιο φορέα που λαμβάνουν είναι μικρότερη από το επίδομα των 360€, δικαιούνται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της σύνταξης ή παροχής που λαμβάνουν από το επίδομα.</li> <li>- διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για 15 συνεχόμενα έτη πριν την υποβολή της αίτησης, και</li> <li>- έχουν συνολικό ετήσιο φορολογητέο εισόδημα έως 4.320€ οι άγαμοι ή 8.640€ οι έγγαμοι.</li> </ul> <p><b>Το μηνιαίο ποσό ανέρχεται στα 360€.</b></p>
<p><i>Επίδομα Θέρμανσης</i></p>	<p>Το ύψος του επιδόματος διαμορφώνεται ανάλογα με τη γεωγραφική περιφέρεια στην οποία διαμένει ο δικαιούχος ως εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ζώνη Α' (Νομοί Γρεβενών, Δράμας, Έβρου, Ευρυτανίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Κοζάνης, Σερρών, Φλώρινας): <u>250 €</u></li> <li>2. Ζώνη Β' (Νομοί Αρκαδίας, Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Καρδίτσας, Κιλκίς, Λάρισας, Μαγνησίας, Ξάνθης, Πέλλας, Πιερίας, Ροδόπης, Τρικάλων, Χαλκιδικής): <u>180 €</u></li> <li>3. Ζώνη Γ' (Νομοί Αιτωλοακαρνανίας, Άρτας, Αττικής (εκτός Κυθήρων και νησιών Σαρωνικού), Αχαΐας, Βοιωτίας, Ευβοίας, Ηλείας, Θεσπρωτίας, Κέρκυρας, Κορινθίας, Λέσβου, Λευκάδας, Πρέβεζας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Χίου): <u>110 €</u></li> <li>4. Ζώνη Δ' (Νομοί Αργολίδας, Δωδεκανήσου, Ζακύνθου, Ηρακλείου, Κυκλάδων, Λασιθίου, Μεσσηνίας, Λακωνίας, Κεφαλληνίας και Ιθάκης, Κυθήρων και νησιών Σαρωνικού, Ρεθύμνου, Σάμου, Χανίων): <u>80 €</u></li> </ol> <p>Το επίδομα προσαυξάνεται κατά 10% για κάθε εξαρτώμενο τέκνο του δικαιούχου. Ενδεικτικά για ένα νοικοκυριό με δύο τέκνα στην ζώνη Α' το επίδομα ανέρχεται σε 300€. Σε κάθε περίπτωση το επίδομα δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 350 €.</p> <p>Για την καταβολή του επιδόματος λαμβάνονται υπόψη εισοδηματικά κριτήρια καθώς και η αξία της ακίνητης περιουσίας.</p>

<p><i>Κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης (ΚΕΑ) / Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα</i></p>	<p>Το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης που με το Ν. 4659/20 ΦΕΚ Α'21/03.02.2020 μετονομάστηκε εκ νέου σε Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα καταβάλλεται σε δικαιούχους που πληρούν συγκεκριμένα εισοδηματικά κριτήρια δηλαδή:</p> <p>Το δηλούμενο εισόδημα του νοικοκυριού, όπως υπολογίζεται για τους σκοπούς της ένταξης στο πρόγραμμα, τους έξι (6) τελευταίους μήνες πριν την υποβολή της αίτησης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το εξαπλάσιο του εγγυημένου ποσού για κάθε τύπο νοικοκυριού.</p> <p>Παρατίθενται, ενδεικτικά, οι ακόλουθες περιπτώσεις:</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th><b>Σύνθεση Νοικοκυριού</b></th> <th><b>Εξαμηνιαίο Εισόδημα</b></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Μονοπρόσωπο νοικοκυριό</td> <td>1.200€</td> </tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με ένα ανήλικο μέλος</td> <td>1.800€</td> </tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή μονογονεϊκή οικογένεια με δύο ανήλικα μέλη</td> <td>2.100€</td> </tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και δύο ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τρία ανήλικα μέλη</td> <td>2.400€</td> </tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή δύο ενήλικα και τρία ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τέσσερα ανήλικα μέλη</td> <td>2.700€</td> </tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από τέσσερα ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και τέσσερα ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με πέντε ανήλικα μέλη</td> <td>3.000€</td> </tr> </tbody> </table>	<b>Σύνθεση Νοικοκυριού</b>	<b>Εξαμηνιαίο Εισόδημα</b>	Μονοπρόσωπο νοικοκυριό	1.200€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με ένα ανήλικο μέλος	1.800€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή μονογονεϊκή οικογένεια με δύο ανήλικα μέλη	2.100€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και δύο ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τρία ανήλικα μέλη	2.400€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή δύο ενήλικα και τρία ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τέσσερα ανήλικα μέλη	2.700€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από τέσσερα ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και τέσσερα ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με πέντε ανήλικα μέλη	3.000€
<b>Σύνθεση Νοικοκυριού</b>	<b>Εξαμηνιαίο Εισόδημα</b>														
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό	1.200€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με ένα ανήλικο μέλος	1.800€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή μονογονεϊκή οικογένεια με δύο ανήλικα μέλη	2.100€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και δύο ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τρία ανήλικα μέλη	2.400€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή δύο ενήλικα και τρία ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τέσσερα ανήλικα μέλη	2.700€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τέσσερα ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και τέσσερα ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με πέντε ανήλικα μέλη	3.000€														
<p><i>Κοινωνικό μέρισμα</i></p>	<p><b>Κριτήρια ένταξης στο πρόγραμμα</b></p> <p>Κατηγορίες ωφελούμενων μονάδων:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Ωφελούμενες μονάδες με 4 εξαρτώμενα τέκνα και άνω και φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα έως 20.000 €</li> <li>2) Ωφελούμενες μονάδες στις οποίες είτε ο/η υπόχρεος ή ο/η σύζυγος ή μέρος του συμφώνου συμβίωσης είναι μακροχρόνια άνεργος/η, με τουλάχιστον 1 εξαρτώμενο τέκνο και φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα έως 15.000 €. Σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας, αρκεί ο μοναδικός γονέας να είναι μακροχρόνια άνεργος.</li> <li>3) Ωφελούμενες μονάδες στις οποίες τόσο ο υπόχρεος, όσο και ο/η σύζυγος ή μέρος του συμφώνου συμβίωσης είναι βραχυχρόνια άνεργοι, με τουλάχιστον 1 εξαρτώμενο τέκνο και φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα έως 15.000 €. Σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας, αρκεί ο μοναδικός γονέας να είναι βραχυχρόνια άνεργος.</li> <li>4) Ωφελούμενες μονάδες με ένα τουλάχιστον μέλος ΑΜΕΑ</li> </ol> <p>Οι ωφελούμενες μονάδες των ανωτέρω κατηγοριών πρέπει να πληρούν <b>σφραγιστικά</b> τα ακόλουθα <b>κριτήρια</b>:</p> <p>α) Ο/η υπόχρεος, ή/και ο/η σύζυγος ή μέρος του συμφώνου συμβίωσης, διαμένει νόμιμα και μόνιμα στην ελληνική επικράτεια τα τελευταία 7 έτη, όπως προκύπτει από την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος κατά την τελευταία επταετία.</p> <p>β) Τόσο ο/η υπόχρεος, όσο και ο/η σύζυγος ή μέρος του συμφώνου συμβίωσης είναι, με βάση τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος έτους 2019, φορολογικοί κάτοικοι της Ελλάδος</p>														

	<p>γ) το συνολικό ποσό από τόκους καταθέσεων όλων των μελών της ωφελούμενης μονάδας σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας ή του εξωτερικού, όπως έχουν δηλωθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος (Ε1) του έτους 2019, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που προκύπτει από το ακόλουθο μαθηματικό τύπο:</p> <p><b>Ετήσιος τόκος = 20.000 X μέσο ετήσιο καταθετικό επιτόκιο 2018/100</b></p> <p>Το ποσό του Κοινωνικού Μερισματος ορίζεται σε 700 € ανά ωφελούμενη μονάδα και καταβάλλεται στον δικαιούχο της ωφελούμενης μονάδας που υπέβαλε αίτηση πρώτος. Καταβάλλεται δε έως την 31 Δεκεμβρίου 2019.</p>
<p><i>Επίδομα στέγασης (πρώην πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου)</i></p>	<p>Πρόκειται για προνοιακό πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου για τα νοικοκυριά που μισθώνουν την κύρια κατοικία τους.</p> <p>Το <b>ποσό</b> του επιδόματος ορίζεται ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 70 € το μήνα για τον δικαιούχο του επιδόματος</li> <li>- Προσαύξηση κατά 35 € το μήνα για κάθε επιπλέον μέλος του νοικοκυριού</li> <li>- Επιπλέον προσαύξηση 35 € το μήνα για τις μονογονεϊκές οικογένειες</li> <li>- Επιπλέον προσαύξηση 35 € το μήνα για κάθε απροστάτευτο τέκνο για νοικοκυριά με απροστάτευτο/α τέκνο/α</li> <li>- Ανώτατο όριο του επιδόματος είναι τα 210 € το μήνα</li> </ul> <p>Παρατίθενται ενδεικτικά <b>παραδείγματα</b>:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Μονοπρόσωπο νοικοκυριό: 70 € μήνα</li> <li>- 2μελές νοικοκυριό: 105 € το μήνα</li> <li>- 3μελές νοικοκυριό ή μονογονεϊκή οικογένεια με 1 ανήλικο μέλος: 140 €</li> <li>- 4μελές νοικοκυριό ή μονογονεϊκή οικογένεια με 2 ανήλικα μέλη: 175 € το μήνα</li> <li>- Νοικοκυριό αποτελούμενο από 5 τουλάχιστον μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με 3 τουλάχιστον ανήλικα μέλη: 210 € το μήνα</li> </ul> <p>Το επίδομα χορηγείται σύμφωνα με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, καθώς και κριτήρια διαμονής.</p>

### **Τμήμα ΝΓ. Εισόδημα από ενοίκια**

Στην ενότητα αυτή συμπληρώνεται εάν το νοικοκυριό έχει στην κατοχή του κάποιο/α περιουσιακό/ά στοιχείο/α (π.χ. κτίρια, κατοικίες, διαμερίσματα, δωμάτια, γη) (**Ερώτημα ΝΓ1**).

*Περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται και τα ταξί, φορτηγά, κόττερα ή σκάφη, εφόσον ο ιδιοκτήτης αυτών δεν έχει ως κύριο επάγγελμά του την ενοικίασή τους (π.χ. συνταξιούχος που είναι ιδιοκτήτης ταξί, το οποίο μπορεί να ενοικιάζει).*

**Επισημαίνεται, ότι δεν καταγράφονται** κτίρια, αυτοκίνητα κλπ. τα οποία αποτελούν περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης που μπορεί να έχει ο ερευνώμενος.

Στην ενότητα αυτή δεν καταγράφεται, επίσης, η κύρια κατοικία του νοικοκυριού η οποία μπορεί να είναι ιδιόκτητη, εφόσον οι πληροφορίες για αυτή παρέχονται στο ερωτηματολόγιο του νοικοκυριού.

Στο **ερώτημα ΝΓ2** καταγράφεται/φονται το/τα περιουσιακό/ά στοιχείο/α του νοικοκυριού. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στο/στα περιουσιακά στοιχεία από το/τα οποίο/α προκύπτει για το νοικοκυριό κάποιο εισόδημα από την ενοικίαση τους.

- Εάν το περιουσιακό στοιχείο είναι κτίριο, διαμέρισμα κλπ θα πρέπει να καταγραφούν και τα τετραγωνικά μέτρα του ακινήτου.
- Εάν είναι γη, κτήμα κλπ δεν καταγράφονται τα τετραγωνικά μέτρα.

Στο **ερώτημα ΝΓ3** καταχωρείται το καθαρό ποσό που προκύπτει από την ενοικίαση της περιουσίας, αφού δηλαδή αφαιρεθούν τα ποσά που δαπανήθηκαν για τη συντήρηση, επισκευή, αποπληρωμή δανείου ή υποθήκης ή την ασφάλεια της ακίνητης περιουσίας.

Σε περίπτωση που ο υπεύθυνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου δε γνωρίζει το ακριβές ποσό, στο **ερώτημα ΝΓ5** απαντά σε ποια τάξη μεγέθους ανήκουν τα τυχόν εισοδήματα από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας.

Στην περίπτωση που το εισόδημα από την ενοικίαση προκύπτει **μηδενικό** (τα έξοδα ήταν ίσα ή υπερέβησαν τα έσοδα), στο **ερώτημα ΝΓ4** καταχωρείται το ποσό των εξόδων που αφορούσαν σε επισκευές, συντήρηση, ασφάλεια κλπ. του περιουσιακού στοιχείου.

Τέλος, στο **ερώτημα ΝΓ6** ο ερευνώμενος απαντά αν φορολογήθηκε ή όχι για το/τα έσοδο/α ενοικίασης του/των περιουσιακού/ων στοιχείου/ων.

#### **Τμήμα ΝΑ. Οικογενειακά επιδόματα και παροχές**

Καταχωρούνται οι παροχές οικονομικής υποστήριξης που καταβάλλονται σε οικογένειες και άτομα. Περιλαμβάνονται τα έκτακτα ή περιοδικής φύσης οικογενειακά επιδόματα, καθώς και οι παροχές από κρατικούς φορείς ή από τον εργοδότη.

Στο ερώτημα καταχωρείται το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί σε καθένα από τα οικογενειακά επιδόματα και παροχές και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2019.

Τα κυριότερα επιδόματα /παροχές /βοηθήματα που καταχωρούνται στο ερώτημα είναι:

<b>Περίοδος αναφοράς</b>	<b>Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2019-Δεκ. 2019)</b>
<i>Επίδομα Παιδιού</i>	<p>Το επίδομα Παιδιού θεσπίστηκε με το άρθρο 214 του Ν.4512/2018 και αντικατέστησε το Ενιαίο Επίδομα Στήριξης Τέκνων και το Ειδικό Επίδομα Τριτέκνων-Πολυτέκνων από 1/1/2018).</p> <p>Το ποσό του επιδόματος καθορίζεται με βάση τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων και το «ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα» και χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ. Ως ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα ορίζεται το συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημα από κάθε πηγή ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης προ φόρων, μετά την αφαίρεση των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, εξαιρουμένων των επιδομάτων που δεν προσμετρώνται στο φορολογητέο εισόδημα, όλων των μελών της οικογένειας, διαιρούμενο με την λεγόμενη κλίμακα ισοδυναμίας.</p> <p>Η κλίμακα ισοδυναμίας προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα των μελών της οικογένειας, ως εξής: α) πρώτος γονέας: στάθμιση 1, β) δεύτερος γονέας: στάθμιση 1/2, γ) κάθε εξαρτώμενο τέκνο: στάθμιση 1/4</p> <p>Ειδικά για τις <u>μονογονεϊκές</u> οικογένειες ισχύει ευνοϊκότερη στάθμιση, καθώς το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο έχει στάθμιση 1/2 και κάθε επόμενο εξαρτώμενο τέκνο έχει στάθμιση 1/4.</p> <p>Για τον καθορισμό των δικαιούχων οικογενειών προσδιορίζονται <b>τρεις κατηγορίες</b> ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος, ως εξής:</p> <p>α) Α κατηγορία: έως 6.000 ευρώ, β) Β κατηγορία: από 6.001 ευρώ έως 10.000 ευρώ, γ) Γ κατηγορία: από 10.001 ευρώ έως 15.000 ευρώ.</p>

	<p><b>Παραδείγματα</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Έστω οικογένεια με εισόδημα 28.000€ και δυο παιδιά. Η κλίμακα ισοδυναμίας της οικογένειας είναι : <math>1 + 1/2 + 1/4 + 1/4 = 2</math>. Συνεπώς το ισοδύναμο εισόδημα είναι : <math>28.000€ / 2 = 14.000€</math>. Άρα η οικογένεια εντάσσεται στην Γ εισοδηματική κλίμακα από 10.001 ευρώ έως 15.000 ευρώ και θα λάβει 56€ επίδομα το μήνα.</li> <li>- Έστω οικογένεια με εισόδημα 14.000€ και ένα παιδί. Η κλίμακα ισοδυναμίας της οικογένειας είναι : <math>1 + 1/2 + 1/4 = 1,75</math>. Συνεπώς το ισοδύναμο εισόδημα είναι : <math>14.000€ / 1,75 = 8.000€</math>. Άρα η οικογένεια εντάσσεται στην Β εισοδηματική κλίμακα από 6.001 ευρώ έως 10.000 ευρώ και θα λάβει 42€ επίδομα το μήνα.</li> </ul> <p>Το <b>ποσό</b> του επιδόματος, ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων και την κατηγορία ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος, προσδιορίζεται ως εξής:</p> <p><b>Για την Α κατηγορία:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 70 ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο</li> <li>- επιπλέον 70 ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο</li> <li>- επιπλέον 140 ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου.</li> </ul> <p><b>Για την Β κατηγορία:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 42 ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο</li> <li>- επιπλέον 42 ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο</li> <li>- επιπλέον 84 ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου.</li> </ul> <p><b>Για την Γ κατηγορία:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 28 ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο</li> <li>- επιπλέον 28 ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο</li> <li>- επιπλέον 56 ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου.</li> </ul>
<p><i>Επίδομα κυοφορίας – λοχείας</i></p>	<p>Στον ιδιωτικό τομέα (ΙΚΑ κ.α.) διαρκεί 4 μήνες και ανέρχεται στο 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου της εργαζομένης. Στο δημόσιο τομέα διαρκεί, επίσης, 4 μήνες και καταβάλλεται αντί μισθού. Επισημαίνεται ότι εφόσον το επίδομα κυοφορίας-λοχείας, καταχωρείται στο ερώτημα αυτό, <u>δε</u> θα πρέπει να προσμετρηθεί στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες των Ερωτηματολογίων των Μελών.</p> <p><u>Προσοχή</u> θα πρέπει να δοθεί στην περίπτωση του επιδόματος γονικής άδειας στο <b>Δημόσιο</b> Τομέα, το οποίο παρέχεται μετά την 4μηνη παροχή κυοφορίας-λοχεία και καταχωρείται στο ερώτημα Θ10.</p>

<i>Άλλα επιδόματα, δηλαδή:</i>	Εδώ καταγράφεται και το επίδομα γονικής άδειας στον <b>Ιδιωτικό</b> Τομέα, το οποίο παρέχεται μετά την 4μηνη παροχή κυοφορίας-λοχείας. Επίσης, εδώ καταχωρούνται και τυχόν <b>άλλα επιδόματα</b> , το βοήθημα βρεφονηπιακού σταθμού, η μισθοδοσία κοινωνικών λειτουργών, οι οποίοι καλούνται να βοηθήσουν οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, το επίδομα τοκετού που καταβάλλεται εφάπαξ, το επίδομα παιδικών κατασκηνώσεων, το επίδομα άγαμης μητέρας κλπ. Επιπλέον, καταχωρούνται και τα δώρα και επιδόματα αδειάς των παραπάνω επιδομάτων.
--------------------------------	---

Τέλος, θα πρέπει να συμπληρώνεται και το/α ταμείο/α παροχής επιδομάτων.

### **Τμήμα ΝΕ. Παροχή βοήθειας σε / και από τρίτους**

Το τμήμα αυτό αναφέρεται στις μεταβιβάσεις χρημάτων μεταξύ των νοικοκυριών. Ειδικότερα τα **ερωτήματα ΝΕ1-ΝΕ3** αναφέρονται στην παροχή βοήθειας σε τακτική βάση σε άλλα νοικοκυριά κατά τη διάρκεια του 2019, ενώ τα **ερωτήματα ΝΕ4-ΝΕ6** αναφέρονται στη λήψη βοήθειας σε τακτική βάση από άλλα νοικοκυριά κατά τη διάρκεια του 2019.

Θα πρέπει τόσο κατά τη συλλογή των πληροφοριών όσο και κατά την καταχώρισή τους στη βάση δεδομένων να καταγράφονται σωστά τα ποσά που λαμβάνει ή παρέχει το νοικοκυριό από/προς άλλα δεδομένου ότι έχει παρατηρηθεί στο παρελθόν η καταχώρηση λήψης βοήθειας από τρίτους ως παροχή βοήθειας σε τρίτους και αντίστροφα.

Επίσης, στη περίπτωση της παροχής ή λήψης **διατροφής σε/από πρώην σύζυγο ή/και για φροντίδα τέκνων** διαζευγμένων να καταγράφεται σωστά στο είδος της παροχής και να μη συγχέεται με τυχόν παροχή ή λήψη βοήθειας αναφορικά με **τρόφιμα** (συχνά απαντώμενο ως διατροφή και λανθασμένα θεωρούμενο με διατροφή διαζευγμένων πρώην συντρόφων).

Ισχύουν τα εξής για κάθε μία από τις δύο περιπτώσεις (παροχή/λήψη βοήθειας):

<b>Περίοδος αναφοράς</b>	<b>Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2019-Δεκ. 2019)</b>
<b>ΝΕ1/ΝΕ4:</b> «Κατά τη διάρκεια του 2019 παρείχατε βοήθεια σε/ λάβατε βοήθεια από μέλη άλλων ιδιωτικών νοικοκυριών σε τακτική βάση;»	Περιλαμβάνονται βοηθήματα σε συζύγους, που δε διαμένουν στο νοικοκυριό ή σε πρώην συζύγους (διατροφή), η οικονομική ενίσχυση (εθελούσια ή υποχρεωτική) για παιδί/ιά που δε διαμένει/ουν στο νοικοκυριό, η οικονομική παροχή σε παιδιά που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους, καθώς και η οικονομική βοήθεια προς ηλικιωμένους γονείς, συγγενείς κ.α.
<b>ΝΕ2/ΝΕ5:</b> «Αν, ΝΑΙ, ποιο ήταν το είδος της παροχής και ποιό το συνολικό ετήσιο ποσό;»	Εκτός από το συνολικό ετήσιο ποσό πρέπει να αναφερθεί και το είδος της παροχής. Ιδιαίτερη <b>προσοχή</b> θα πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις που παρέχεται/λαμβάνεται οικονομική βοήθεια σε/από άτομα που διαμένουν σε <u>συλλογικές κατοικίες</u> (π.χ. σε γηροκομεία, νοσοκομεία ή άλλα ιδρύματα, ηλικιωμένος γονέας που διαμένει σε οίκο ευγηρίας και βοηθάει οικονομικά το παιδί του) και η οποία <b>δε θα συμπεριληφθεί</b> . <b>Δεν περιλαμβάνονται</b> επίσης, δώρα σε χρήμα (Χριστουγέννων, γενεθλίων κλπ.), καθώς και ποσά που δεν ενισχύουν το εισόδημα των άλλων νοικοκυριών, π.χ. αποπληρωμές δανείων για εκπαίδευση.
<b>ΝΕ3/ΝΕ6:</b> «Είχατε φοροελάφρυνση από/φορολογηθήκατε για το παραπάνω ποσό;»	Συγκεντρώνεται η πληροφορία για το αν τα νοικοκυριά είχαν οικονομική ελάφρυνση (φοροελάφρυνση) λόγω του ποσού που παρείχαν σαν οικονομική βοήθεια σε τρίτους ή αντίστοιχα η πληροφορία για το αν τα ποσά αυτά φορολογήθηκαν.



## **ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ**

Στα ερωτήματα **ΞΑ1-ΞΖ2** γίνεται προσπάθεια να καταγραφούν τα πάσης φύσεως κοινωνικά επιδόματα και οι συντάξεις.

Η κοινωνική προστασία περιλαμβάνει όλες τις παρεμβάσεις ιδιωτικών ή δημόσιων φορέων, που έχουν σκοπό να ελαφρύνουν τα νοικοκυριά από το βάρος, που συνεπάγεται η αντιμετώπιση ενός καθορισμένου συνόλου κινδύνων ή καταστάσεων ανάγκης, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχει μία ταυτόχρονη αντιπαροχή από το δικαιούχο ή κάποια ατομική ρύθμιση.

Οι κίνδυνοι ή οι καταστάσεις ανάγκης, αναφέρονται σε ασθένεια, αναπηρία, γήρας, ανεργία, οικογένεια, στέγη, κοινωνική βοήθεια.

Αναλυτικά, καταγράφονται τα εισοδήματα από επιδόματα ανεργίας και επαγγελματικής επιμόρφωσης, συντάξεις, συντάξεις από το/τη σύζυγο, επιδόματα ασθένειας, αναπηρίας, βοηθήματα αναπηρίας και ανικανότητας.

Επιπλέον, καταγράφονται και τα εισοδήματα από εκπαιδευτικές παροχές, αν και δεν ανήκουν στην κατηγορία των επιδομάτων κοινωνικής προστασίας.

### **Τμήμα ΞΑ. Επιδόματα ανεργίας/ επαγγελματικής επιμόρφωσης**

Καταγράφονται οι παροχές, οι οποίες αντικαθιστούν, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, το εισόδημα που χάνει ένας εργαζόμενος εξαιτίας της απώλειας αμειβόμενης εργασίας, εξασφαλίζουν ένα εισόδημα επιβίωσης σε άτομα που εισέρχονται για πρώτη ή όχι φορά στην αγορά εργασίας, αντισταθμίζουν την απώλεια εισοδήματος λόγω ανεργίας, αντικαθιστούν εξ ολοκλήρου ή μερικώς την απώλεια του εισοδήματος ενός μεγαλύτερου σε ηλικία εργαζομένου, που συνταξιοδοτείται από αμειβόμενη εργασία πριν από τη συμπλήρωση του νόμιμου ορίου ηλικίας, εξαιτίας περικοπών στις θέσεις εργασίας για οικονομικούς λόγους, συνεισφέρουν στις δαπάνες επιμόρφωσης ή πρόσθετης επιμόρφωσης όσων αναζητούν εργασία, βοηθούν τους ανέργους στην αντιμετώπιση των εξόδων ταξιδιού για αλλαγή του τόπου διαμονής τους προκειμένου να βρουν απασχόληση κλπ.

Τα κυριότερα επιδόματα αυτής της κατηγορίας είναι:

<i>Τακτική επιδότηση ανέργων</i>	<p>Πρόκειται για παροχή που χορηγείται σε μισθωτούς, ασφαλισμένους στον κλάδο ανεργίας του ΟΑΕΔ, των οποίων η εργασιακή σχέση είτε έληξε (σύμβαση ορισμένου χρόνου) είτε καταγγέλθηκε από τον εργοδότη, με χρονική διάρκεια από πέντε έως 12 μήνες ανάλογα με τις ημέρες εργασίας που έχουν πραγματοποιήσει οι δικαιούχοι σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα πριν από τη λύση ή τη λήξη της εργασιακής τους σχέσης, που ορίζονται ως κρίσιμα.</p> <p>Η διάρκεια της επιδότησης εξαρτάται από τον αριθμό των ημερών εργασίας που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος στο κρίσιμο κάθε φορά ορισθέν χρονικό διάστημα και χορηγείται σύμφωνα με την ισχύ των κατά περίπτωση προϋποθέσεων.</p> <p>Το επίδομα καταβάλλεται δεδουλευμένο μία φορά το μήνα για 25 ημέρες. Το ύψος του καθορίζεται από τις αποδοχές του ασφαλισμένου κατά την απόλυσή του. Από <b>01.02.2019</b> το <b>βασικό</b> μηνιαίο επίδομα ανεργίας ανέρχεται σε <b>399,25 €</b>. Για κάθε μέλος της οικογένειας του ανέργου το επίδομα προσαυξάνεται κατά 10%. Τέλος, καταβάλλεται δώρο Χριστουγέννων και Πάσχα, εφόσον έχουν συμπληρωθεί συγκεκριμένες ημέρες επιδότησης σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα.</p>
<i>Έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις και παροχές λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη</i>	<p>Καταβάλλεται σε απολυμένους λόγω πτώχευσης της επιχείρησης κλπ. Αναφέρεται το Ειδικό Βοήθημα λόγω Επίσχεσης Εργασίας ή Διακοπής Εργασιών δικαιούχοι του οποίου είναι οι ασφαλισμένοι που δεν συγκεντρώνουν προϋποθέσεις τακτικής επιδότησης σε περίπτωση διακοπής των εργασιών της επιχείρησης –</p>

	<p>εκμετάλλευσης και αδυναμίας για οποιοδήποτε λόγο καταγγελίας της σύμβασης εργασίας από τον εργοδότη, ή σε περίπτωση άσκησης από τον μισθωτό του δικαιώματος της επίσχεσης εργασίας (άρθρο 325 Α.Κ.)</p> <p>Το ύψος του βοηθήματος είναι ίσο προς το 20πλάσιο του βασικού επιδόματος ανεργίας, που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για την χορήγηση του βοηθήματος, προσαυξανόμενο κατά 10% για κάθε προστατευόμενο μέλος.</p>
<i>Επίδομα διαθεσιμότητας</i>	<p>Όταν ο εργοδότης θέτει τους μισθωτούς σε διαθεσιμότητα ο ΟΑΕΔ καταβάλλει σ' αυτούς που παραμένουν άνεργοι κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας το δέκα τοις εκατό του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης.</p> <p>Οι παροχές αυτές δεν καταβάλλονται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από τρεις μήνες κάθε έτος.</p>
<i>Βοήθημα ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολουμένων</i>	<p>Δικαιούχοι του παρόντος βοηθήματος ανεργίας είναι οι ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοτελώς απασχολούμενοι οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι του ΕΦΚΑ - τ.Ο.Α.Ε..Ε και τ.Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε., εφόσον διέκοψαν αποδεδειγμένα το επάγγελμά τους από την 1.1.2012 και μετά και πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις.</p> <p>Η διάρκεια καταβολής του βοηθήματος εξαρτάται από το συνολικό αριθμό των ετών ασφάλισης (συνεχόμενα ή διακεκομμένα) στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα στον οποίο υπαγόταν ο δικαιούχος κατά το χρόνο διακοπής του επαγγέλματός του.</p> <p><b>Το ύψος του βοηθήματος</b> καθορίζεται σε <b>360,00 € μηνιαίως</b> και δεν προβλέπεται προσαύξηση ανάλογα με τον αριθμό προστατευομένων μελών της οικογένειας του δικαιούχου, ούτε η καταβολή αναλογούντων Δώρων Εορτών Χριστουγέννων/Νέου Έτους και Πάσχα ούτε η απόδοση ασφαλιστικών εισφορών στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα κατά τη διάρκεια καταβολής του βοηθήματος.</p>
<i>Επίδομα κατάρτισης ανέργων</i>	<p>Αφορούν στα επιδοτούμενα προγράμματα επαγγελματικού επαναπροσανατολισμού, δηλαδή είναι επιδοτούμενη εκπαίδευση ή μαθητεία για εκμάθηση νέου επαγγέλματος, σε άτομα που έχασαν τη δουλειά τους ή δε βρίσκουν εργασία στο επάγγελμα που γνωρίζουν.</p>
<i>Αποζημίωση λόγω απόλυσης από την εργασία</i>	<p>Καταβάλλεται από τον ίδιο τον εργοδότη στην περίπτωση που ο ερευνώμενος απολύεται λόγω υπαιτιότητάς του.</p>
<i>Ειδικό εποχικό επίδομα ανεργίας για εποχικά εργαζομένους</i>	<p>Καταβάλλεται σε άτομα που το επάγγελμά τους χαρακτηρίζεται από την εποχικότητα της απασχόλησης (οικοδόμοι, καπνεργάτες, ηθοποιοί, ξενοδοχοϋπάλληλοι, δασεργάτες, μουσικοί κ.ά.) σύμφωνα με συγκεκριμένες προϋποθέσεις.</p> <p>Καταβάλλεται κάθε χρόνο από 10/9 – 30/11.</p> <p>Το ύψος του ειδικού εποχικού βοηθήματος ορίζεται ανά κατηγορία επαγγέλματος και προκειμένου π.χ. για τους οικοδόμους στο 70% του 37πλάσιου του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη. Ειδικά για το 2019 το ύψος του κυμαίνεται από 508,20 € (για σημαντικό αριθμό επαγγελματιών) με ανώτατο ποσό τα 1.016,40 € για τους σμυριδορύκτες της Νάξου.</p>

<p><i>Παροχές μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 20-66 ετών</i></p>	<p>Παροχές για ανέργους ηλικίας 20 έως 66 ετών, που βρίσκονται στην ανεργία πάνω από 12 μήνες, έχουν εξαντλήσει το δικαίωμα επιδότησής τους από τον ΟΑΕΔ και έχουν χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (&lt;10.000€), προσαυξανόμενο κατά 586,08€ (ακαθάριστο) για κάθε ανήλικο τέκνο.</p> <p><b>Παράδειγμα:</b> για το δικαιούχο που έχει 2 ανήλικα τέκνα, το ετήσιο οικογενειακό του εισόδημα δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 11.172,16 (10.000 + 586,08 + 586,08 = 11.172,16) ΕΥΡΩ.</p> <p>Για ενήλικες άγαμους δικαιούχους ως οικογενειακό εισόδημα θεωρείται το ατομικό. Το ύψος του επιδόματος καθορίζεται στο ποσό των <b>200€</b> και χορηγείται προσωπικά στον ίδιο το δικαιούχο για όσο χρονικό διάστημα είναι άνεργος και σε καμία περίπτωση πάνω από 12 μήνες. Το επίδομα αυτό δεν επιδέχεται προσαυξήσεις, είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται.</p>
<p><i>Επίδομα νέων από 20-29 ετών</i></p>	<p>Καταβάλλεται σε νέους ανέργους 20-29 ετών, εφόσον είναι και παραμένουν εγγεγραμμένοι σε μητρώα ανέργων περισσότερο από ένα χρόνο. Ανέρχεται σε 73,37 € το μήνα και καταβάλλεται για πέντε μήνες.</p>
<p><i>Επίδομα τακτικής ανεργίας σε διακινούμενους ανέργους εντός ΕΕ</i></p>	<p>Ο διακινούμενος άνεργος εντός Ε.Ε. δύναται να αιτηθεί το επίδομα ανεργίας είτε από το κράτος τελευταίας απασχόλησης είτε από το κράτος μόνιμης κατοικίας (βάσει του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 883/2004 και του Κανονισμού Εφαρμογής 987/2009).</p>
<p><i>Πρόωρη σύνταξη λόγω παραίτησης</i></p>	<p>Πρόκειται για εφάπαξ ποσό που χορηγείται από τον εργοδότη σε εργαζόμενους που αποχώρησαν πρόωρα, λόγω παραίτησης, από την εργασία τους γι αυτό και συμπεριλαμβάνεται στα επιδόματα ανεργίας. Το ποσό καταβολής και ο φορέας ποικίλουν ανάλογα. Τα άτομα αυτά θα συνταξιοδοτηθούν στο μέλλον όταν συμπληρώσουν τις προϋποθέσεις (όριο ηλικίας κ.λ.π.) από το ταμείο τους.</p>

Στο **ερώτημα ΞΑ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα επιδόματα, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2019.

### **Τμήμα ΞΒ. Συντάξεις**

Καταγράφονται οι παροχές οι οποίες διασφαλίζουν τη χορήγηση εισοδήματος στους ασφαλισμένους, που αποχωρούν από την αγορά εργασίας λόγω ηλικίας, και σε όσους ασφαλισμένους έχουν συμπληρώσει ένα συγκεκριμένο όριο ηλικίας.

Ως συντάξεις δημόσιου φορέα θεωρούνται οι συντάξεις που χορηγούνται από τα ταμεία υποχρεωτικής ασφάλισης (*ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΤΕΒΕ, Δημοσίου, κλπ.*), ενώ ως συντάξεις ιδιωτικού φορέα θεωρούνται αυτές που παρέχονται στον ερευνώμενο και πληρώθηκαν αποκλειστικά από τον εργοδότη. Οι συντάξεις διακρίνονται σε κύρια και επικουρική, παράλληλη από ιδιωτικό φορέα που καταβάλλεται μαζί με την κανονική σύνταξη, καθώς και η σύνταξη εθνικής αντίστασης. Εδώ θα καταχωρηθούν και οι εφάπαξ αμοιβές λόγω συνταξιοδότησης, καθώς και η 13<sup>η</sup> Σύνταξη που καταβλήθηκε το 2019.

Στις άλλες συντάξεις καταχωρούνται οι εξοφλήσεις συντάξεων προηγούμενων ετών, **συντάξεις που λαμβάνονται από φορέα του εξωτερικού** κ.ά.

*Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*

*Δεν περιλαμβάνονται* οι ιδιωτικές συντάξεις για τις οποίες πλήρωσε ο ίδιος ο ερευνώμενος και οι οποίες καταχωρούνται στα **ερωτήματα Μ1-Μ2**.

Επισημαίνεται ότι οι συντάξεις λαμβάνονται σε **δωδεκάμηνη** βάση.

Στο **ερώτημα ΞΒ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό, που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις προαναφερθείσες συντάξεις, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2019.

Λόγω των προβλημάτων που παρατηρήθηκαν κατά τα προηγούμενα κύματα της έρευνας, θα πρέπει να συμπληρώνεται το πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ ταμείο υγειονομικής ασφάλισης, το/α ταμείο/α της κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης και της επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης που παρέχει τη σύνταξη ή το επίδομα που αναφέρονται στο **ερώτημα ΞΒ2**.

### **Τμήμα ΞΓ. Συντάξεις - βοηθήματα από το /τη σύζυγο**

#### **Ερωτήματα ΞΓ1-ΞΓ2:**

Καταγράφονται οι παροχές, οι οποίες διασφαλίζουν ένα προσωρινό ή διαρκές εισόδημα σε άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει ακόμα τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, αλλά έχουν χάσει το /τη σύζυγο ή κάποιο στενό συγγενή τους που τους εξασφάλιζε τα προς το ζην. Οι παροχές αυτές διακρίνονται σε:

- σύνταξη συζύγου, κύρια ή και επικουρική από δημόσιο φορέα ή παράλληλη από ιδιωτικό φορέα (από τον εργοδότη)
- σύνταξη ορφανών (από τον πατέρα ή τη μητέρα προς τα παιδιά) η οποία χορηγείται είτε από δημόσιο είτε από ιδιωτικό φορέα
- συντάξεις θυμάτων πολέμου
- η 13<sup>η</sup> σύνταξη που καταβλήθηκε το 2019
- άλλες συντάξεις/βοηθήματα στις οποίες καταγράφονται οι εφάπαξ αμοιβές λόγω συνταξιοδότησης του θανόντος, οι εξοφλήσεις συντάξεων προηγούμενων ετών, τα επιδόματα που χορηγούνται σε ορφανά, το βοήθημα για έξοδα κηδείας κ.ά.

*Δεν περιλαμβάνονται* οι ιδιωτικές συντάξεις, για τις οποίες πλήρωσε τις εισφορές ο εκλιπών, ενώ *περιλαμβάνονται* οι ιδιωτικές συντάξεις, για τις οποίες έχει πληρώσει τις εισφορές ο εργοδότης του εκλιπόντος.

Στο **ερώτημα ΞΓ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις προαναφερθείσες συντάξεις, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2019.

Επισημαίνεται ότι οι συντάξεις λαμβάνονται σε **δωδεκάμηνη** βάση.

Τέλος, θα πρέπει να συμπληρώνεται το πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ ταμείο υγειονομικής ασφάλισης, το/α ταμείο/α της κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης και της επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης που παρέχει τη σύνταξη ή το επίδομα που αναφέρονται στο **ερώτημα ΞΓ2**.

### **Τμήμα ΞΔ. Επιδόματα- βοηθήματα ασθενείας**

Καταγράφονται οι παροχές που αντισταθμίζουν εξ ολοκλήρου ή εν μέρει την απώλεια εισοδήματος εξαιτίας της προσωρινής αδυναμίας του ατόμου για εργασία, λόγω ασθένειας ή τραυματισμού.

*Δεν περιλαμβάνονται* οι παροχές από ιδιωτικές ασφάλειες ασθενείας ή ατυχήματος, για τις οποίες πληρώνει ο ίδιος ο ερευνώμενος.

Χορηγούνται από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα και διακρίνονται σε:

<i>Επίδομα ασθενείας</i>	Για τους <u>εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα</u> , για τις τρεις πρώτες ημέρες απουσίας λόγω ασθένειας, δεν καταβάλλεται. Για τις επόμενες 15 ημέρες απουσίας, δηλαδή από την 4 <sup>η</sup> έως την 18 <sup>η</sup> ημέρα, το επίδομα ασθενείας είναι ίσο με το 25% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Για τις δεκαπέντε ημέρες που ακολουθούν, δηλαδή από την 19 <sup>η</sup> έως την 33 <sup>η</sup> , είναι ίσο με το 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Για τους <u>εργαζομένους στο δημόσιο τομέα</u> το επίδομα ασθενείας καταβάλλεται από τον εργοδότη αντί του μισθού. Αν ο ερευνώμενος έχει τη δυνατότητα να το διαχωρίσει από το μισθό του και έχει καταγραφεί στο ερώτημα 65 για μισθωτούς, τότε δε θα πρέπει να συμπεριληφθεί εδώ.
<i>Επίδομα εργατικού ατυχήματος</i>	Για τις τρεις πρώτες ημέρες απουσίας λόγω εργατικού ατυχήματος δεν καταβάλλεται επίδομα. Το επίδομα εργατικού ατυχήματος για τις επόμενες τριάντα ημέρες, δηλαδή από την 4 <sup>η</sup> έως την 33 <sup>η</sup> , είναι ίσο με το 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Τα παραπάνω αφορούν στους εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα. Για τους εργαζομένους στο δημόσιο τομέα ισχύουν όσα αναλύθηκαν στο επίδομα ασθενείας.
<i>Άλλα επιδόματα /βοηθήματα</i>	Καταχωρούνται τα επιδόματα πασχόντων από AIDS, μεσογειακή αναιμία, φυματίωση κ.ά. Διευκρινίζεται ότι δεν περιλαμβάνονται οι αποπληρωμές πιστοποιημένων δαπανών (π.χ. φάρμακα, φαρμακευτικές συσκευές, στρώματα κατακλίσεως κλπ.)

Στο **ερώτημα ΞΔ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα επιδόματα /βοηθήματα, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2019.

#### **Τμήμα ΞΕ. Συντάξεις - επιδόματα / βοηθήματα αναπηρίας - ανικανότητας**

Καταγράφονται οι παροχές που εξασφαλίζουν εισόδημα σε άτομα, τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης που προβλέπεται από το νόμο και δεν έχουν την ικανότητα να εκτελέσουν αμειβόμενη εργασία εξαιτίας σωματικής ή ψυχικής βλάβης. Διακρίνονται σε:

<i>Σύνταξη αναπηρίας</i>	Καταβάλλεται σε άτομα που είτε δεν έχουν εργαστεί ποτέ είτε δεν έχουν συμπληρώσει το απαιτούμενο όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση (μετατρέπεται σε κανονική σύνταξη γήρατος, όταν το άτομο συμπληρώσει κανονική ηλικία συνταξιοδότησης 65ο έτος) και είναι ανίκανα για εργασία. Εδώ καταχωρείται και η σύνταξη αναπήρων πολέμου, οι παροχές τυφλών, κωφάλαλων, νοητικά καθυστερημένων, βαριάς αναπηρίας, εγκεφαλικής παράλυσης, παραπληγικών, ακρωτηριασμένων, τετραπληγικών.
<i>Διατροφικό επίδομα νεφροπαθών</i>	Καταβάλλεται πλέον από τον ΟΠΕΚΑ σε νεφροπαθείς λόγω ανάγκης ειδικής διαίτας, καθώς και σε μεταμοσχευμένους νεφροπαθείς, μεταμοσχευμένους καρδιάς, ήπατος, πνευμόνων και μυελού των οστών, καθώς και αλλοδαπούς και ομογενείς νεφροπαθείς.

Τυχόν λοιπά επιδόματα αναπηρίας, τα οποία δεν ανήκουν στις παραπάνω περιπτώσεις καταγράφονται στην τελευταία κατηγορία «*Άλλα επιδόματα/βοηθήματα*», με αντίστοιχη περιγραφή του επιδόματος.

**Προσοχή** θα πρέπει να δοθεί, ώστε κάποιο επίδομα αναπηρίας να μην καταχωρηθεί διπλά.

**Δεν περιλαμβάνονται** οι παροχές από ιδιωτικές ασφάλειες για αναπηρία, που πληρώνει ο ίδιος ο ασφαλισμένος.

Στο **ερώτημα ΞΕ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στα προαναφερθέντα επιδόματα/βοηθήματα, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη, κατά τη διάρκεια του 2019.

Τέλος, θα πρέπει να συμπληρώνεται το πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ ταμείο υγειονομικής ασφάλισης, το/α ταμείο/α της κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης και της επικουρικής κοινωνικής

*Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*

ασφάλισης που παρέχει τη σύνταξη ή το επίδομα που αναφέρονται στο **ερώτημα ΞΕ2**.

### **Τμήμα ΞΖ. Εκπαιδευτικές παροχές**

Καταγράφονται τα βοηθήματα που καταβάλλονται σε φοιτητές/ σπουδαστές, οι υποτροφίες, τα επιδόματα σπουδών στους εργαζομένους τις ημέρες των εξετάσεων κ.ά.

*Δεν περιλαμβάνονται* τα επιδόματα επαγγελματικής επιμόρφωσης/επανεκπαίδευσης,

Στο **ερώτημα ΞΖ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα επιδόματα /βοηθήματα, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη, κατά τη διάρκεια του 2019.

### **Τμήμα Π. Φόροι εισοδήματος**

Στο τμήμα Π γίνεται προσπάθεια καταγραφής του φόρου που καταβλήθηκε από τον ερευνώμενο, κατά τη διάρκεια του 2019, για όλα τα εισοδήματά του, προκειμένου αυτός να αφαιρεθεί και να προσδιοριστεί το διαθέσιμο εισόδημα.

Τα στοιχεία που συλλέγονται αφορούν σε φόρους που καταβλήθηκαν εντός του έτους αναφοράς της έρευνας, δηλαδή εντός του 2019, και αφορούσαν σε εισοδήματα που αποκτήθηκαν κατά το 2018.

<b>Περίοδος αναφοράς</b>	<b>Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2019-Δεκ. 2019)</b>
<b>Π1:</b> «Το έτος 2020, υποβάλατε φορολογική δήλωση για τα εισοδήματα του έτους 2019;»	<p><b>1 - Ναι, υπέβαλα φορολογική δήλωση.</b> Αφορά όσους υπέβαλαν φορολογική δήλωση για τα εισοδήματα του 2019, ανεξάρτητα αν το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης ήταν πιστωτικό, χρεωστικό ή μηδενικό. Η απάντηση αυτή θα καταχωρείται για όσους υπέβαλαν φορολογική δήλωση στο όνομά τους, <b>είτε</b> αυτή περιείχε μόνο δικά τους εισοδήματα <b>είτε</b> ήταν κοινή με άλλο/ α μέλος/ η του νοικοκυριού και περιείχε και δικά του/ τους εισοδήματα.</p> <p><b>2 - Τα εισοδήματά μου συμπεριλήφθηκαν σε φορολογική δήλωση κοινή με άλλο /α μέλος /η του νοικοκυριού.</b> Για όσους υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση με άλλο/ α μέλος/ η του νοικοκυριού και η δήλωση δεν υποβάλλεται στο όνομά τους. Στην περίπτωση αυτή, στο <b>ερώτημα Π2</b> δηλώνεται το ονοματεπώνυμο και ο α/α του μέλους στη φορολογική δήλωση του οποίου συμπεριλήφθηκαν τα εισοδήματα.</p> <p><b>3 - Δεν ήμουν υποχρεωμένος να υποβάλω φορολογική δήλωση</b> Για όσους λόγω του ύψους των εισοδημάτων τους δεν είναι υπόχρεοι να υποβάλλουν φορολογική δήλωση.</p> <p><b>4 - Δεν υπέβαλα φορολογική δήλωση, αν και είμαι υπόχρεος</b> Για όσους δεν υποβάλλουν φορολογική δήλωση για οποιονδήποτε προσωπικό λόγο.</p>
<b>Π5:</b> «Παρακαλώ, να αναφέρετε αν καταβάλατε το έτος 2019, ποσό φόρου με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης των εισοδημάτων του 2018»	Είναι ο φόρος που καταβλήθηκε με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης και αφορούσε εισοδήματα που αποκτήθηκαν κατά το έτος 2018.

<b>Π6:</b> «Σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται το ποσό φόρου που καταβάλατε;»	Απαντούν μόνο όσοι δεν γνωρίζουν το ακριβές ποσό του φόρου που κατέβαλαν το έτος 2019 για το οικονομικό έτος 2018.
<b>Π7:</b> «Κατά τη διάρκεια του 2019, καταβάλατε κάποιο συμπληρωματικό/ επιπρόσθετο φόρο, που έχει προέλθει από εκπρόθεσμη εκκαθάριση ή συμπληρωματική δήλωση κ.ά., για όλα τα εισοδήματά σας;»	Για οποιοδήποτε ποσό φόρου καταβλήθηκε συμπληρωματικά, εντός του 2019, όπως πρόστιμα κ.ά. είτε αυτός αφορούσε εισοδήματα του 2018 είτε εισοδήματα προηγούμενου/ ων έτους/ ών.
<b>Π8:</b> «Σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται το ποσό του επιπρόσθετου φόρου που πλήρωσατε;»	Απαντούν μόνο όσοι δεν γνωρίζουν το ακριβές ποσό του επιπρόσθετου φόρου που πλήρωσαν.

Στα ερωτήματα Π8α έως και Π8ζ απαντούν όλοι οι ερευνώμενοι ανεξαρτήτως από το αν υποβάλλουν φορολογική δήλωση οι ίδιοι ή τα εισοδήματά τους περιλαμβάνονται στη φορολογική δήλωση άλλου μέλους. Αφορούν στην κατοχή ή όχι εξοχικής ή δευτερεύουσας κατοικίας, ΙΧ αυτοκινήτου και σκάφους αναψυχής και βασικά χαρακτηριστικά αυτά που χρησιμεύουν ως τεκμήρια στον υπολογισμό του αναλογούσας φορολογίας.

<b>Π9α:</b> «Κατά τη διάρκεια του 2019, λάβατε κάποιο αναδρομικό ποσό από φορέα του Δημοσίου σχετιζόμενο με συντάξεις, φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές παλαιότερων ετών;»	Καταγράφεται οποιοδήποτε αναδρομικό ποσό καταβλήθηκε το 2019 από φορέα του Δημοσίου και αφορά συντάξεις, φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές παλαιότερων ετών.
<b>Π9β:</b> «Εάν ναι, αναφέρατε το ποσό»	
<b>Π10:</b> «Παρακαλείσθε να αναφέρετε το ποσό που αντιστοιχούσε στο σύνολο της αξίας των ηλεκτρονικών συναλλαγών σας για αγαθά και υπηρεσίες το έτος 2019;»	Ζητείται να καταγραφεί το ποσό που αντιστοιχούσε στο σύνολο της αξίας των ηλεκτρονικών συναλλαγών για αγαθά και υπηρεσίες εντός του 2019. Η τιμή 0 είναι δεκτή για τις περιπτώσεις που δεν εκτελέστηκαν ηλεκτρονικές συναλλαγές.
<b>Π10α:</b> «Σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται το ποσό που αντιστοιχούσε σε ηλεκτρονικές συναλλαγές για αγαθά και υπηρεσίες το 2019;»	Σε περίπτωση που ο ερευνώμενος δεν θυμάται το ακριβές ποσό, στην Ερώτηση Π10α, ζητείται να καταχωρισθεί η τάξη μεγέθους του ποσού που αντιστοιχούσε σε ηλεκτρονικές συναλλαγές για αγαθά και υπηρεσίες το 2019.

### **Τμήμα Ρ. Έκτακτη οικονομική εισφορά στα φυσικά πρόσωπα με μεγάλο εισόδημα**

**Ερώτημα Ρ1.** «Κατά τη διάρκεια του 2019 πλήρωσατε κάποιο εφάπαξ ποσό ως έκτακτη οικονομική εισφορά επί των εισοδημάτων σας έτους 2018; (1%)»

**Επισημαίνεται ότι η οικονομική εισφορά αφορά σε φυσικά πρόσωπα που είχαν εισόδημα άνω των 100.000 €**

### **Τμήμα Σ. Αποστέρηση υλικών αγαθών, ικανοποίηση από τη ζωή και εμπιστοσύνη στους άλλους**

Στην ενότητα αυτή ο ερευνώμενος καλείται να απαντήσει εάν στερείται ή όχι ορισμένα βασικά αγαθά, Ερώτηση Σ1, ενώ στη συνέχεια στις ερωτήσεις Σ2 και Σ3 καταγράφεται η ικανοποίησή του από τη ζωή γενικά και η εμπιστοσύνη στους άλλους αντίστοιχα. Τα ερωτήματα αφορούν στον κάθε ερευνώμενο προσωπικά.

Ειδικά για τα υποερωτήματα της Ερώτησης Σ1, θα πρέπει να δοθεί **ΠΡΟΣΟΧΗ** από τον ερευνητή κατά την υποβολή τους, ώστε να διατυπώνονται με σαφήνεια και να μην παραλείπονται οι επεξηγήσεις που δίνονται εντός των παρενθέσεων.

Για παράδειγμα στο υποερώτημα 3, που αφορά στο εάν ο ερευνώμενος συναντιέται με

*Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*

φίλους/συγγενείς θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι συναντήσεις μπορεί να λαμβάνουν χώρα είτε στο σπίτι ή σε κάποιο εστιατόριο/καφετέρια κλπ. Αντίστοιχα, στο υποερώτημα 5, που αφορά στο εάν ο ερευνώμενος μπορεί να ξοδεύει χρήματα κάθε εβδομάδα για τον εαυτό του ή κάποιο χόμπι του, χωρίς να συμβουλευτεί κάποιον άλλο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι τα έξοδα μπορεί να αφορούν το να πάει στον κινηματογράφο ή να αγοράσει περιοδικά, κάποιο σνακ, γλύκισμα κ.λπ.

Στις **Ερωτήσεις Σ2 και Σ3** ο ερευνώμενος θα πρέπει να αξιολογήσει σε μία κλίμακα από 0 έως 10, όπου 0 σημαίνει καθόλου και 10 σημαίνει απόλυτα, την τρέχουσα αντίληψή του σχετικά με το πόσο ικανοποιημένος νιώθει από τη ζωή του γενικά και σε ποιο βαθμό μπορεί να εμπιστευτεί ανθρώπους που δεν γνωρίζει καλά (προφανώς εξαιρούνται συγγενείς, φίλοι, γείτονες κ.λπ.), αντίστοιχα.

### ***Τμήμα ΣΑ. Άτομα με περιορισμό δραστηριοτήτων***

Το τμήμα ΣΑ συμπληρώνεται μόνο για όσα μέλη του νοικοκυριού στο Τμήμα Γ: ΥΓΕΙΑ, στο ερώτημα Γ3 έχουν απαντήσει ότι έχουν περιορίσει πάρα πολύ ή όχι πάρα πολύ (απαντήσεις 1 και 2) λόγω δικού τους προβλήματος υγείας, κάποιες από τις συνήθειες δραστηριοτήτες τους ή έχουν δυσκολευτεί σε αυτές για διάστημα 6 μηνών ή και περισσότερο.

Σκοπός αυτού του τμήματος ερωτήσεων είναι να διερευνήσει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ερωτώμενοι σε βασικές σωματικές λειτουργίες και δραστηριότητες, και να εξετάσει ορισμένες βασικές πτυχές ως προς την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με περιορισμούς (λόγω προβλήματος υγείας) στην κοινωνία.

### **ΣΑ1. Για κάθε μία από τις παρακάτω λειτουργίες ή δραστηριότητες παρακαλώ να σημειώσετε τον βαθμό δυσκολίας που ενδεχόμενα αντιμετωπίζετε:**

Σκοπός των παρακάτω 6 ερωτήσεων είναι ο εντοπισμός των ατόμων με περιορισμό δραστηριότητας που διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού καθώς αντιμετωπίζουν περιορισμούς στην εκτέλεση βασικών καθημερινών λειτουργιών ή δραστηριοτήτων (δηλ. αφορά σε στοιχειώδης λειτουργικές δραστηριότητες όπως το περπάτημα, η μνήμη, η όραση, η ακοή).

*Πριν την εκφώνηση των ερωτήσεων θα πρέπει να εκφωνηθεί εισαγωγική πρόταση ως εξής: Οι επόμενες ερωτήσεις αναφέρονται σε δυσκολίες που αντιμετωπίζετε κατά την εκτέλεση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, οι οποίες οφείλονται σε κάποιο πρόβλημα υγείας.*

Κάθε ερώτηση έχει 4 δυνατές απαντήσεις: «Καμία δυσκολία», «Κάποια δυσκολία», «Μεγάλη δυσκολία», «Δεν μπορώ καθόλου να το κάνω», οι οποίες διαβάζονται μετά από κάθε ερώτηση.

Στον προσδιορισμό του βαθμού δυσκολίας θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι:

Ειδικότερα για τα ερωτήματα της όρασης και της ακοής ο ερευνώμενος, εάν χρησιμοποιεί γυαλιά, φακούς επαφής ή ακουστικά, θα απαντήσει, για το βαθμό δυσκολίας που αντιμετωπίζει με αυτά. Στις υπόλοιπες ερωτήσεις, ο ερωτώμενος θα απαντήσει για τη δυσκολία που αντιμετωπίζει χωρίς τη χρήση βοηθημάτων.

Για παράδειγμα ένας ερωτώμενος κινητικά ανάπηρος -χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου- θα απαντήσει για το βαθμό δυσκολίας που έχει στο περπάτημα χωρίς τη χρήση του αμαξιδίου.

Για τις απαντήσεις δεν λαμβάνονται υπόψη περιορισμοί που υφίστανται λόγω προσωρινών προβλημάτων υγείας, αλλά μόνο όσοι είναι μακροχρόνιοι (διαρκούν τουλάχιστον 6 μήνες).

### **-Δυσκολία στην όραση που παραμένει ακόμα και όταν φοράτε γυαλιά ή φακούς επαφής**

Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην όραση ή δυσκολεύονται στην όραση ακόμη και όταν φορούν γυαλιά ή φακούς επαφής (εάν φορούν γυαλιά ή φακούς επαφής).

Η όραση αναφέρεται στην ικανότητα του ατόμου να αντιληφθεί ή να παρατηρήσει τι συμβαίνει γύρω του χρησιμοποιώντας τα μάτια του.

Τα προβλήματα όρασης μπορεί να περιλαμβάνουν, εκτός από τις περιπτώσεις ολικής τυφλότητας, και δυσκολίες όρασης π.χ. δυσκολία το άτομο να δει πράγματα πολύ κοντά ή μακριά, το άτομο να μην

*Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020*



βλέπει από το ένα μάτι ή να αντιμετωπίζει δυσκολία στην περιφερειακή του όραση.

Η φράση «που παραμένει ακόμα και όταν φοράτε γυαλιά ή φακούς επαφής» διευκρινίζει ότι όταν ένα άτομο φοράει γυαλιά ή φακούς επαφής, θα απαντήσει σύμφωνα με τη δυσκολία που αντιμετωπίζει με τη χρήση αυτών των βοηθημάτων.

#### **-Δυσκολία στην ακοή που παραμένει ακόμα και όταν χρησιμοποιείτε ακουστικά βαρηκοΐας**

Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που έχουν προβλήματα ακοής ακόμη και όταν χρησιμοποιούν ακουστικά βαρηκοΐας (αν χρησιμοποιούν ακουστικό).

Η ακοή αναφέρεται στη λειτουργία του ατόμου να χρησιμοποιεί τα αυτιά του και την ακουστική ικανότητά του, για να καταλάβει την ομιλία ή τους ήχους των δραστηριοτήτων, καθώς και να αντιληφθεί κινδύνους που υπάρχουν γύρω του.

Η φράση «που παραμένει ακόμα και όταν χρησιμοποιείτε ακουστικά βαρηκοΐας» διευκρινίζει ότι όταν ένα άτομο χρησιμοποιεί ακουστικά βοηθήματα, θα απαντήσει σύμφωνα με τη δυσκολία που αντιμετωπίζει στην ακοή με τη χρήση αυτών των βοηθημάτων.

Οι δυσκολίες στην ακοή μπορεί να περιλαμβάνουν: Δυσκολία ακοής σε θορυβώδες περιβάλλον, δυσκολία διάκρισης ήχων από διαφορετικές πηγές και δυσκολία ακοής σε ένα ή και στα δύο αυτιά.

#### **-Δυσκολία στο περπάτημα ή στο ανέβασμα/κατέβασμα σκάλας**

Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που έχουν κάποιο περιορισμό ή πρόβλημα οποιουδήποτε είδους στη μετακίνηση με τα πόδια.

Το περπάτημα αναφέρεται στη χρήση των κάτω άκρων (πόδια), έτσι ώστε το άτομο να μετακινείται πάνω στο έδαφος για να φτάσει από ένα σημείο Α σε ένα άλλο σημείο Β.

Η δυσκολία στο περπάτημα ή το ανέβασμα σκάλας θα πρέπει να προσδιοριστεί σύμφωνα με την ικανότητα του ατόμου να περπατάει χωρίς τη χρήση βοηθημάτων (αναπηρικό αμαξίδιο, περιπατητές κ.α.). Εάν απαιτείται τέτοια βοήθεια, το άτομο έχει δυσκολία στο περπάτημα.

Η δυσκολία στο περπάτημα μπορεί να περιλαμβάνει: αδυναμία/δυσκολία να περπατήσει κανείς μικρές (περίπου 100 μέτρα) ή μεγάλες αποστάσεις (περίπου 500 μέτρα), να περπατήσει μια μικρή απόσταση χωρίς να χρειαστεί να σταματήσει για ανάπαυση, να ανέβει ή να κατέβει σκαλοπάτια.

Οι δυσκολίες στο περπάτημα περιλαμβάνουν και εκείνες τις δυσκολίες που προκύπτουν από προβλήματα ισορροπίας, αντοχής ή προβλήματα σε άλλα συστήματα (εκτός του μυοσκελετικού) του σώματος, π.χ. τυφλοί που έχουν δυσκολία στο περπάτημα σε ένα άγνωστο μέρος ή κωφοί που δυσκολεύονται να ανεβαίνουν σκάλες όταν δεν υπάρχει φωτισμός.

#### **-Δυσκολία στη μνήμη ή στη συγκέντρωση**

Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που έχουν κάποια προβλήματα με την μνήμη ή την συγκέντρωση, τα οποία δυσχεραίνουν την εκτέλεση καθημερινών δραστηριοτήτων τους.

Η μνήμη αναφέρεται στη δυνατότητα ανάκλησης περιστατικών ή συμβάντων. Αυτό σημαίνει ότι το άτομο μπορεί να φέρει στο μυαλό ή να ξανασκεφτεί κάτι που έχει συμβεί στο παρελθόν (είτε το πρόσφατο παρελθόν είτε και το μακρινό παρελθόν). Στα νέα άτομα, η μνήμη συχνά συνδέεται με τη δυνατότητα απομνημόνευσης γνώσεων που έχουν μάθει για παράδειγμα στο σχολείο και την ικανότητα να τα ανακτούν όταν χρειάζεται.

Η συγκέντρωση αναφέρεται στη χρήση της νοητικής ικανότητας για την εκπλήρωση ορισμένων καθηκόντων όπως η ανάγνωση, ο υπολογισμός αριθμών, η εκμάθηση νέων γνώσεων. Συνδέεται με την δυνατότητα εστίασης στην εργασία που εκτελεί το προκειμένου αυτή να ολοκληρωθεί επιτυχώς. Περιλαμβάνονται προβλήματα όπως, να μην μπορεί κανείς να θυμηθεί μια συνηθισμένη διαδρομή, να αδυνατεί να επικεντρωθεί σε μια δραστηριότητα, να μην μπορεί να θυμηθεί το μέρος που βρίσκεται ή την ημερομηνία, να ξεχνάει κάτι που του είπαν στο άμεσο παρελθόν, να μπερδεύεται με διάφορα συμβάντα, καταστάσεις κ.λπ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι δυσκολίες μνήμης ή συγκέντρωσης που προέρχονται από καθημερινές καταστάσεις όπως ο μεγάλος φόρτος εργασίας, το στρες, ή η χρήση ουσιών εξαιρούνται.

#### **-Δυσκολία στην καθημερινή ατομική φροντίδα όπως το πλύσιμο του σώματος (σώμα και κεφάλι) ή το ντύσιμο**

Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολία στην ατομική φροντίδα. Το πλύσιμο και το ντύσιμο αντιπροσωπεύουν δραστηριότητες ατομικής φροντίδας

που συμβαίνουν σε καθημερινή βάση και θεωρούνται βασικές.

Το πλύσιμο του σώματος αναφέρεται στη διαδικασία καθαρισμού ολόκληρου του σώματος (συνήθως με σαπούνι και νερό) κατά το συνήθη τρόπο. Η δραστηριότητα του πλυσίματος περιλαμβάνει τον καθαρισμό των μαλλιών και των ποδιών, καθώς και τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων αντικειμένων όπως σαπούνι ή σαμπουάν -χωρίς βοήθεια- για την εκτέλεση της δραστηριότητας.

Το ντύσιμο αναφέρεται σε όλες τις ενέργειες που απαιτούνται για να φορέσει το άτομο ρούχα στο άνω και κάτω μέρος του σώματος, συμπεριλαμβανομένων και των υποδημάτων. Στο ντύσιμο περιλαμβάνονται οι ενέργειες για τη συλλογή των ενδυμάτων από τους χώρους αποθήκευσης (ντουλάπα), το κούμπωμα των κουμπιών, το κλείσιμο των φερμουάρ, το δέσιμο των κορδονιών σε υποδήματα κ.α.

**-Δυσκολία στην επικοινωνία, για παράδειγμα, δυσκολεύεστε να καταλάβετε ή να γίνετε κατανοητός, παρότι χρησιμοποιείτε τη συνήθη γλώσσα επικοινωνίας**

Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που έχουν κάποιο πρόβλημα στην ομιλία, στην ακρόαση ή στην κατανόηση της ομιλίας, το οποίο συντελεί στη δυσκολία των ατόμων να γίνουν κατανοητά στους άλλους ή να κατανοήσουν τα ίδια τους υπόλοιπους ανθρώπους.

Η επικοινωνία αναφέρεται στη ικανότητα του ατόμου να ανταλλάσσει πληροφορίες ή ιδέες με άλλους ανθρώπους μέσω της χρήσης της γλώσσας. Στην επικοινωνία περιλαμβάνονται και η χρήση της φωνής αλλά και η ανταλλαγή σημάτων (νοηματική γλώσσα) ή ο γραπτός λόγος για τη μεταφορά των πληροφοριών.

Οι δυσκολίες επικοινωνίας μπορεί να αφορούν διάφορα σημεία της διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών. Μπορεί να σχετίζονται με λειτουργικά προβλήματα όπως προβλήματα ακοής ή ομιλίας, ή μπορεί να σχετίζονται με τη νοητική ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει τους ήχους που συλλέγει το ακουστικό σύστημα και να αναγνωρίζει τις λέξεις που χρησιμοποιούνται, ή με αδυναμία του ατόμου να συνθέσει μια φράση ή να πει μια λέξη ακόμη και όταν το άτομο γνωρίζει τη λέξη ή την πρόταση.

Στις δυσκολίες επικοινωνίας περιλαμβάνονται προβλήματα που καθιστούν δύσκολο στο άτομο να γίνει κατανοητό ή να κατανοήσει τους άλλους ανθρώπους όταν μιλούν ή προσπαθούν να επικοινωνούν με άλλους τρόπους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η δυσκολία στην κατανόηση λόγω του ότι το άτομο δεν γνωρίζει τη γλώσσα στην οποία διαμείβεται η επικοινωνία, δεν περιλαμβάνεται στις δυσκολίες επικοινωνίας.

**ΣΑ2. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών ή και περισσότερο, αισθανθήκατε ότι αντιμετωπίζετε άδικη μεταχείριση σε κάποιο τομέα της ζωής σας, ότι δεν έχετε, για παράδειγμα, ίσες ευκαιρίες με άλλα άτομα του περιβάλλοντός σας ή ότι βιώνετε κάποιες μορφές αποκλεισμού λόγω των περιορισμών ή των δυσκολιών που αντιμετωπίζετε σε σχέση με την υγεία σας;**

Η ερώτηση είναι υποκειμενική και στοχεύει στη διερεύνηση της προσωπικής αίσθησης του ερευνώμενου σχετικά με την ισότιμη συμμετοχή του στην κοινωνία. Η ερώτηση επικεντρώνεται στο εάν ο ερευνώμενος στο διάστημα των τελευταίων 6 μηνών έχει αισθανθεί ότι αντιμετωπίζεται άδικα ή ότι δεν έχει ίσες ευκαιρίες συμμετοχής ή αποκλείεται από τομείς της ζωής εξαιτίας του περιορισμού δραστηριότητας λόγω προβλήματος υγείας.

Άδικη μεταχείριση νοείται εδώ η αντιμετώπιση ενός ατόμου με δυσμενέστερο τρόπο λόγω ενός χαρακτηριστικού που διαθέτει (αναπηρία, χρόνια πάθηση), σε σύγκριση με την αντιμετώπιση που θα τύγχανε ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση το οποίο δεν φέρει αυτό το χαρακτηριστικό.

Η άδικη μεταχείριση μπορεί να οφείλεται σε αρνητικά στερεότυπα για την αναπηρία, σε έλλειψη προσβάσιμων φυσικών και ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών, σε άδικες νομοθετικές διατάξεις και πολιτικές.

Ο ερωτώμενος θα πρέπει να ενθαρρυνθεί να σκεφτεί όλους τους βασικούς τομείς της ζωής όπως είναι η εργασία, η εκπαίδευση, οι κοινωνικές σχέσεις, η πολιτική ζωή, η ψυχαγωγία, ο αθλητισμός, ο πολιτισμός, η συναλλαγή με το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα κ.α., και να απαντήσει εάν θεωρεί ότι απολαμβάνει τα ίδια δικαιώματα, του παρέχονται ίσες δυνατότητες και εισπράττει ίση αντιμετώπιση όπως κάθε άλλος πολίτης (χωρίς περιορισμούς δραστηριότητας), και ως εκ τούτου εάν αισθάνεται ή όχι αποκλεισμένος από τους εν λόγω τομείς.

**ΣΑ3. Στην περιοχή που διαμένετε αντιμετωπίζετε προβλήματα προσβασιμότητας στα πεζοδρόμια, στις στάσεις μέσω μαζικής μεταφοράς, στα καταστήματα ή στις υπηρεσίες;**

Σκοπός του ερωτήματος είναι να διερευνήσει εάν τα άτομα με κινητικούς ή αισθητηριακούς περιορισμούς αντιμετωπίζουν προβλήματα προσβασιμότητας στη περιοχή κατοικίας τους.

Με τον όρο «Προσβασιμότητα» γενικά νοείται το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος (φυσικού, δομημένου ή ηλεκτρονικού), μιας υπηρεσίας ή ενός αγαθού που διασφαλίζει την αυτόνομη, ασφαλή και άνετη προσέγγιση και χρήση αυτών από όλους τους χρήστες.

Ένα «προσβάσιμο» περιβάλλον (ή διαφορετικά ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια) λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες όλων των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, ανεξαρτήτως κατηγορίας αναπηρίας (π.χ. κινητική, αισθητηριακή, νοητική, ψυχική, χρόνια πάθηση) και διασφαλίζει την κατά το δυνατόν αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση καθενός.

Ειδικότερα στο δομημένο περιβάλλον της περιοχής διαμονής η προσβασιμότητα παίρνει τη μορφή προσαρμογών και διευκολύνσεων όπως: ράμπες για αναπηρικά αμαξίδια, οδούς προσαρμοσμένες για άτομα με προβλήματα όρασης, ηχητική αναγγελία στους φωτεινούς σηματοδότες, θέσεις στάθμευσης για αναπηρικά Ι.Χ. αυτοκίνητα, προσβάσιμα λεωφορεία κ.α.

**ΣΑ4. Στην εργασία σας, εφόσον εργάζεστε, ή στην προηγούμενη εργασία σας, έχουν/είχαν γίνει λόγω της αναπηρίας σας οι αναγκαίες προσαρμογές (ράμπες, ανελκυστήρες, ειδικός εξοπλισμός, λογισμικό, ειδικό ωράριο κ.λπ.);**

Σκοπός του ερωτήματος είναι να διερευνήσει εάν για τα άτομα που αντιμετωπίζουν περιορισμούς δραστηριότητας οι οποίοι επιφέρουν δυσκολίες στην εργασία (για παράδειγμα στην κίνηση εντός του χώρου εργασίας, στην εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων, ή περιορισμούς ως προς τις ώρες που μπορεί ένα άτομο να εργαστεί) γίνονται οι αναγκαίες (εύλογες) προσαρμογές.

Οι αναγκαίες προσαρμογές εξαρτώνται από την κάθε περίπτωση ξεχωριστά. Ενδεικτικά αυτές μπορεί να αφορούν στα εξής:

- Στην προσαρμογή των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης (για παράδειγμα η διάνοιξη μιας πόρτας ή η κατασκευή μιας ράμπας για να μπορεί να κινείται άνετα ένας εργαζόμενος - χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου κ.λπ.).
- Στην προσαρμογή του χώρου εργασίας και της επίπλωσης (π.χ. πάγκος εργασίας, στον οποίο μπορεί να εισέρχεται αναπηρικό αμαξίδιο κ.λπ.).
- Στην παροχή υποστηρικτικής τεχνολογίας (εξοπλισμός, λογισμικό, τεχνικά βοηθήματα κ.λπ.).
- Στην προσαρμογή, αναδιοργάνωση ή και αλλαγή των εργασιακών καθηκόντων και αρμοδιοτήτων (π.χ. τοποθέτηση μετά από ατύχημα ενός ατόμου που ασκούσε χειρωνακτική εργασία σε διοικητική θέση, αλλαγή αρμοδιοτήτων σε έναν εργαζόμενο που απέκτησε μια χρόνια πάθηση κ.λπ.).
- Στην προσαρμογή του ωραρίου εργασίας (π.χ. οι εργαζόμενοι με χρόνιες παθήσεις εξαιτίας της συνεχούς παρακολούθησης της υγείας τους χρειάζονται πιο ευέλικτα ωράρια εργασίας).
- Στην αλλαγή τόπου εργασίας. Για παράδειγμα η μετάθεση ενός εργαζόμενου που απέκτησε αναπηρία στο πλησιέστερο στο τόπο κατοικίας του παράρτημα/υποκατάστημα/υπηρεσία.
- Στην παροχή «μορφών ζωντανής βοήθειας και ενδιαμέσων», όπως είναι οι διερμηνείς νοηματικής γλώσσας, οι αναγνώστες και συνοδοί για τα τυφλά άτομα, οι προσωπικοί εκπαιδευτές για την εκμάθηση του αντικειμένου της εργασίας για τα άτομα με νοητική αναπηρία κ.α.

**ΣΑ5. Ποιος είναι ο βασικός λόγος που δεν εργάζεστε;**

Το ερώτημα ΣΑ5 συμπληρώνεται μόνο για όσα μέλη στο Τμήμα Δ: ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΣΧΟΛΙΑ στο ερώτημα Δ3 έχουν απαντήσει ότι δεν εργάζονται (κωδικός 05 έως και 12).

Σκοπός του ερωτήματος είναι να διερευνήσει την βασική αιτία για την οποία ο ερωτώμενος απέχει από την εργασία. Σε περίπτωση που αναφερθεί αυθόρμητα η απάντηση 1 «Δεν μου το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας μου» θα πρέπει να παροτρυνθεί ο ερωτώμενος να σκεφτεί εάν θεωρεί ότι είναι αντικειμενικά αδύνατον να εργαστεί λόγω της σοβαρότητας της κατάστασης υγείας του, ή μήπως εμποδίζεται από την έλλειψη κατάλληλων- προσβάσιμων περιβαλλόντων εργασίας, οπότε στη δεύτερη περίπτωση συμπληρώνεται η απάντηση 4 «Δεν μπορώ να βρω μία εργασία που να παρέχονται

οι αναγκαίες προσαρμογές (λόγω των περιορισμών/δυσκολιών που αντιμετωπίζω)».

**Τμήμα Τ. Διάρκεια και ημερομηνία συνέντευξης**

**Ερώτημα Τ1.** «ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Παρακαλώ, να σημειώσετε την ώρα λήξης της συνέντευξης»  
Όπως και στο πρώτο ερώτημα, έτσι και εδώ, θα σημειωθεί λεπτομερώς η ώρα λήξης της συνέντευξης, π.χ. 19:25', καθώς και η ημερομηνία της συνέντευξης στα αντίστοιχα φατνία.